

Sundhedstilstanden blandt PensionDanmarks medlemmer II

Analyser baseret på Den Nationale Sundhedsprofil
2017

Caroline Klint Johannesen
Stine Schramm
Heidi Amalie Rosendahl Jensen
Michael Davidsen

Caroline Klint Johannesen
Stine Schramm
Heidi Amalie Rosendahl Jensen
Michael Davidsen

Sundhedstilstanden blandt PensionDanmarks medlemmer II

Analyser baseret på Den Nationale Sundhedsprofil 2017

Sundhedstilstanden blandt PensionDanmarks medlemmer II

Analyser baseret på Den Nationale Sundhedsprofil 2017

Caroline Klint Johannesen
Stine Schramm
Heidi Amalie Rosendahl Jensen
Michael Davidsen

Copyright © 2019
Statens Institut for Folkesundhed,
SDU

Uddrag, herunder figurer og tabeller, er
tilladt mod tydelig gengivelse.

Elektronisk udgave: 978-87-7899-476-9

Statens Institut for Folkesundhed
Stuðiestræde 6
1455 København K
www.sdu.dk/sif

Rapporten kan downloades fra
www.sdu.dk/sif

Indhold

1	Sammenfatning	4
2	Introduktion	16
3	Materiale og metode.....	17
3.1	Datamateriale	17
3.2	Studiepopulationer.....	19
3.3	Metode	29
3.4	Læsevejledning	30
4	Helbred og trivsel	32
4.1	Selv vurderet helbred	32
4.2	Stress	34
4.3	Fysisk og mentalt helbred.....	37
5	Sundhedsadfærd.....	43
5.1	Rygning.....	43
5.2	Alkohol	48
5.3	Kost.....	53
5.4	Fysisk aktivitet	61
5.5	Svær overvægt.....	63
6	Sygelighed og sygefravær.....	66
6.1	Langvarig sygdom	66
6.2	Specifikke sygdomme og helbredsproblemer	68
6.3	Sygefravær.....	76
7	Arbejdsforhold.....	78
7.1	Psykisk arbejdsmiljø	78
7.2	Fysisk arbejdsmiljø	81
8	Sociale relationer.....	84
9	Sundhedstilstanden blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på bidragstype	89
10	Sundhedstilstanden blandt PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 65-74 år	91
10.1	Helbred og trivsel	91
10.2	Sundhedsadfærd	92

10.3	Sygelighed	95
10.4	Sociale relationer.....	97
Referencer		99

1 Sammenfatning

I denne rapport belyses sundhedstilstanden blandt erhvervsaktive PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 25-64 år ud fra en række indikatorer fra Den Nationale Sundhedsprofil 2017 inden for emnerne helbred og trivsel, sundhedsadfærd, sygelighed og sygefravær, arbejdsforhold og sociale relationer. For hver indikator foretages der sammenligninger dels med øvrige erhvervsaktive personer, som ikke er medlem af PensionDanmark, dels med gennemsnittet blandt alle PensionDanmark-medlemmer på tværs af de fem inkluderede brancher ('Byggeri', 'Det grønne område', 'Handel, transport og industri', 'Offentlig sektor' og 'Privat sektor'). Endvidere foretages der sammenligninger blandt PensionDanmark-medlemmer efter anvendelse af pensionselskabets sundhedsordning. I rapportens næstsidste kapitel præsenteres resultater for udvalgte indikatorer blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt efter, om de er bidragsaktive eller bidragsfrit dækkede medlemmer. Rapportens sidste kapitel omfatter opgørelser for udvalgte indikatorer blandt PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 65-74 år, hvor der foretages sammenligninger med den øvrige danske befolkning i samme aldersgruppe.

Studiepopulationen består af PensionDanmark-medlemmer, der har deltaget i Den Nationale Sundhedsprofil 2017 eller i den mindre delstikprøve heraf, som varetages af Statens Institut for Folkesundhed og kaldes Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen. Efter anvendelse af en række eksklusionskriterier omhandlende alder, erhvervsaktivitet og branchetilhørsforhold består studiepopulationen i denne rapport af i alt 11.345 PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 25-64 år og 76.686 personer i sammenligningsgruppen. I opgørelserne for de 65-74-årige er det eneste eksklusionskriterium alder, og her består studiepopulationen af i alt 2.398 PensionDanmark-medlemmer og 31.241 personer i sammenligningsgruppen.

I det følgende gives først en kort sociodemografisk beskrivelse af studiepopulationen, og dernæst præsenteres hovedresultaterne i rapporten.

I præsentationen af de enkelte indikatorer vises først forekomsten i 2017 blandt erhvervsaktive PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 25-64 år opdelt på køn i forhold til en sammenligningsgruppe af øvrige erhvervsaktive i Danmark i samme aldersgruppe. Dernæst præsenteres forekomsten for hver indikator opdelt på både køn og PensionDanmarks brancheinddeling. Her foretages der sammenligninger med gennemsnittet blandt alle erhvervsaktive PensionDanmark-medlemmer i samme aldersgruppe på tværs af de fem inkluderede brancher. I analyserne er der taget højde for betydningen af alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold. Disse OR svarer til OR^2 i resultatafsnittene for de 25-64-årige (Kapitel 4-8). I disse kapitler præsenteres der også OR^1 , som alene er justeret for betydningen af alder. OR^1 og OR^2 er derfor ikke ens. Dette skyldes, at særligt fordelingen af højest fuldførte uddannelsesniveau er forskellig blandt PensionDanmark-medlemmer og

sammenligningsgruppen, samt at flere af de inkluderede indikatorer hænger sammen med uddannelsesniveauet. Både i sammenfatningen og i resultatafsnittene kommenteres der kun på OR².

Slutteligt præsenteres i sammenfatningen forekomsten i 2017 for hver af de inkluderede indikatorer blandt PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 65-74 år i forhold til en sammenligningsgruppe, som udgøres af personer i samme aldersgruppe. I disse analyser er der taget højde for betydningen af civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold. Resultaterne svarer derfor til de i Kapitel 10 viste OR.

Sociodemografisk beskrivelse

Rapporten omfatter opgørelser dels for erhvervsaktive PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 25-64 år, dels for PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 65-74 år.

Køns- og aldersfordelingen er stort set ens blandt de erhvervsaktive PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen i aldersgruppen 25-64 år. Fordelingen af uddannelsesniveau varierer derimod mellem de to grupper, hvor en mindre andel blandt PensionDanmark-medlemmerne har en mellemlang eller lang videregående uddannelse (henholdsvis 3,5 % og 9,8 % blandt mænd og kvinder) end i sammenligningsgruppen (henholdsvis 34,1 % og 45,5 % blandt mænd og kvinder).

Blandt de 65-74-årige PensionDanmark-medlemmer er andelen af mænd (77,9 %), der har deltaget i Den Nationale Sundhedsprofil 2017, større end i sammenligningsgruppen, hvor færre end halvdelen er mænd (46,6 %). Der ses kun mindre forskelle i fordelingen mellem de to grupper, hvad angår civilstand og etnisk tilhørsforhold. Derimod har en mindre andel blandt PensionDanmark-medlemmerne en mellemlang eller lang videregående uddannelse (2,4 %) sammenlignet med øvrige danskere i samme aldersgruppe (25,9 %).

Forekomst blandt PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 25-64 år i forhold til sammenligningsgruppen

Figur 1.1 viser forekomsten målt ved odds ratio (OR) for hver indikator i 2017 blandt erhvervsaktive mandlige og kvindelige PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 25-64 år i forhold til forekomsten i sammenligningsgruppen bestående af erhvervsaktive mænd og kvinder i samme aldersgruppe, som ikke er medlem af PensionDanmark. I resultaterne er der taget højde for forskelle mellem grupperne, hvad angår alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold, altså svarende til OR² i resultatafsnittet (Kapitel 4-8).

Herunder præsenteres i punktform og opdelt på køn de indikatorer, hvor forekomsten (OR) blandt PensionDanmark-medlemmerne adskiller sig fra sammenligningsgruppen.

Mænd

Forekomsten i 2017 er *højere* blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer end blandt mænd i sammenligningsgruppen for følgende indikatorer:

- Højt stressniveau
- Dårligt fysisk helbred
- Daglig rygning

- Storrygning
- Ingen alkoholindtagelse inden for de seneste 12 måneder
- Overskridelse af højrisikogrænsen (alkohol)
- Usundt kostmønster
- Anstrengende og tungt arbejde
- Svær overvægt
- Langvarig sygdom
- Diabetes
- Slidgigt
- Diskusprolaps eller andre rygsygdomme
- Langvarigt sygefravær
- Ringe indflydelse på arbejdsopgaver
- Ofte bøjede eller forvredne arbejdsstillinger
- Ofte gentagne og ensidige bevægelser i arbejdet
- Ofte løft af tunge byrder i arbejdet
- Ofte støj i arbejdet
- Ofte uønsket alene

Forekomsten i 2017 er *lavere* blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer end blandt mænd i sammenligningsgruppen for følgende indikatorer:

- Godt selv vurderet helbred
- Frugt dagligt
- Stillesiddende arbejde
- Svært ved at nå alle arbejdsopgaver

Kvinder

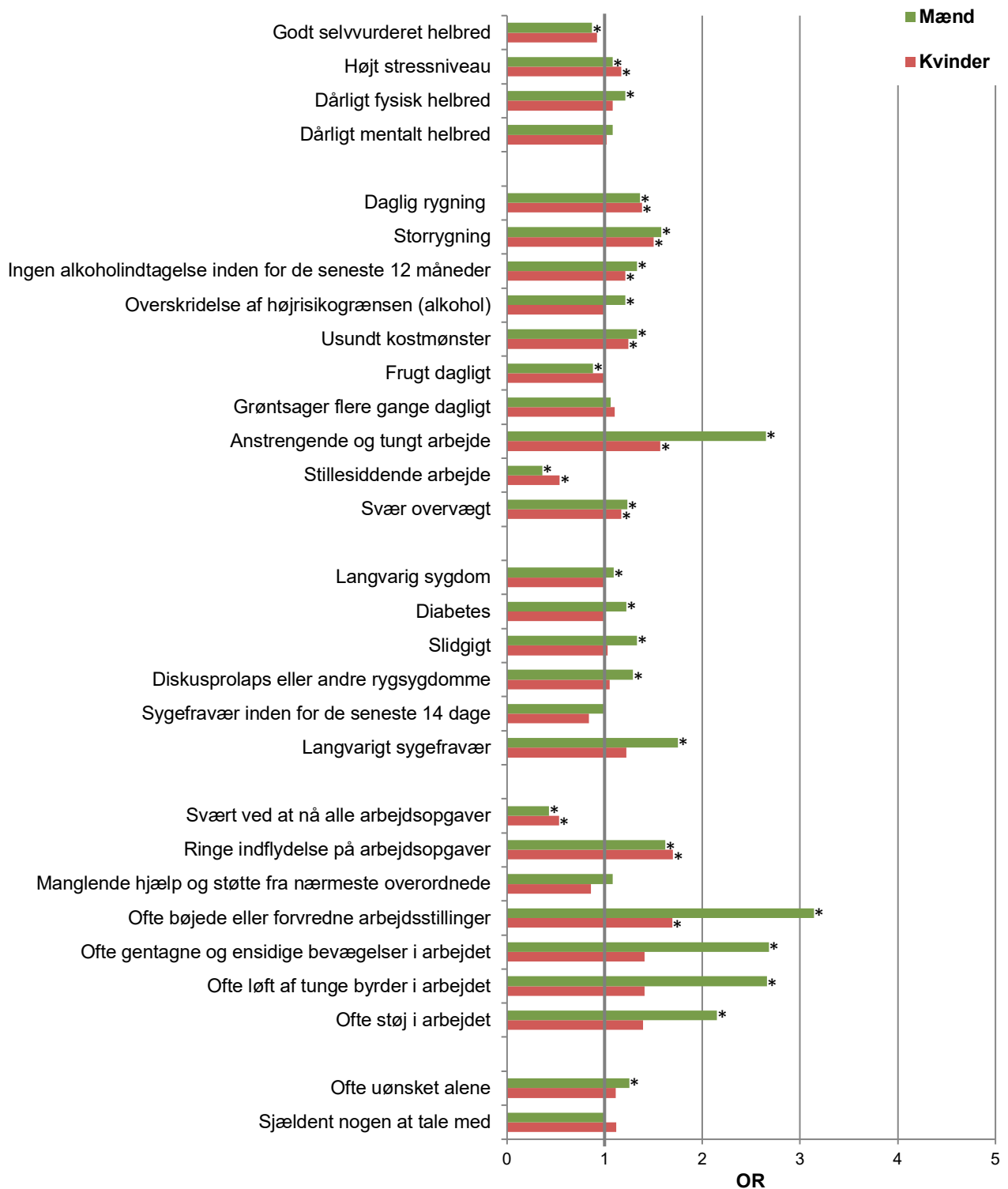
Forekomsten i 2017 er *højere* blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer end blandt kvinder i sammenligningsgruppen for følgende indikatorer:

- Højt stressniveau
- Daglig rygning
- Storrygning
- Ingen alkoholindtagelse inden for de seneste 12 måneder
- Usundt kostmønster
- Anstrengende og tungt arbejde
- Svær overvægt
- Ringe indflydelse på arbejdsopgaver
- Ofte bøjede eller forvredne arbejdsstillinger

Forekomsten i 2017 er *lavere* blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer end blandt kvinder i sammenligningsgruppen for følgende indikator:

- Stillesiddende arbejde
- Svært ved at nå alle arbejdsopgaver

Figur 1.1. Forekomst for indikatorer i 2017 blandt erhvervsaktive PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 25-64 år i forhold til sammenligningsgruppen opdelt på køn. OR.

*Forekomst signifikant forskellig fra sammenligningsgruppen (OR=1). OR er justeret for betydningen af alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold.

Forekomst blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på brancher i forhold til sammenligningsgruppen

Mænd

I Figur 1.2 vises forekomsten (OR) for hver indikator i 2017 blandt erhvervsaktive mandlige PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 25-64 år opdelt på PensionDanmarks brancheinddeling i forhold til forekomsten i sammenligningsgruppen bestående af gennemsnittet blandt alle erhvervsaktive mandlige PensionDanmark-medlemmer i samme aldersgruppe på tværs af de fem inkluderede brancher. I resultaterne er der taget højde for forskelle mellem grupperne, hvad angår alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold, altså svarende til OR² i resultatafsnittet (Kapitel 4-6 og 8).

Herunder præsenteres i punktform og på brancheniveau de indikatorer, hvor forekomsten (OR) blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer i den pågældende branche adskiller sig fra sammenligningsgruppen.

Byggeri

Forekomsten i 2017 er *højere* blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer i branchen 'Byggeri' end blandt mænd i sammenligningsgruppen for følgende indikator:

- Overskridelse af højriskgrænsen (alkohol)

Forekomsten i 2017 er *lavere* blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer i branchen 'Byggeri' end blandt mænd i sammenligningsgruppen for følgende indikatorer:

- Ingen alkoholindtagelse inden for de seneste 12 måneder
- Svær overvægt
- Langvarig sygdom
- Diabetes
- Ofte uønsket alene

Det grønne område

Forekomsten i 2017 er *højere* blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer i branchen 'Det grønne område' end blandt mænd i sammenligningsgruppen for følgende indikator:

- Godt selv vurderet helbred

Forekomsten i 2017 er *lavere* blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer i branchen 'Det grønne område' end blandt mænd i sammenligningsgruppen for følgende indikatorer:

- Højt stressniveau
- Dårligt fysisk helbred
- Daglig rygning
- Storrygning
- Ingen alkoholindtagelse inden for de seneste 12 måneder
- Overskridelse af højriskgrænsen (alkohol)
- Grøntsager flere gange dagligt

- Svær overvægt

Handel, transport og industri

Forekomsten i 2017 er *højere* blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer i branchen 'Handel, transport og industri' end blandt mænd i sammenligningsgruppen for følgende indikatorer:

- Dårligt mentalt helbred
- Ingen alkoholindtagelse inden for de seneste 12 måneder
- Usundt kostmønster
- Svær overvægt
- Diabetes
- Sjældent nogen at tale med

Forekomsten i 2017 er *lavere* blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer i branchen 'Handel, transport og industri' end blandt mænd i sammenligningsgruppen for følgende indikator:

- Slidgigt

Offentlig sektor

Forekomsten i 2017 er *højere* blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer i branchen 'Offentlig sektor' end blandt mænd i sammenligningsgruppen for følgende indikatorer:

- Ingen alkoholindtagelse inden for de seneste 12 måneder
- Grøntsager flere gange dagligt
- Svær overvægt
- Langvarig sygdom

Forekomsten i 2017 er *lavere* blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer i branchen 'Offentlig sektor' end blandt mænd i sammenligningsgruppen for følgende indikator:

- Usundt kostmønster

Privat service

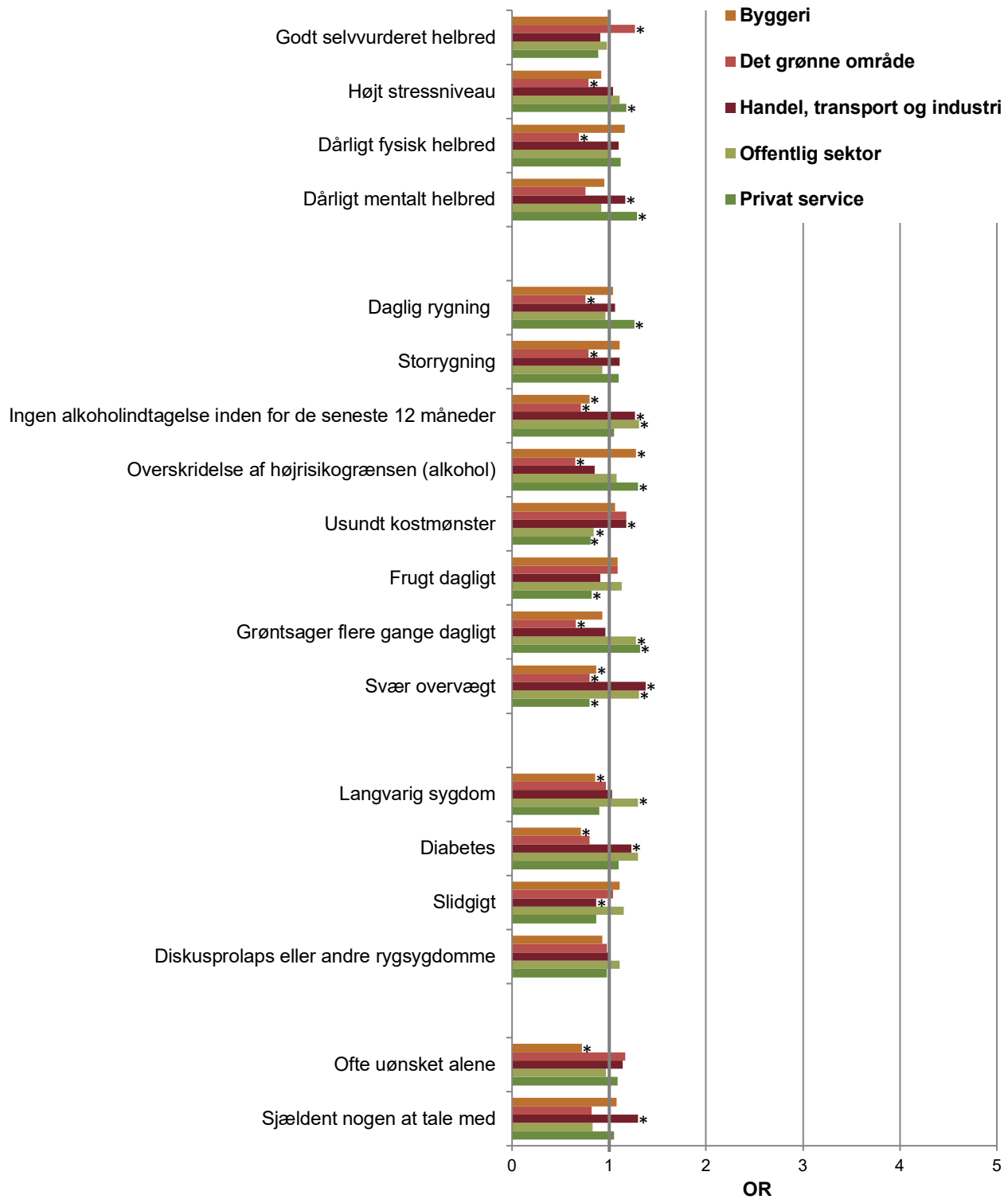
Forekomsten i 2017 er *højere* blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer i branchen 'Privat service' end blandt mænd i sammenligningsgruppen for følgende indikatorer:

- Højt stressniveau
- Dårligt mentalt helbred
- Daglig rygning
- Overskridelse af højriskgrænsen (alkohol)
- Grøntsager flere gange dagligt

Forekomsten i 2017 er *lavere* blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer i branchen 'Privat service' end blandt mænd i sammenligningsgruppen for følgende indikatorer:

- Usundt kostmønster
- Frugt dagligt
- Svær overvægt

Figur 1.2. Forekomst for indikatorer i 2017 blandt erhvervsaktive mandlige PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 25-64 år opdelt på PensionDanmarks brancheinddeling i forhold til sammenligningsgruppen. OR.

*Forekomst signifikant forskellig fra sammenligningsgruppen (OR=1). OR er justeret for betydningen af alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold.

Kvinder

I Figur 1.3 vises tilsvarende forekomsten (OR) for hver indikator i 2017 blandt erhvervsaktive kvindelige PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 25-64 år opdelt på PensionDanmarks brancheinddeling i forhold til forekomsten i sammenligningsgruppen bestående af gennemsnittet blandt alle erhvervsaktive kvindelige PensionDanmark-medlemmer i samme aldersgruppe på tværs af de fem inkluderede brancher. I resultaterne er der taget højde for forskelle mellem grupperne, hvad angår alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold, altså svarende til OR^2 i resultatafsnittet (Kapitel 4-6 og 8).

Herunder præsenteres i punktform og på brancheniveau de indikatorer, hvor forekomsten (OR) blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer i den pågældende branche adskiller sig fra sammenligningsgruppen.

Byggeri

Der er ingen indikatorer, hvor forekomsten i 2017 er *højere* blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer i branchen 'Byggeri' end blandt kvinder i sammenligningsgruppen.

Forekomsten i 2017 er *lavere* blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer i branchen 'Byggeri' end blandt kvinder i sammenligningsgruppen for følgende indikator:

- Ingen alkoholindtagelse inden for de seneste 12 måneder

Det grønne område

Der er ingen indikatorer, hvor forekomsten i 2017 er *højere* forekomst i 2017 blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer i branchen 'Det grønne område' end blandt kvinder i sammenligningsgruppen.

Forekomsten i 2017 er *lavere* blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer i branchen 'Det grønne område' end blandt kvinder i sammenligningsgruppen for følgende indikator:

- Diskusprolaps eller andre rygsygdomme

Handel, transport og industri

Forekomsten i 2017 er *højere* blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer i branchen 'Handel, transport og industri' end blandt kvinder i sammenligningsgruppen for følgende indikatorer:

- Usundt kostmønster
- Sjældent nogen at tale med

Der er ingen indikatorer, hvor forekomsten i 2017 er *lavere* blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer i sektoren 'Handel, transport og industri' end blandt kvinder i sammenligningsgruppen.

Offentlig sektor

Forekomsten i 2017 er *højere* blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer i branchen 'Offentlig sektor' end blandt kvinder i sammenligningsgruppen for følgende indikatorer:

- Dårligt fysisk helbred
- Ingen alkoholindtagelse inden for de seneste 12 måneder
- Svær overvægt
- Langvarig sygdom
- Slidgigt
- Diskusprolaps eller andre rygsygdomme

Forekomsten 2017 er *lavere* blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer i branchen 'Offentlig sektor' end blandt kvinder i sammenligningsgruppen for følgende indikatorer:

- Højt stressniveau
- Dårligt mentalt helbred
- Usundt kostmønster
- Sjældent nogen at tale med

Privat service

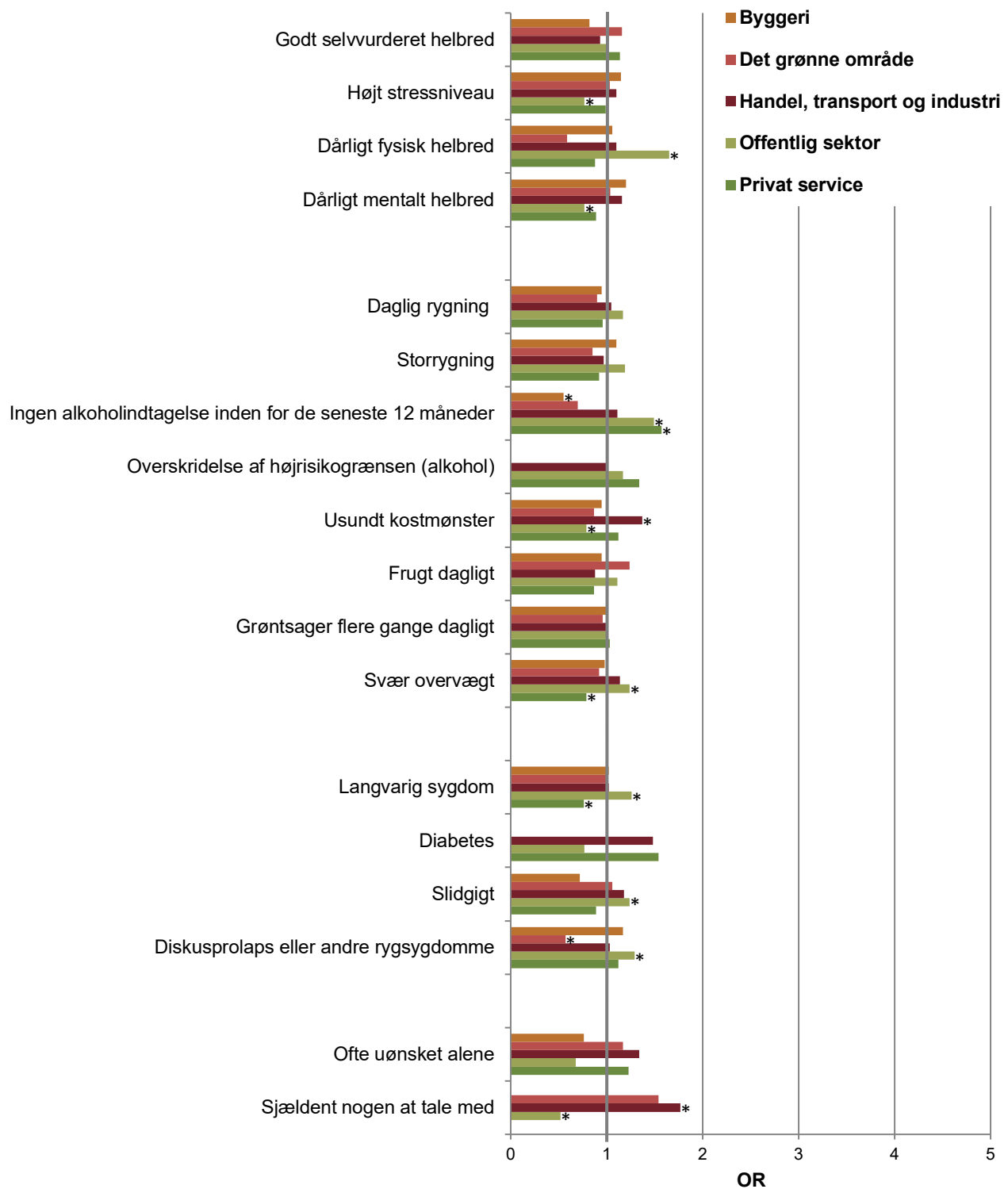
Forekomsten i 2017 er *højere* blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer i branchen 'Privat service' end blandt kvinder i sammenligningsgruppen for følgende indikatorer:

- Ingen alkoholindtagelse inden for de seneste 12 måneder

Forekomsten i 2017 er *lavere* blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer i branchen 'Privat service' end blandt kvinder i sammenligningsgruppen for følgende indikatorer:

- Svær overvægt
- Langvarig sygdom

Figur 1.3. Forekomst for indikatorer i 2017 blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 25-64 år opdelt på PensionDanmarks brancheinddeling i forhold til sammenligningsgruppen. OR.

*Forekomst signifikant forskellig fra sammenligningsgruppen (OR=1). OR er justeret for betydningen af alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold.

Forekomst blandt PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 65-74 år i forhold til sammenligningsgruppen

I Figur 1.4 vises forekomsten (OR) for hver indikator i 2017 blandt mandlige og kvindelige PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 65-74 år i forhold til forekomsten i sammenligningsgruppen bestående af øvrige mænd og kvinder i samme aldersgruppe. I resultaterne er der taget højde for forskelle mellem grupperne, hvad angår civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold, altså svarende til OR¹ i resultatafsnittet (Kapitel 10).

Herunder præsenteres opdelt på køn de indikatorer, hvor forekomsten blandt PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 65-74 år adskiller sig fra forekomsten i sammenligningsgruppen.

Mænd

Forekomsten i 2017 er *højere* blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 65-74 år end blandt mænd i sammenligningsgruppen for følgende indikatorer:

- Usundt kostmønster
- Svær overvægt

Forekomsten i 2017 er *lavere* blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 65-74 år end blandt mænd i sammenligningsgruppen for følgende indikatorer:

- Ingen alkoholindtagelse inden for de seneste 12 måneder
- Frugt dagligt

Kvinder

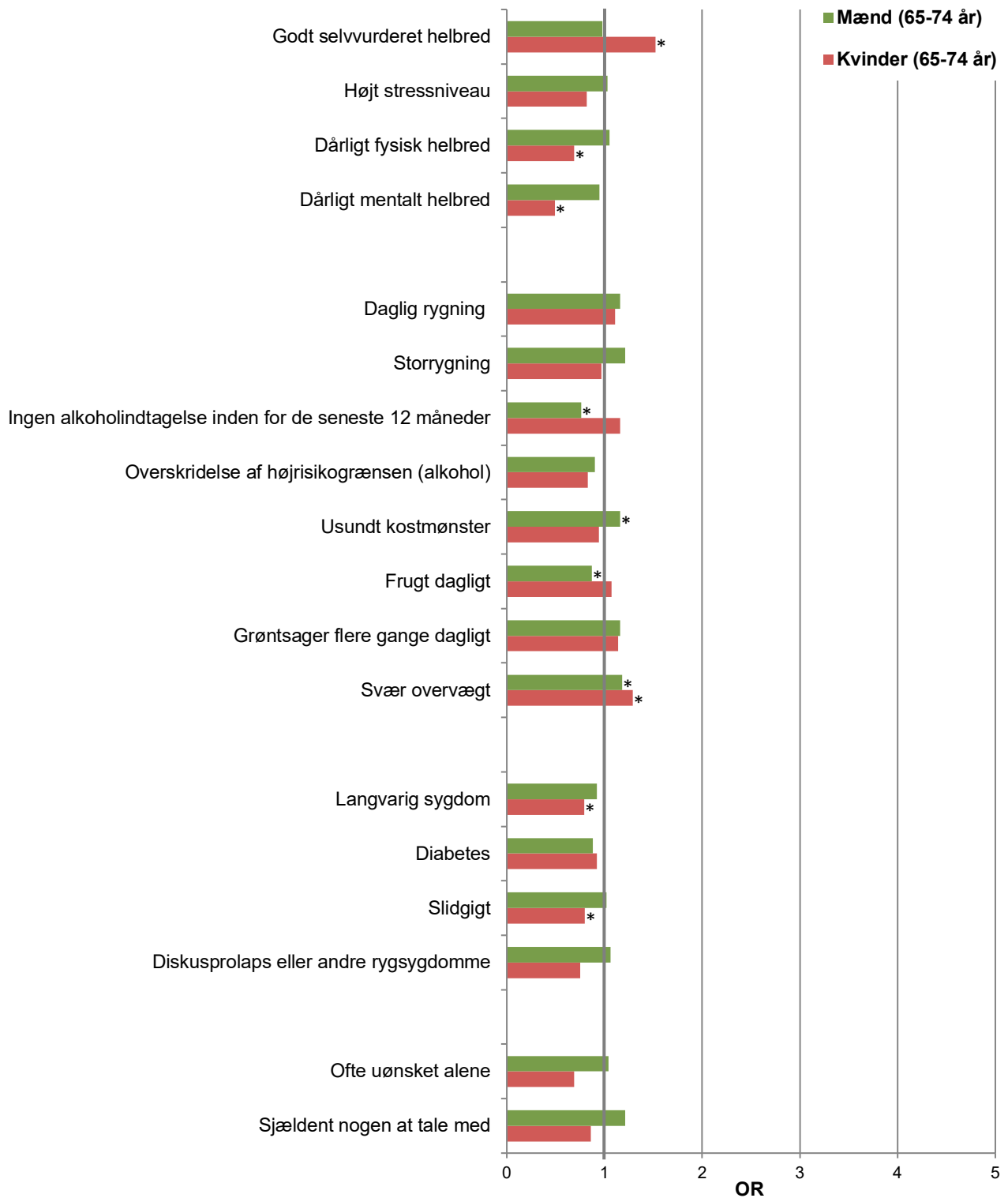
Forekomsten i 2017 er *højere* blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 65-74 år end blandt kvinder i sammenligningsgruppen for følgende indikatorer:

- Godt selv vurderet helbred
- Svær overvægt

Forekomsten i 2017 er *lavere* blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 65-74 år end blandt kvinder i sammenligningsgruppen for følgende indikatorer:

- Dårligt fysisk helbred
- Dårligt mentalt helbred
- Langvarig sygdom
- Slidgigt

Figur 1.4. Forekomst for indikatorer i 2017 blandt PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 65-74 år i forhold til sammenligningsgruppen opdelt på køn. OR.

*Forekomst signifikant forskellig fra sammenligningsgruppen (OR=1). OR er justeret for betydningen af civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold.

2 Introduktion

Statens Institut for Folkesundhed, SDU, foretager løbende monitorering af sundhedstilstanden i den generelle befolkning og undertiden blandt særlige målgrupper. PensionDanmark, som er et dansk, kundejet arbejdsmarkedspensionsselskab, hvor knap 750.000 lønmodtagere har deres pensionsopsparing, har bedt Statens Institut for Folkesundhed om at belyse sundhedstilstanden blandt dets medlemmer.

Nærværende rapport, som beskriver sundhedstilstanden blandt PensionDanmark-medlemmer gennem analyser baseret på Den Nationale Sundhedsprofil 2017 og udvalgte registre, er udarbejdet som en selvstændig efterfølger til rapporten med titlen 'Sundhedstilstanden blandt PensionDanmarks medlemmer. Analyser baseret på Den Nationale Sundhedsprofil 2017 samt udvalgte registre' (1), herefter omtalt som den tidligere rapport. Den tidligere rapport giver en registerbaseret beskrivelse af PensionDanmark-medlemmers brug af sundhedsvæsenet og lægemidler samt førtidspension og dødelighed i forhold til en sammenligningsgruppe bestående af den øvrige erhvervsaktive danske befolkning. Endvidere beskrives i den tidligere rapport de samfundsmæssige omkostninger ved sygdom blandt PensionDanmark-medlemmer.

Formålet med denne rapport er at beskrive sundhedstilstanden blandt medlemmerne af PensionDanmark sammenlignet med den øvrige danske befolkning på baggrund af en række indikatorer fra Den Nationale Sundhedsprofil 2017 inden for emnerne helbred og trivsel, sundhedsadfærd, sygelighed og sygefravær, arbejdsforhold og sociale relationer. Den Nationale Sundhedsprofil er en nationalt repræsentativ spørgeskemaundersøgelse, og derfor er der blandt deltagerne også medlemmer af PensionDanmark. Dette giver mulighed for at identificere, om PensionDanmark-medlemmer adskiller sig fra den øvrige danske befolkning i forhold til de inkluderede indikatorer.

Den Nationale Sundhedsprofil er gennemført i et samarbejde mellem de fem regioner, Sundhedsstyrelsen og Statens Institut for Folkesundhed, SDU, på baggrund af en aftale mellem Danske Regioner, Kommunernes Landsforening (KL), Sundheds- og Ældreministeriet samt Finansministeriet.

3 Materiale og metode

3.1 Datamateriale

Til beskrivelse af sundhedstilstanden blandt PensionDanmarks medlemmer sammenkobles oplysninger fra PensionDanmarks medlemsregister med besvarelser fra Den Nationale Sundhedsprofil 2017, som begge beskrives nærmere i det følgende.

PensionDanmarks medlemsregister

PensionDanmarks medlemsregister indeholder blandt andet information om medlemmernes personnumre (CPR-numre) og hvilken branchetype, medlemmene tilhører. I medlemsregisteret er der endvidere oplysninger om, hvorvidt medlemmerne har anvendt PensionDanmarks sundhedsordning, eller om de ikke er omfattet af ordningen.

Den Nationale Sundhedsprofil 2017

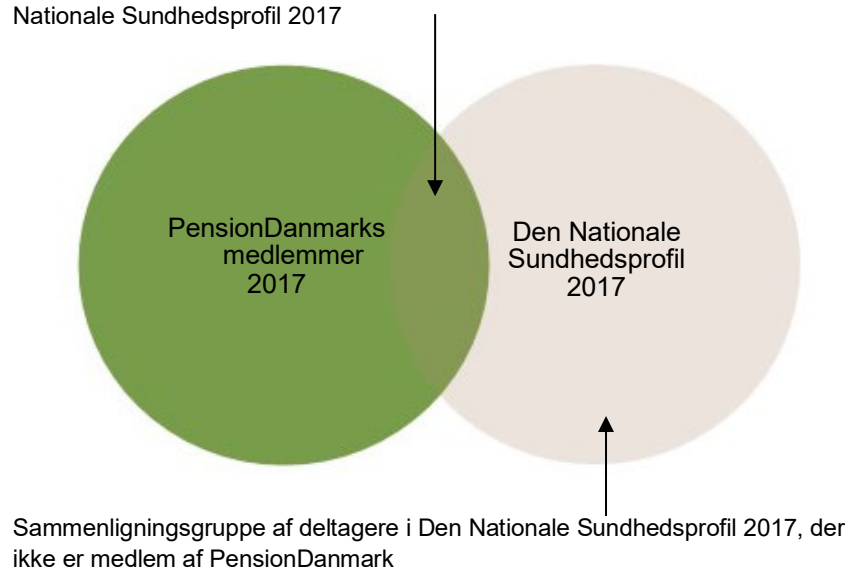
Den Nationale Sundhedsprofil, som senest er gennemført i 2017, er en nationalt repræsentativ spørgeskemaundersøgelse blandt voksne i Danmark på 16 år eller derover. Undersøgelsen er baseret på stikprøver fra hver af de fem regioner samt en national stikprøve (Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen), som varetages af Statens Institut for Folkesundhed, SDU. Det overordnede formål med Den Nationale Sundhedsprofil er at beskrive forekomsten og fordelingen af sundhed og sygelighed og forhold med betydning herfor i den voksne befolkning i Danmark. For en nærmere beskrivelse af Den Nationale Sundhedsprofil og Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen henvises til (2, 3).

I Den Nationale Sundhedsprofil inviteres et tilfældigt udsnit af den voksne (16 år eller derover) danske befolkning til at udfylde et spørgeskema om deres sundhed og sygelighed. Personer, der vælger at deltage, indsender deres svar enten via en hjemmeside eller ved at udfylde et spørgeskema på papir.

I denne rapport sammenkobles besvarelser fra Den Nationale Sundhedsprofil 2017 med oplysninger fra PensionDanmarks medlemsregister per 1. januar 2017 via CPR-nummer. Herved fremkommer en delmængde blandt PensionDanmarks medlemmer, der har deltaget i Den Nationale Sundhedsprofil 2017 (Figur 3.1.1). For at sammenligne sundhedstilstanden blandt PensionDanmarks medlemmer med den øvrige danske befolkning benyttes en sammenligningsgruppe bestående af deltagere i Den Nationale Sundhedsprofil 2017, som ikke er medlemmer af PensionDanmark.

Figur 3.1.1 Studiepopulation

Delmængde blandt PensionDanmarks medlemmer, der har deltaget i Den Nationale Sundhedsprofil 2017

Sammenligningsgruppe af deltagere i Den Nationale Sundhedsprofil 2017, der ikke er medlem af PensionDanmark

Ud over oplysninger fra PensionDanmarks medlemsregister og besvarelser fra Den Nationale Sundhedsprofil 2017 er der anvendt oplysninger fra andre nationale registre, som kort beskrives herunder.

Registeroplysninger fra Det Centrale Personregister

I Det Centrale Personregister er alle personer med officiel bopæl i Danmark registreret med et unikt CPR-nummer. Det Centrale Personregister indeholder desuden oplysninger om køn, alder, civilstand, ind- og udvandring og dødelighed, som anvendes i denne rapport (4).

Registeroplysninger fra Uddannelsesregisteret

Uddannelsesregisteret indeholder oplysninger om befolkningens påbegyndte og afsluttede uddannelse per 1. oktober hvert år. Registeret dækker perioden 1977 og frem (5). I denne rapport benyttes variablen for højest fuldførte uddannelsesniveau, som grupperes i tre uddannelseskategorier: 'Grundskole', 'Kort og kort videregående uddannelse' og 'Mellemlang og lang videregående uddannelse'.

Registeroplysninger fra Den Integrerede Database for Arbejdsmarkedsforskning

Formålet med Den Integrerede Database for Arbejdsmarkedsforskning (IDA-databasen) er at levere data om personer og arbejdssteder på individniveau. Registeret dækker perioden 1980 og frem. I nærværende rapport benyttes information om branchekoder fra IDA.

Registeroplysninger fra Arbejdsklassifikationsmodulet

Arbejdsklassifikationsmodulet (AKM) er en model, som på baggrund af en række oplysninger om personlig indkomst, uddannelsesoplysninger, arbejdsstedsbranche, a-kasseoplysninger og indberetninger fra private virksomheder tildeler beskæftigede personer en hovedaktivitetsstatus, socioøkonomisk status og en arbejdsfunktion for erhvervsaktive. I denne rapport er oplysninger fra

AKM om socioøkonomisk status (SOCIO13) benyttet til at foretage en socioøkonomisk klassifikation af deltagerne fra Den Nationale Sundhedsprofil 2017.

3.2 Studiepopulationer

PensionDanmark-medlemmernes besvarelser fra Den Nationale Sundhedsprofil 2017 sammenlignes med besvarelserne fra de øvrige deltagere under hensyntagen til eventuelle forskelle i alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold. Dette giver muligheder for at vurdere PensionDanmark-medlemmer i forhold til den øvrige danske befolkning for de inkluderede indikatorer.

Til Den Nationale Sundhedsprofil 2017 blev der inviteret i alt 312.349 personer på 16 år eller derover, hvoraf 33.213 er medlem af PensionDanmark, og 279.136 hører til sammenligningsgruppen. Til delstikprøven Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2017 blev der inviteret 25.000 personer på 16 år eller derover, hvoraf 2.630 er medlem af PensionDanmark, og 22.370 hører til sammenligningsgruppen.

I denne rapport præsenteres særskilte afrapporteringer for henholdsvis personer under 65 år (234.802 inviterede, hvoraf 19.084 stammer fra Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen) og personer på 65 år eller derover (77.547 inviterede). Der indgår således to studiepopulationer i afrapporteringen: personer i alderen 16-64 år og personer på 65 år eller derover. De to studiepopulationer vil blive beskrevet separat i det følgende.

Personer under 65 år

Der er inviteret 29.639 medlemmer af PensionDanmark og 205.163 personer i sammenligningsgruppen under 65 år. I samråd med PensionDanmark ekskluderes i analyserne følgende inviterede personer i begge grupper:

- Personer < 25 år (antal PensionDanmark-medlemmer = 4.782, antal personer i sammenligningsgruppen = 37.024)
- Personer uden for arbejdsstyrken (pensionister, efterlønsmodtagere, personer under uddannelse og kontanthjælpsmodtagere) (antal PensionDanmark-medlemmer = 4.016, antal personer i sammenligningsgruppen = 57.146)
- Personer i brancherne 'Information og kommunikation' og 'Finansiering og forsikring' (antal i PensionDanmark-medlemmer = 200, antal personer i sammenligningsgruppen = 11.664).

Eksklusionskriterierne er ikke gensidigt udelukkende.

I alt ekskluderes 7.425 inviterede PensionDanmark-medlemmer og 78.852 inviterede personer i sammenligningsgruppen. Efter eksklusion på baggrund af de nævnte kriterier er antallet af inviterede PensionDanmark-medlemmer 22.214 personer, mens antallet af inviterede i sammenligningsgruppen er 126.311. Disse benævnes herefter gennemgående i rapporten som 'erhvervsaktive'. Heraf er i alt 1.733 PensionDanmark-medlemmer efter inklusion inviteret til Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen, mens antallet i sammenligningsgruppen er 10.208 personer.

Deltagelse i Den Nationale Sundhedsprofil 2017

I Tabel 3.2.1 og Tabel 3.2.2 præsenteres antallet af inviterede og deltagere i Den Nationale Sundhedsprofil 2017 blandt PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen i aldersgruppen 25-64 år efter eksklusion på baggrund af ovenstående kriterier i forhold til henholdsvis køn, alder, civilstand og etnisk tilhørsforhold (Tabel 3.2.1) og region, uddannelse, socioøkonomisk klassifikation og Danmarks Statistiks brancheinddeling (Tabel 3.2.2).

Eksempelvis ses det, at både blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen er der en højere svarprocent blandt kvinder (PensionDanmark-medlemmer: 57,9 %; sammenligningsgruppe: 66,0 %) end blandt mænd (PensionDanmark-medlemmer: 48,9 %; sammenligningsgruppe: 54,7 %). Opgjort på Danmarks Statistiks brancheinddeling ses de laveste svarprocenter både blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen i brancherne 'Bygge og anlæg' og 'Privat sektor' samt blandt PensionDanmark-medlemmer også i branchen 'Transport'.

Tabel 3.2.1. Karakteristik af inviterede (efter eksklusion) og deltagere samt svarprocent i Den Nationale Sundhedsprofil 2017 i forhold til køn, alder, civilstand og etnisk tilhørsforhold, opdelt på PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Antal, procent.

	PensionDanmark-medlemmer				Sammenligningsgruppen			
	Antal inviterede efter eksklusion	Procent	Svarprocent	Antal deltagere	Antal inviterede efter eksklusion	Procent	Svarprocent	Antal deltagere
Total	22.214		51,1	11.345	126.311		60,7	76.686
Køn								
Mænd	16.831	75,8	48,9	8.228	58.947	46,7	54,7	32.237
Kvinder	5.383	24,2	57,9	3.117	67.364	53,3	66,0	44.449
Alder								
25-44 år	11.120	50,1	40,6	4.516	59.005	46,7	52,1	30.718
45-64 år	11.094	49,9	61,6	6.829	67.306	53,3	68,3	45.968
Civilstand								
Gift	10.936	49,2	58,0	6.347	72.706	57,6	65,8	47.865
Fraskilt	2.936	13,2	53,3	1.565	15.239	12,1	62,2	9.475
Enke	229	1,0	65,1	149	1.454	1,2	69,3	1.007
Ugift	8.113	36,5	40,5	3.284	36.912	29,2	49,8	18.379
Etnisk tilhørsforhold								
Dansk	18.259	82,2	55,0	10.044	108.572	86,0	64,5	70.049
Vestlig	1.670	7,5	29,6	495	7.446	5,9	39,7	2.958
Ikke-vestlig	2.285	10,3	35,3	806	10.293	8,2	35,7	3.679

Tabel 3.2.2. Karakteristik af inviterede (efter eksklusion) og deltagere samt svarprocent i Den Nationale Sundhedsprofil 2017 i forhold til region, uddannelse, socioøkonomisk klassifikation og Danmarks Statistiks brancheinddeling, opdelt på Pension-Danmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Antal, procent.

	PensionDanmark-medlemmer				Sammenligningsgruppen			
	Antal inviterede efter eksklusion	Procent	Svar-procent	Antal deltagere	Antal inviterede efter eksklusion	Procent	Svar-procent	Antal deltagere
Region								
Hovedstaden	6.481	29,2	41,1	2.662	48.560	38,4	54,3	26.372
Sjælland	3.161	14,2	46,4	1.468	14.499	11,5	58,9	8.533
Syddanmark	4.902	22,1	62,2	3.047	24.822	19,7	69,6	17.271
Midtjylland	4.293	19,3	55,0	2.360	23.073	18,3	64,9	14.967
Nordjylland	3.377	15,2	53,5	1.808	15.357	12,2	62,1	9.543
I alt	22.214	100,0		11.345	126.311	100,0		76.686
Uddannelse								
Grundskole	5.851	29,1	49,2	2.880	15.630	13,1	52,5	8.212
Kort og kort videregående uddannelse	13.268	66,1	55,0	7.301	58.239	49,0	61,9	36.021
Mellemlang og lang videregående uddannelse	961	4,8	58,4	561	45.001	37,8	67,6	30.422
I alt	20.080	100,0		10.742	118.870	100,0		74.655
Socioøkonomisk klassifikation								
Selvstændig samt lønmodtager på mellemste og højeste niveau	1.613	7,3	59,6	961	61.663	48,8	66,0	40.723
Lønmodtager grundniveau	11.338	51,0	52,4	5.937	37.340	29,7	61,9	23.098
Andet/ukendt	8.443	38,0	48,0	4.056	22.565	17,9	46,4	10.481
Ikke beskæftiget i arbejdsstyrken ¹	820	3,7	47,7	391	4.743	3,8	50,3	2.384
I alt	22.214	100,0		11.345	126.311	100,0		76.686
Branche								
Industri	1.961	10,0	54,9	1.076	15.831	14,8	60,4	9.558
Bygge og anlæg	5.841	29,7	49,2	2.876	3.116	2,9	54,8	1.708
Handel	1.502	7,6	54,1	812	16.610	15,5	58,5	9.715
Transport	2.962	15,1	50,8	1.505	4.545	4,3	58,2	2.643
Privat sektor	4.609	23,4	49,1	2.263	10.752	10,1	55,3	5.945
Offentlig sektor	1.336	6,8	62,9	841	30.135	28,2	67,1	20.214
Sundhed og socialvæsen	1.455	7,4	58,6	852	25.990	24,3	67,7	17.581
I alt	19.666	100,0		10.225	106.979	100,0		67.364

¹Arbejdsløse og sygedagpengemodtagere

Karakteristik af studiepopulationen i aldersgruppen 25-64 år

Studiepopulationen består af personer, der a) ikke opfylder et af de tre eksklusionskriterier (jævnfør afsnittet 'Personer under 65 år') og b) har deltaget i Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Som det ses af Tabel 3.2.3, drejer det sig om 11.345 medlemmer af PensionDanmark (8.228 mænd og 3.117 kvinder) og 76.686 i sammenligningsgruppen (32.237 mænd og 44.449 kvinder), i alt 88.031 erhvervsaktive personer. I Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen består studiepopulationen af 832 PensionDanmark-medlemmer (611 mænd og 221 kvinder) og 5.929 personer i sammenligningsgruppen (2.504 mænd og 3.425 kvinder) (data ikke vist).

I Tabel 3.2.3 vises også aldersfordelingen blandt mandlige og kvindelige deltagere i Den Nationale Sundhedsprofil 2017 blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Her ses det, at aldersfordelingen blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen generelt set ligner hinanden. Både for mænd og kvinder er der blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen flest deltagere i aldersgruppen 45-64 år.

Tabel 3.2.3. Aldersfordeling blandt deltagere i Den Nationale Sundhedsprofil 2017, opdelt på PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Antal, procent.

PensionDanmark-medlemmer			Sammenligningsgruppen	
Mænd	Antal	Procent	Antal	Procent
25-44 år	3.218	39,1	12.196	37,8
45-64 år	5.010	60,9	20.041	62,2
I alt	8.228	100,0	32.237	100,0
Kvinder				
25-44 år	1.298	41,6	18.522	41,7
45-64 år	1.819	58,4	25.927	58,3
I alt	3.117	100,0	44.449	100,0

Fordelingen af socioøkonomisk klassifikation blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen ses i Tabel 3.2.4. Det fremgår, at der er forskel på fordelingen af erhvervsmæssig stilling mellem sammenligningsgruppen og PensionDanmark-medlemmer. Således er der i sammenligningsgruppen 52,0 % i gruppen 'Selvstændige samt lønmodtagere på mellemste og højeste niveau', mens der er blandt PensionDanmark-medlemmer er 7,4 % med samme erhvervsmæssig stilling. Mens 'Selvstændige samt lønmodtagere på mellemste og højeste niveau' udgør den største andel i sammenligningsgruppen, udgøres den største andel blandt PensionDanmark-medlemmer af gruppen 'Lønmodtagere på grundniveau' (56,1 %).

Tabel 3.2.4. Fordeling af socioøkonomisk klassifikation blandt deltagere i Den Nationale Sundhedsprofil 2017, opdelt på PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Antal, procent.

	PensionDanmark-medlemmer		Sammenligningsgruppen	
Mænd	Antal	Procent	Antal	Procent
Selvstændig samt lønmodtager mellemste og højeste niveau	609	7,4	16.751	52,0
Lønmodtager grundniveau	4.614	56,1	9.483	29,4
Uoplyst/andet	2.779	33,8	5.222	16,2
Ikke beskæftiget i arbejdsstyrken ¹	226	2,8	781	2,4
I alt	8.228	100,0	32.237	100,0
Kvinder				
Selvstændig samt lønmodtager mellemste og højeste niveau	352	11,3	23.972	53,9
Lønmodtager grundniveau	1.323	42,4	13.615	30,6
Uoplyst/andet	1.277	41,0	5.259	11,8
Ikke beskæftiget i arbejdsstyrken ¹	165	5,3	1.603	3,6
I alt	3.117	100,0	44.449	100,0

¹Arbejdsløse og sygedagpengemodtagere

Fordelingen af uddannelsesniveau blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen ses i Tabel 3.2.5. Blandt mænd og kvinder udgør 'Kort og kortere videregående uddannelse' den største andel blandt PensionDanmark-medlemmer og blandt mænd i sammenligningsgruppen. Andelene er dog større blandt PensionDanmark-medlemmer (mænd: 70,7 %; kvinder: 60,5 %) end i sammenligningsgruppen (mænd: 53,6 %; kvinder: 44,4 %).

Tabel 3.2.5. Fordeling af uddannelsesniveau blandt deltagere i Den Nationale Sundhedsprofil 2017, opdelt på PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Antal, procent.

	PensionDanmark-medlemmer		Sammenligningsgruppen	
Mænd	Antal	Procent	Antal	Procent
Grundskole	2.030	25,8	3.840	12,3
Kort og kortere videregående uddannelse	5.566	70,7	16.778	53,6
Mellemlang og lang videregående uddannelse	279	3,5	10.682	34,1
I alt	7.875	100,0	31.300	100,0
Kvinder				
Grundskole	850	29,7	4.372	10,1
Kort og kortere videregående uddannelse	1.735	60,5	19.243	44,4
Mellemlang og lang videregående uddannelse	282	9,8	19.740	45,5
I alt	2.867	100,0	43.355	100,0

I Tabel 3.2.6 ses fordelingen af brancher efter Danmarks Statistiks brancheinddeling blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Det fremgår, at der er store forskelle i fordelingen mellem de to grupper. Eksempelvis er andelen blandt mænd i PensionDanmark større end i sammenligningsgruppen i branchen 'Bygge og anlæg' (PensionDanmark: 34,9 %; sammenligningsgruppen: 4,7 %), mens andelen er mindre i branchen 'Industri' (PensionDanmark: 11,3 %; sammenligningsgruppen: 22,7 %). Tilsvarende er der blandt kvinder i PensionDanmark eksempelvis en større andel end i sammenligningsgruppen, der er ansat i branchen 'Bygge og anlæg' (PensionDanmark: 6,9 %; sammenligningsgruppen: 1,0 %), men en mindre andel i branchen 'Offentlig sektor' (PensionDanmark: 11,5 %; sammenligningsgruppe: 29,9 %).

Tabel 3.2.6. Fordeling af brancher efter Danmark Statistiks brancheinddeling blandt deltagere i Den Nationale Sundhedsprofil 2017, opdelt på PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Antal, procent.

Mænd	PensionDanmark-medlemmer		Sammenligningsgruppen	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Industri	839	11,3	6.332	22,7
Bygge og anlæg	2.599	34,9	1.323	4,7
Handel	608	8,2	5.312	19,0
Transport	1.325	17,8	1.791	6,4
Privat sektor	1.281	17,2	2.443	8,8
Offentlig sektor	531	7,1	8.417	30,2
Sundhed og socialvæsen	259	3,48	2274	8,15
I alt	7.442	100,0	27.892	100,0
Kvinder				
Industri	237	8,8	3.226	8,2
Bygge og anlæg	187	6,9	385	1,0
Handel	204	7,6	4.403	11,2
Transport	180	6,7	852	2,2
Privat sektor	982	36,5	3.502	8,9
Offentlig sektor	310	11,5	11.797	29,9
Sundhed og socialvæsen	593	22,0	15.307	38,8
I alt	2.693	100,0	39.472	100,0

I Tabel 3.2.7 ses fordelingen af PensionDanmark-medlemmer efter PensionDanmarks brancheinddeling. Det ses, at der blandt mænd er de største andele af medlemmer i brancherne 'Byggeri' (42,8 %) og 'Handel, transport og industri' (30,9 %). Blandt kvinder ses de største andele af medlemmer i brancherne 'Privat sektor' (36,0 %) og 'Offentlig sektor' (28,3 %).

Tabel 3.2.7. Fordeling af brancher efter PensionDanmarks brancheinddeling blandt PensionDanmark-medlemmer, der har deltaget i Den Nationale Sundhedsprofil 2017. 25-64 år. Antal, procent.

	Antal	Procent
Mænd		
Byggeri	3.422	42,8
Det grønne område	591	7,4
Handel, transport og industri	2.466	30,9
Offentlig sektor	714	8,9
Privat service	796	10,0
I alt	7.989	100,0
Kvinder		
Byggeri	279	9,5
Det grønne område	269	9,2
Handel, transport og industri	502	17,1
Offentlig sektor	832	28,3
Privat service	1.059	36,0
I alt	2.941	100,0

Tabel 3.2.8 viser fordelingen af PensionDanmark-medlemmer i brancher fra Danmarks Statistik og PensionDanmarks brancheinddeling. Det fremgår, at inden for PensionDanmark-brancherne 'Byggeri', 'Handel, transport og industri' og 'Privat service' er der et stort overlap med brancherne fra Danmarks Statistik med nogenlunde enslydende kategoriseringer. I PensionDanmark-brancherne 'Det grønne område' og 'Offentlig sektor' er der færre personer end i de andre brancher. Samtidig er der ikke et klart sammenfald i disse to brancher med brancher fra Danmarks Statistiks brancheinddeling.

Tabel 3.2.8. Fordeling af brancher blandt PensionDanmark-medlemmer, der har deltaget i Den Nationale Sundhedsprofil 2017, opdelt på PensionDanmarks brancheinddeling og Danmarks Statistiks brancheinddeling. 25-64 år. Antal.

	PensionDanmarks brancheinddeling					
	Byggeri	Det grønne område	Handel, transport og industri	Offentlig sektor	Privat service	I alt
Danmark Statistiks brancheinddeling						
Industri	480	274	22	14	61	851
Bygge og anlæg	2.653	29	47	9	12	2.750
Handel	126	143	414	20	83	786
Transport	23	18	1.356	52	31	1.480
Privat sektor	180	94	283	347	1.195	2.099
Offentlig sektor	68	35	284	297	101	785
Sundhed og socialvæsen	15	10	88	615	101	829
I alt	3.545	603	2.494	1.354	1.584	9.580

Tabel 3.2.9 viser fordelingen af PensionDanmark-medlemmers anvendelse af PensionDanmarks sundhedsordning (for nærmere information om sundhedsordningen, se: <https://www.pension.dk/medlem/sundhed/>). Det ses, at blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer har 11,8 % anvendt sundhedsordningen, 78,2 % har ikke anvendt sundhedsordningen, mens 9,9 % ikke er omfattet af sundhedsordningen. Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer har 14,1 % anvendt sundhedsordningen, 75,0 % har ikke anvendt sundhedsordningen, mens 10,9 % ikke er omfattet af sundhedsordningen.

Tabel 3.2.9. Fordeling af anvendelse af PensionDanmarks sundhedsordning blandt PensionDanmark-medlemmer, der har deltaget i Den Nationale Sundhedsprofil 2017. 25-64 år. Antal, procent.

	Antal	Procent
Mænd		
Har anvendt sundhedsordningen	974	11,8
Har ikke anvendt sundhedsordningen	6.436	78,2
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	818	9,9
I alt	8.228	100,0
Kvinder		
Har anvendt sundhedsordningen	439	14,1
Har ikke anvendt sundhedsordningen	2.338	75,0
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	340	10,9
I alt	3.117	100,0

Tabel 3.2.10 viser bidragsfordelingen opgjort på erhvervsmæssig stilling blandt PensionDanmark-medlemmer, der var inviteret til at deltage i Den Nationale Sundhedsprofil 2017, efter eksklusionskriterierne er anvendt. Det ses, at størstedelen af de bidragsaktive medlemmer er lønmodtagere på grundniveau (53,5 %) eller lønmodtagere uden oplyst stillingsbetegnelse (36,2 %). Disse to grupper udgør også den største andel af de bidragsfrit dækkede medlemmer (henholdsvis 42,3 % og 31,7 %). Lønmodtagere udgør også den største andel af PensionDanmark-medlemmerne. Det ses generelt, at i kategorier uden for arbejdsmarkedet er der en større andel bidragsfrit dækkede medlemmer end bidragsaktive medlemmer.

Tabel 3.2.10. Bidragsfordeling opgjort på erhvervsmæssig stilling blandt PensionDanmark-medlemmer, der var inviteret til deltagelse i Den Nationale Sundhedsprofil (efter eksklusion). 25-64 år. Antal, procent.

	Bidragsfrit dækkede medlemmer		Bidragsaktive medlemmer	
Erhvervsmæssig stilling	Antal	Procent	Antal	Procent
Selvstændig samt lønmodtager mellemste og højeste niveau	168	15,0	789	7,7
Lønmodtager grundniveau	474	42,3	5.458	53,5
Lønmodtager, stillingsbetegnelse ikke oplyst	356	31,7	3.694	36,2
Arbejdsløs mindst halvdelen af året	124	11,1	263	2,6
I alt	1.122	100,0	10.204	100,0

Personer på 65 år eller derover

Der er blandt personer på 65 år eller derover inviteret 3.574 PensionDanmark-medlemmer og 73.973 i sammenligningsgruppen.

I samråd med PensionDanmark ekskluderes personer på 75 år eller derover. Antallet af inviterede PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 65-74 år er 3.221, mens antallet af inviterede er 42.269 i sammenligningsgruppen.

Karakteristik af studiepopulationen i aldersgruppen 65-74 år

Rapportens sidste kapitel omfatter analyser af PensionDanmark-medlemmer og personer i sammenligningsgruppen i aldersgruppen 65-74 år. Antallet af deltagere i aldersgruppen 65-74 år er 2.398 PensionDanmark-medlemmer og 31.241 personer i sammenligningsgruppen. Der skal gøres opmærksom på, at antallet af PensionDanmark-medlemmer falder kraftigt i denne aldersgruppe, mens antallet i den generelle befolkning er mere stabilt. Det ytrer sig ved, at blandt de 65-74-årige PensionDanmark-medlemmer er 61,9 % 65-69 år gamle, mens det gælder 49,4 % i sammenligningsgruppen (data ikke vist). Det betyder tilsvarende, at 28,1 % af medlemmerne PensionDanmark i aldersgruppen 65-74 år er 70-74 år gamle, mens andelen i sammenligningsgruppen er 50,5 %.

I Tabel 3.2 ses en karakteristik af deltagerne i aldersgruppen 65-74 år blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen, hvor fordelingen af deltagerne er opgjort efter køn, civilstand, etnisk tilhørsforhold, region og uddannelse. Det fremgår af tabellen, at der blandt PensionDanmark-medlemmer er flere mænd end kvinder, der har deltaget (mænd: 77,9 %), mens der i sammenligningsgruppen derimod er en lille overvægt af kvinder (53,4 %). Fordelingen af civilstand og etnisk tilhørsforhold er nogenlunde ens blandt PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Der er en større andel i sammenligningsgruppen, der bor i Region Hovedstaden (31,2 %), end blandt PensionDanmark-medlemmer (20,4 %), mens andelen er størst blandt PensionDanmark-medlemmer i de øvrige regioner. Der er en større andel blandt PensionDanmark-medlemmer end i sammenligningsgruppen med 'Grundskole' (PensionDanmark: 42,5 %; sammenligningsgruppen: 26,0 %) og 'Kort og kort videregående uddannelse' (PensionDanmark: 55,2 %; sammenligningsgruppen: 48,1 %). Modsat er andelen med 'Mellemlang og lang videregående uddannelse' størst i sammenligningsgruppen (PensionDanmark: 2,4 %; sammenligningsgruppen: 25,9 %).

Tabel 3.2.11. Karakteristik af deltagere i Den Nationale Sundhedsprofil 2017 i forhold til køn, civilstand, etnisk tilhørsforhold, region og uddannelse, opdelt på PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 65-74 år. Antal, procent.

	PensionDanmark-medlemmer		Sammenligningsgruppen	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Total	2.398		31.241	
Køn				
Mænd	1.890	78,8	14.561	46,6
Kvinder	508	21,2	16.680	53,4
Civilstand				
Gift	1.730	72,1	22.086	70,7
Fraskilt	311	13,0	4.090	13,1
Enke	206	8,6	3.433	11,0
Ugift	151	6,3	1.632	5,2
Etnisk tilhørsforhold				
Dansk	2.328	97,1	29.921	95,8
Vestlig	45	1,9	876	2,8
Ikke-vestlig	25	1,0	444	1,4
Region				
Hovedstaden	490	20,4	9.746	31,2
Sjælland	361	15,1	4.057	13,0
Syddanmark	628	26,2	7.423	23,8
Midtjylland	485	20,2	5.720	18,3
Nordjylland	434	18,1	4.295	13,7
Uddannelse				
Grundskole	1.002	42,5	8.005	26,0
Kort og kort videregående uddannelse	1.302	55,2	14.795	48,1
Mellemlang og lang videregående uddannelse	56	2,4	7.986	25,9

3.3 Metode

Rapporten er baseret på data fra Den Nationale Sundhedsprofil 2017 (2), som også omfatter delstikprøven kaldet Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2017 (3). Begge undersøgelser er nationalt repræsentative spørgeskemaundersøgelser, der belyser aspekter af sundhed og sygelighed og forhold med betydning herfor i den voksne befolkning i Danmark på 16 år eller derover.

For hver af de inkluderede indikatorer i denne rapport foretages der sammenligninger af erhvervsaktive PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 25-64 år dels med øvrige erhvervsaktive personer, som ikke er medlem af PensionDanmark, dels med gennemsnittet blandt medlemmerne med samme køn på tværs af de fem inkluderede PensionDanmark-brancher. Endvidere foretages der sammenligninger blandt PensionDanmark-medlemmer efter anvendelse af pensionsselskabets sundhedsordning. I rapportens næstsidste kapitel præsenteres resultater for udvalgte indikatorer blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt efter, om de er bidragsaktive eller bidragsfrit dækkede medlemmer. Rapportens sidste kapitel omfatter opgørelser for udvalgte indikatorer blandt PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 65-74 år, hvor der foretages sammenligninger med den øvrige danske befolkning i samme aldersgruppe.

Statistisk analyse

I rapporten præsenteres resultater for hver af de inkluderede indikatorer blandt PensionDanmark-medlemmer og i de relevante sammenligningsgrupper. I opgørelserne præsenteres resultaterne som andelen i procent og som forekomsten, hvor der anvendes logistiske regressionsanalyser. Resultatet af de logistiske regressionsanalyser er odds ratioer (OR), og der er beregnet 95 % sikkerhedsgrænser for OR. I rapporten præsenteres OR justeret for to forskellige sæt faktorer: Ved OR¹ justeres der således for alder, mens der ved OR² justeres for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold. Når OR omtales i teksten, er det OR justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold (altså OR²), der henvises til. Det skal dog bemærkes, at der ikke justeres for alder i analyserne for de 65-74-årige.

Fortolkning af OR

OR er et mål for sammenhæng mellem to variable, og som navnet antyder, er det som udgangspunkt et forhold (ratio) mellem to odds, altså sandsynligheder. I sammenligningsgruppen, som er den gruppe, der sammenlignes med, er OR=1. Hvis OR er 1, er der ingen forskel på de to grupper. Hvis OR er større end 1, angiver det, at den aktuelle gruppe i højere grad end sammenligningsgruppen har svaret 'ja' til den betragtede indikator. Hvis OR er mindre end 1, har den betragtede gruppe i mindre grad end sammenligningsgruppen svaret 'ja' til den betragtede indikator. Sikkerhedsgrænserne indeholder et 95 % sikkerhedsinterval for OR. Intervallet angiver den nedre og den øvre grænse. Hvis OR er mindre end 1, og begge OR i sikkerhedsintervallet er mindre end 1, er der statistisk belæg for at sige, at forekomsten af en given indikator er signifikant lavere i den aktuelle gruppe end i sammenligningsgruppen. Modsat gælder det, at hvis OR er større end 1, og begge OR i sikkerhedsintervallet er større end 1, er der statistisk belæg for at sige, at forekomsten af en given indikator er signifikant højere i den aktuelle gruppe end i sammenligningsgruppen. Der vil i teksten kun blive kommenteret på signifikante OR.

Som vist tidligere i dette kapitel adskiller PensionDanmark-medlemmer sig fra den øvrige danske befolkning med hensyn til alder, erhvervsmæssig stilling og højest fuldførte uddannelsesniveau.

Ved at anvende logistisk regressionsanalyse er det muligt at tage højde for disse forskelle, når sandsynligheden for at have svaret 'ja' til en given indikator ses i forhold til en sammenligningsgruppe. På denne måde kan PensionDanmark-medlemmernes sandsynlighed sammenlignes med sandsynligheden i en gruppe, der ligner.

Vægtning

For at sikre nationalt og regionalt repræsentative resultater er der i denne undersøgelse foretaget en vægtning af data. Det skyldes, at det er af stor betydning for resultaterne, at svarpersonerne ligner den øvrige voksne befolkning så meget som muligt med hensyn til køn, alder og andre sociodemografiske karakteristika. Befolkningssammensætningen i den stikprøve, der har besvaret spørgeskemaerne, afviger på en række områder fra befolkningssammensætningen i hele landet (6, 7). I denne undersøgelse er dette problem søgt løst ved en opregning, en såkaldt vægtning, for bortfald. Det betyder, at besvarelsen fra den enkelte person er givet en vægt i forhold til, hvor sandsynligt det er at få en besvarelse fra en person med samme køn, alder, bopælskommune og andre sociodemografiske karakteristika.

3.4 Læsevejledning

Rapporten består af i alt ti kapitler. I de første tre kapitler er der givet en introduktion til rapporten og redegjort for anvendt materiale og metode, herunder givet en beskrivelse af datamaterialet, studiepopulationerne og metoden samt en læsevejledning. I Kapitel 4-8 beskrives på baggrund af data fra Den Nationale Sundhedsprofil 2017 en række indikatorer henholdsvis inden for emnerne helbred og trivsel, sundhedsadfærd, sygelighed og sygefravær, arbejdsforhold og sociale relationer blandt erhvervsaktive PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen, begge i aldersgruppen 25-64 år. I Kapitel 9 følger en beskrivelse af udvalgte indikatorer blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på, om de er bidragsaktive eller bidragsfrit dækkede medlemmer. Rapportens sidste kapitel, Kapitel 10, omfatter en beskrivelse af udvalgte af indikatorer blandt PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen i aldersgruppen 65-74 år.

I rapporten indgår tabeller for hver indikator, hvor der præsenteres de procentvise andele og forekomsten målt ved to odds ratioer (OR) samt 95 % sikkerhedsgrænser for OR blandt PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Den første OR (OR¹) er beregnet med justering for alder, mens den anden OR (OR²) er beregnet med justering for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold. Når OR omtales i teksten, er det OR justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold (altså OR²), der henvises til. I analyserne for de 65-74-årige justeres der dog ikke for alder. Der vil i teksten som tidligere nævnt under 'Fortolkning af OR' kun blive kommenteret på signifikante OR.

For hver indikator, der stammer fra Den Nationale Sundhedsprofil 2017, præsenteres hvis muligt tre tabeller:

- I den første tabel vises den procentvise andel og forekomsten (OR) af indikatoren samt 95 % sikkerhedsgrænser for OR blandt erhvervsaktive PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen, begge i aldersgruppen 25-64 år, opdelt på køn, aldersgrupper og brancher efter Danmarks Statistiks brancheinddeling.

- I den anden tabel vises den procentvise andel og forekomsten (OR) af indikatoren samt 95 % sikkerhedsgrænser for OR blandt erhvervsaktive PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 25-64 år opdelt på PensionDanmarks brancheinddeling. Da information om brancheinddeling kun er tilgængelig for PensionDanmarks medlemmer, består sammenligningsgruppen for disse opgørelser af gennemsnittet blandt alle PensionDanmark-medlemmer med samme køn og i samme aldersgruppe på tværs af de fem inkluderede brancher. Det betyder, at en branche, for eksempel 'Offentlig sektor' blandt kvinder, bliver sammenlignet med gennemsnittet for alle kvindelige PensionDanmark-medlemmer i de fem brancher, som er medtaget i rapporten.
- I den tredje tabel vises den procentvise andel og forekomsten (OR) af indikatoren samt 95 % sikkerhedsgrænser for OR blandt erhvervsaktive PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 25-64 år opdelt på deres anvendelse af PensionDanmarks sundhedsordning. I disse tabeller er sammenligningsgruppen de PensionDanmark-medlemmer, der ikke er omfattet af PensionDanmarks sundhedsordning.

Opgørelserne i Kapitel 9, hvor PensionDanmarks medlemmer inddeles efter, om de er bidragsaktive eller bidragsfrit dækkede medlemmer, præsenteres i i alt to tabeller, én for mænd og én for kvinder. I tabellerne vises for udvalgte helbredsindikatorer den procentvise andel og forekomsten (OR) af indikatorerne samt 95 % sikkerhedsgrænser for OR. Sammenligningsgruppen udgøres af de bidragsaktive medlemmer.

For opgørelserne blandt de 65-74-årige PensionDanmark-medlemmer i Kapitel 10 indgår for hver indikator kun én tabel. Denne viser den procentvise andel og forekomsten (OR) af indikatoren samt 95 % sikkerhedsgrænser for OR. Sammenligningsgruppen er øvrige mænd og kvinder i samme aldersgruppe.

For hver indikator, der stammer fra Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2017, præsenteres kun én tabel. I sådanne tabeller vises forekomsten (OR) af indikatoren samt 95 % sikkerhedsgrænser for OR blandt erhvervsaktive PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen, begge i aldersgruppen 25-64 år, opdelt på køn og aldersgrupper.

I enkelte analyser er der for få observationer i datamaterialet til at præsentere pålidelige resultater, hvorfor disse resultater ikke vises. Dette er markeret med '-' i tabellerne.

4 Helbred og trivsel

4.1 Selvvurderet helbred

Selvvurderet helbred er et udtryk for en persons egen samlede vurdering af sin helbredstilstand. Det er velkendt, at en persons vurdering af eget helbred er en god indikator til at forudsige samme persons sygelighed og dødelighed. Jo dårligere en person vurderer sit eget helbred, jo større er risikoen for sygdom og tidlig død (8, 9). I det følgende præsenteres PensionDanmark-medlemmernes og sammenligningsgruppens selvvurderede helbred baseret på spørgsmålet: 'Hvordan synes du, dit helbred er alt i alt?' med følgende svarmuligheder: 'Fremragende', 'Vældig godt', 'Godt', 'Mindre godt' og 'Dårligt'. Nedenfor præsenteres andelen med godt selvvurderet helbred. Denne gruppe består af personer, som har svaret, at de enten har 'Fremragende', 'Vældig godt' eller 'Godt' selvvurderet helbred.

I Tabel 4.1.1 ses forekomsten af personer med godt selvvurderet helbred blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Blandt mænd ses generelt en lavere forekomst af personer med godt selvvurderet helbred blandt PensionDanmark-medlemmer end i sammenligningsgruppen. Dette gælder for begge aldersgrupper og i stort set alle brancher. Mænd, der er PensionDanmark-medlemmer og ansat i 'Sundhed og socialvæsen', adskiller sig imidlertid fra dette mønster ved at have en højere forekomst af personer med godt selvvurderet helbred (OR=1,99) end mænd i samme branche i sammenligningsgruppen.

Blandt kvinder, som er PensionDanmark-medlemmer, ses generelt en lavere forekomst af personer med godt selvvurderet helbred end i sammenligningsgruppen. Den laveste forekomst blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer i forhold til sammenligningsgruppen ses i branchen 'Bygge og anlæg' (OR=0,50). Også blandt kvinder i branchen 'Sundhed og socialvæsen' (OR=0,78) ses en lavere forekomst end i sammenligningsgruppen.

Tabel 4.1.1. Forekomst af personer med fremragende, vældig godt eller godt selv vurderet helbred opdelt på køn, alder og Danmarks Statistiks brancheinddeling. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	87,2	90,2	0,74	(0,69;0,80)	0,87	(0,81;0,94)
Alder						
25-44 år	90,1	92,6	0,72	(0,65;0,81)	0,85	(0,75;0,97)
45-64 år	84,5	87,9	0,75	(0,69;0,83)	0,88	(0,80;0,97)
Branche						
Industri	87,8	89,8	0,80	(0,64;0,99)	0,92	(0,74;1,16)
Bygge og anlæg	88,2	91,2	0,70	(0,56;0,88)	0,76	(0,60;0,95)
Handel	89,0	91,2	0,78	(0,60;1,01)	0,91	(0,69;1,19)
Transport	86,0	89,7	0,72	(0,58;0,89)	0,81	(0,65;1,00)
Privat sektor	87,6	89,5	0,82	(0,67;0,99)	0,88	(0,71;1,09)
Offentlig sektor	87,9	92,8	0,59	(0,45;0,77)	0,81	(0,62;1,07)
Sundhed og socialvæsen	92,8	89,0	1,62	(1,02;2,56)	1,99	(1,25;3,17)
Kvinder						
Total	84,5	88,4	0,72	(0,65;0,79)	0,92	(0,83;1,03)
Alder						
25-44 år	88,9	90,1	0,88	(0,75;1,04)	1,10	(0,91;1,32)
45-64 år	80,3	86,7	0,62	(0,55;0,71)	0,83	(0,73;0,96)
Branche						
Industri	85,4	88,9	0,73	(0,49;1,08)	0,77	(0,52;1,15)
Bygge og anlæg	84,3	92,0	0,43	(0,24;0,78)	0,50	(0,28;0,91)
Handel	85,1	89,6	0,69	(0,46;1,04)	0,88	(0,56;1,39)
Transport	83,6	88,9	0,65	(0,40;1,07)	0,82	(0,48;1,38)
Privat sektor	87,5	86,9	1,02	(0,83;1,26)	1,09	(0,87;1,37)
Offentlig sektor	83,7	90,7	0,56	(0,41;0,76)	0,73	(0,53;1,01)
Sundhed og socialvæsen	82,5	89,1	0,60	(0,48;0,74)	0,78	(0,62;0,98)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Forekomsten af personer med godt selv vurderet helbred blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på egen brancheinddeling ses i Tabel 4.1.2. Blandt mænd i 'Det grønne område' (OR=1,27) ses en højere forekomst af personer med godt selv vurderet helbred sammenlignet med gennemsnittet blandt mandlige medlemmer af PensionDanmark. Blandt de kvindelige medlemmer af PensionDanmark er der ingen brancher, hvor forekomsten af personer med godt selv vurderet helbred adskiller sig fra gennemsnittet blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer.

Tabel 4.1.2. Forekomst af personer med fremragende, vældig godt eller godt selv vurderet helbred blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og PensionDanmarks brancheinddeling. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd					
Byggeri	88,2	1,00	(0,89;1,12)	0,99	(0,87;1,11)
Det grønne område	90,6	1,30	(1,04;1,63)	1,27	(1,01;1,60)
Handel, transport og industri	85,6	0,84	(0,75;0,95)	0,91	(0,81;1,04)
Offentlig sektor	86,4	0,96	(0,80;1,16)	0,98	(0,81;1,19)
Privat service	88,0	0,95	(0,80;1,12)	0,89	(0,74;1,06)
Kvinder					
Byggeri	84,4	0,93	(0,69;1,25)	0,82	(0,60;1,11)
Det grønne område	87,6	1,20	(0,87;1,64)	1,16	(0,83;1,62)
Handel, transport og industri	84,0	0,93	(0,74;1,17)	0,93	(0,73;1,18)
Offentlig sektor	82,6	0,92	(0,76;1,12)	1,00	(0,81;1,22)
Privat service	86,6	1,05	(0,88;1,26)	1,14	(0,93;1,40)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Tabel 4.1.3 viser forekomsten af personer med godt selv vurderet helbred blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt efter deres anvendelse af PensionDanmarks sundhedsordning. Hverken blandt mænd eller kvinder ses der store forskelle på forekomsten af personer med godt selv vurderet helbred mellem PensionDanmark-medlemmer, der henholdsvis har anvendt, ikke har anvendt eller ikke er omfattet af sundhedsordningen.

Tabel 4.1.3. Forekomst af personer med fremragende, vældig godt eller godt selv vurderet helbred blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og sundhedsordning. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd					
Har anvendt sundhedsordningen	84,9	0,85	(0,66;1,10)	0,89	(0,68;1,15)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	87,7	1,08	(0,89;1,31)	1,16	(0,95;1,42)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	86,4	1		1	
Kvinder					
Har anvendt sundhedsordningen	83,0	0,98	(0,67;1,44)	1,04	(0,70;1,55)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	85,0	1,12	(0,84;1,48)	1,22	(0,91;1,63)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	83,2	1		1	

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

4.2 Stress

Stress kan beskrives som en kortere- eller længerevarende tilstand karakteriseret ved anspændthed og ulyst, der både kan påvirke det fysiske og mentale helbred (10). Oplevelsen af stress er subjektiv, og selvom stress ikke i sig selv defineres som en sygdom, er længerevarende stress en risikofaktor for forskellige tilstande og sygdomme (11). Graden af stress og eventuelle helbredsmæssige følgevirkninger afhænger blandt andet af belastningens styrke og varighed samt

af personlige ressourcer. Længerevarende stress eller meget stærke belastninger kan medføre stressbetinget sygdom som for eksempel hjertekarsygdom og depression (12, 13). I denne rapport er stress målt ved Cohens Perceived Stress Scale, PSS, som er en valideret stressskala (14). Skalaen består af 10 spørgsmål, der handler om, i hvilket omfang svarpersonen inden for de sidste fire uger har oplevet sit liv som uforudsigeligt, ukontrollerbart eller belastende, og om svarpersonen føler sig nervøs eller stresset (14). Skalaen går fra 0 til 40, og jo højere score, desto højere grad af oplevet stress. Andelen med højt stressniveau er defineret ved at tage de 20 % blandt mænd og kvinder, der deltog i Den Nationale Sundhedsprofil 2010, som oplevede det højeste niveau af stress (11). Det svarer til en score på 18 eller derover. Det betyder, at definitionen af højt stressniveau ikke baserer sig på en klinisk begrundet grænseværdi for skalaen, men snarere på en relativ grænseværdi. Dette medfører, at det ikke i sig selv er så væsentligt at fokusere på absolutte hyppigheder af højt stressniveau i de følgende opgørelser. Derimod er det relevant at fokusere på mønstre inden for udvalgte grupperingen, såsom køn, alder og branche.

I Tabel 4.2.1 vises forekomsten af personer med højt stressniveau blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Der er højere forekomst af personer med højt stressniveau blandt både mænd (OR=1,08) og kvinder (OR=1,17), der er PensionDanmark-medlemmer, end i de respektive sammenligningsgrupper. Opdelt på alder eller brancher for både mænd og kvinder ses ligeledes en tendens til en højere forekomst af personer med højt stressniveau blandt PensionDanmark-medlemmer end i sammenligningsgruppen.

Tabel 4.2.1. Forekomsten af personer med højt stressniveau opdelt på køn, alder og Danmarks Statistiks brancheinddeling. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	21,3	17,6	1,27	(1,19;1,34)	1,08	(1,01;1,15)
Alder						
25-44 år	23,8	20,0	1,24	(1,15;1,35)	1,07	(0,97;1,17)
45-64 år	19,0	15,4	1,29	(1,18;1,41)	1,09	(0,99;1,19)
Branche						
Industri	20,2	16,5	1,27	(1,05;1,52)	1,16	(0,95;1,41)
Bygge og anlæg	18,2	15,3	1,21	(1,00;1,45)	1,11	(0,92;1,34)
Handel	21,5	15,9	1,47	(1,19;1,80)	1,20	(0,96;1,50)
Transport	20,8	19,4	1,12	(0,94;1,34)	1,05	(0,87;1,27)
Privat sektor	24,4	21,2	1,19	(1,02;1,39)	1,05	(0,88;1,24)
Offentlig sektor	17,9	14,2	1,36	(1,08;1,71)	1,07	(0,84;1,36)
Sundhed og socialvæsen	21,3	19,2	1,14	(0,84;1,55)	0,96	(0,69;1,32)
Kvinder						
Total	30,8	23,4	1,47	(1,35;1,60)	1,17	(1,06;1,28)
Alder						
25-44 år	35,0	26,5	1,50	(1,33;1,68)	1,18	(1,04;1,35)
45-64 år	26,8	20,3	1,44	(1,28;1,62)	1,15	(1,01;1,31)
Branche						
Industri	30,6	22,0	1,57	(1,15;2,15)	1,45	(1,05;2,00)
Bygge og anlæg	27,1	20,8	1,33	(0,84;2,11)	1,22	(0,77;1,95)
Handel	31,7	24,5	1,48	(1,07;2,06)	1,37	(0,97;1,94)
Transport	36,8	25,2	1,77	(1,20;2,62)	1,42	(0,94;2,15)
Privat sektor	31,7	25,5	1,32	(1,12;1,54)	1,10	(0,92;1,31)
Offentlig sektor	25,3	20,6	1,37	(1,04;1,81)	0,99	(0,74;1,32)
Sundhed og socialvæsen	26,0	21,9	1,30	(1,06;1,58)	1,08	(0,88;1,33)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Forekomsten af personer med højt stressniveau inden for PensionDanmarks brancheinddeling ses i Tabel 4.2.2. Sammenlignet med gennemsnittet af mandlige PensionDanmark-medlemmer ses blandt mænd i 'Det grønne område' en lavere forekomst af personer med højt stressniveau (OR=0,79), mens forekomsten derimod er højere blandt mænd i branchen 'Privat service' (OR=1,18). Sammenlignet med gennemsnittet af kvindelige PensionDanmark-medlemmer ses blandt kvinder i 'Offentlig sektor' en lavere forekomst af personer med højt stressniveau (OR=0,77).

Tabel 4.2.2. Forekomst af personer med højt stressniveau blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og PensionDanmarks brancheinddeling. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd					
Byggeri	19,1	0,84	(0,77;0,93)	0,92	(0,83;1,02)
Det grønne område	18,0	0,78	(0,66;0,93)	0,79	(0,66;0,96)
Handel, transport og industri	23,0	1,10	(1,00;1,22)	1,04	(0,94;1,16)
Offentlig sektor	21,2	1,03	(0,87;1,20)	1,11	(0,95;1,31)
Privat service	27,6	1,34	(1,18;1,52)	1,18	(1,02;1,37)
Kvinder					
Byggeri	31,0	1,01	(0,80;1,29)	1,15	(0,90;1,48)
Det grønne område	31,3	1,02	(0,81;1,29)	1,03	(0,79;1,33)
Handel, transport og industri	31,6	1,05	(0,88;1,26)	1,10	(0,91;1,34)
Offentlig sektor	25,2	0,80	(0,68;0,95)	0,77	(0,65;0,92)
Privat service	34,0	1,14	(0,99;1,31)	0,99	(0,85;1,16)

¹Justeret for alder²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Forekomsten af højt stressniveau blandt PensionDanmark-medlemmer, opdelt på deres anvendelse af PensionDanmarks sundhedsordning, vises i Tabel 4.2.3. Der er ikke nogen forskel på forekomsten af højt stressniveau blandt PensionDanmark-medlemmer, der henholdsvis har anvendt eller ikke har anvendt sundhedsordningen, i forhold til medlemmerne, der ikke er omfattet af sundhedsordningen.

Tabel 4.2.3. Forekomst af personer med højt stressniveau blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og sundhedsordning. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd					
Har anvendt sundhedsordningen	23,8	1,28	(1,02;1,60)	1,17	(0,93;1,49)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	21,2	1,10	(0,93;1,31)	0,96	(0,80;1,15)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	19,3	1		1	
Kvinder					
Har anvendt sundhedsordningen	33,1	1,12	(0,81;1,53)	1,08	(0,77;1,51)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	30,5	0,98	(0,77;1,24)	0,86	(0,67;1,10)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	30,7	1		1	

¹Justeret for alder²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

4.3 Fysisk og mentalt helbred

Der findes flere forskellige spørgeskemaer, der kan anvendes til at beskrive af befolkningens selvvaluerede fysiske og mentale helbredstilstand. I denne undersøgelse anvendes SF-12 spørgeskemaet (15). SF står for Short Form, og spørgeskemaet består af 12 spørgsmål, som belyser svarpersonernes helbredstilstand inden for de seneste fire uger i forhold til helbredsrelaterede begrænsninger i fysisk funktion, social funktion og mentalt velbefindende (15).

SF-12 er et generisk mål for helbredsstatus, hvilket betyder, at spørgsmålene er relevante for både syge og raske. Af denne grund er SF-12 velegnet at anvende i befolkningsundersøgelser til at vurdere den almene fysiske og mentale helbredstilstand i den generelle befolkning.

Ud fra besvarelserne på de 12 spørgsmål er det muligt at beregne en samlet score for to helbredskomponenter – henholdsvis en fysisk helbredskomponent og en mental helbredskomponent. For begge helbredskomponenter gælder det, at jo højere score, desto bedre helbredsstatus. I Den Nationale Sundhedsprofil 2010 er der på baggrund af litteraturgennemgang og statistiske analyser defineret en standardafgrænsning for den mentale helbredskomponent (16), og således afgrænses personer med dårligt mentalt helbred som de 10 %, der scorer lavest for SF-12's mentale helbredskomponent. Det svarer til en score på 35,76 eller derunder. Et lignende arbejde med at udvikle en evidensbaseret afgrænsning for den fysiske helbredskomponent er ikke foretaget, men i denne rapport defineres gruppen med dårligt fysisk helbred ligeledes som de 10 %, der scorer lavest for den fysiske helbredskomponent. Dette svarer til en score på 35,37 eller derunder. Denne afgrænsning er tilsvarende defineret på baggrund af resultaterne fra Den Nationale Sundhedsprofil 2010. Definitionen af dårligt fysisk og dårligt mentalt helbred baserer sig således ikke på en klinisk begrundet grænseværdi for skalaen. Dette medfører, at det ikke i sig selv er så væsentligt at fokusere på absolutte hyppigheder af dårligt fysisk og dårligt mentalt helbred i de følgende opgørelser. Derimod er det relevant at fokusere på mønstre inden for udvalgte grupperinger, såsom køn, alder og branche.

Dårligt fysisk helbred

I Tabel 4.3.1 ses forekomsten af personer med dårligt fysisk helbred blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Blandt mænd i PensionDanmark ses både inden for begge aldersgrupper og i de fleste brancher en højere forekomst af personer med dårligt fysisk helbred end i sammenligningsgruppen. Dog ses blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer i branchen 'Sundhed og socialvæsen' (OR=0,62) en lavere forekomst af personer med dårligt fysisk helbred end i sammenligningsgruppen i samme branche. Der er generelt set ingen tydelige forskelle i forekomsten af personer med dårligt fysisk helbred blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Imidlertid ses blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer i branchen 'Sundhed og socialvæsen' (OR=1,49) en højere forekomst af personer med dårligt fysisk helbred end i sammenligningsgruppen.

Tabel 4.3.1. Forekomst af personer med dårligt fysisk helbred opdelt på køn, alder og Danmarks Statistiks brancheinddeling. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	7,1	4,6	1,61	(1,46;1,78)	1,21	(1,09;1,35)
Alder						
25-44 år	4,7	2,7	1,76	(1,48;2,10)	1,29	(1,06;1,57)
45-64 år	9,5	6,3	1,55	(1,38;1,75)	1,18	(1,04;1,34)
Branche						
Industri	7,1	4,6	1,64	(1,22;2,20)	1,32	(0,97;1,79)
Bygge og anlæg	6,6	4,1	1,75	(1,27;2,40)	1,40	(1,02;1,94)
Handel	7,2	4,2	1,75	(1,26;2,45)	1,27	(0,87;1,85)
Transport	7,3	5,0	1,45	(1,07;1,95)	1,34	(0,98;1,83)
Privat sektor	6,1	5,4	1,17	(0,89;1,55)	0,96	(0,71;1,31)
Offentlig sektor	6,7	2,6	2,51	(1,74;3,61)	1,57	(1,08;2,28)
Sundhed og socialvæsen	3,7	4,1	0,89	(0,46;1,72)	0,62	(0,32;1,22)
Kvinder						
Total	9,1	6,3	1,48	(1,30;1,69)	1,08	(0,93;1,25)
Alder						
25-44 år	6,4	4,7	1,40	(1,12;1,74)	1,00	(0,77;1,29)
45-64 år	11,8	8,0	1,53	(1,30;1,81)	1,12	(0,94;1,34)
Branche						
Industri	7,9	5,2	1,57	(0,91;2,73)	1,47	(0,84;2,57)
Bygge og anlæg	6,5	2,9	2,62	(1,02;6,76)	2,36	(0,91;6,09)
Handel	7,7	6,0	1,23	(0,69;2,19)	0,93	(0,49;1,77)
Transport	6,0	5,5	1,07	(0,49;2,33)	0,89	(0,40;1,98)
Privat sektor	7,6	7,3	1,11	(0,84;1,46)	0,87	(0,64;1,19)
Offentlig sektor	9,9	4,8	1,97	(1,32;2,96)	1,37	(0,90;2,07)
Sundhed og socialvæsen	11,3	6,1	1,87	(1,41;2,47)	1,49	(1,12;1,98)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Forekomsten af personer med dårligt fysisk helbred blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt efter PensionDanmarks brancheinddeling ses i Tabel 4.3.2. Sammenlignet med gennemsnittet af mandlige PensionDanmark-medlemmer er der en lavere forekomst af personer med dårligt fysisk helbred blandt mænd i 'Det grønne område' (OR=0,69). Sammenlignet med gennemsnittet af kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der en højere forekomst af personer med dårligt fysisk helbred blandt kvinder, der arbejder i 'Offentlig sektor' (OR=1,65).

Tabel 4.3.2. Forekomst af personer med dårligt fysisk helbred blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og PensionDanmarks brancheinddeling. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd					
Byggeri	6,9	1,09	(0,93;1,27)	1,16	(0,98;1,37)
Det grønne område	5,2	0,81	(0,60;1,10)	0,69	(0,49;0,97)
Handel, transport og industri	7,8	1,15	(0,98;1,35)	1,10	(0,93;1,31)
Offentlig sektor	7,2	0,98	(0,76;1,27)	1,02	(0,78;1,32)
Privat service	6,1	1,00	(0,79;1,27)	1,12	(0,87;1,45)
Kvinder					
Byggeri	7,0	0,96	(0,61;1,51)	1,06	(0,67;1,67)
Det grønne område	3,9	0,51	(0,30;0,89)	0,59	(0,34;1,03)
Handel, transport og industri	7,9	1,07	(0,77;1,49)	1,10	(0,79;1,55)
Offentlig sektor	12,7	1,65	(1,27;2,14)	1,65	(1,26;2,16)
Privat service	7,9	1,14	(0,88;1,48)	0,88	(0,66;1,18)

¹Justeret for alder²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Forekomsten af personer med dårligt fysisk helbred blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på deres anvendelse af PensionDanmarks sundhedsordning er vist i Tabel 4.3.3. Blandt mænd er forekomsten lavere blandt de, der ikke har anvendt sundhedsordningen (OR=0,71), end blandt de, der ikke omfattes af sundhedsordningen. Blandt kvinder ses en højere forekomst blandt de, der har anvendt sundhedsordningen (OR=1,41), end blandt de, der ikke er omfattet af sundhedsordningen.

Tabel 4.3.3. Forekomst af personer med dårligt fysisk helbred blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og sundhedsordning. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd					
Har anvendt sundhedsordningen	8,5	1,02	(0,73;1,43)	1,02	(0,72;1,43)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	6,7	0,79	(0,62;1,01)	0,71	(0,55;0,92)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	8,8	1		1	
Kvinder					
Har anvendt sundhedsordningen	12,2	1,40	(0,85;2,29)	1,41	(0,85;2,34)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	8,7	0,99	(0,67;1,45)	0,90	(0,60;1,33)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	9,0	1		1	

¹Justeret for alder²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Dårligt mentalt helbred

I Tabel 4.3.4 ses forekomsten af personer med dårligt mentalt helbred blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Både for mænd og kvinder i de fleste aldersgrupper og brancher ses det, at forekomsten af personer med dårligt mentalt helbred ikke adskiller sig nævneværdigt mellem PensionDanmark-medlemmer og de respektive sammenligningsgrupper. Dog ses en lidt højere forekomst af personer med dårligt mentalt helbred blandt mænd i

aldersgruppen 25-44 år, der er PensionDanmark-medlemmer (OR=1,15), end blandt mænd i samme aldersgruppe i sammenligningsgruppen.

Tabel 4.3.4. Forekomst af personer med dårligt mentalt helbred opdelt på køn, alder og Danmarks Statistiks brancheinddeling. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	9,9	8,7	1,15	(1,06;1,25)	1,08	(0,98;1,18)
Alder						
25-44 år	12,2	10,3	1,21	(1,09;1,35)	1,15	(1,02;1,29)
45-64 år	7,8	7,2	1,08	(0,95;1,22)	1,00	(0,87;1,14)
Branche						
Industri	10,0	7,3	1,38	(1,07;1,76)	1,14	(0,87;1,49)
Bygge og anlæg	8,4	6,6	1,26	(0,97;1,63)	1,19	(0,91;1,55)
Handel	9,2	7,0	1,34	(1,00;1,80)	1,27	(0,94;1,72)
Transport	9,9	8,7	1,18	(0,92;1,51)	1,24	(0,96;1,61)
Privat sektor	11,1	8,8	1,27	(1,02;1,57)	1,08	(0,85;1,38)
Offentlig sektor	9,2	8,2	1,19	(0,88;1,61)	0,95	(0,68;1,31)
Sundhed og socialvæsen	11,3	10,9	1,06	(0,71;1,58)	0,99	(0,66;1,50)
Kvinder						
Total	13,3	12,0	1,13	(1,01;1,26)	1,02	(0,91;1,16)
Alder						
25-44 år	15,1	14,4	1,06	(0,91;1,23)	1,00	(0,84;1,18)
45-64 år	11,6	9,6	1,23	(1,04;1,45)	1,06	(0,89;1,26)
Branche						
Industri	12,9	11,7	1,12	(0,72;1,73)	1,05	(0,68;1,64)
Bygge og anlæg	15,1	8,8	1,72	(0,94;3,15)	1,52	(0,82;2,81)
Handel	15,9	12,9	1,33	(0,87;2,02)	1,17	(0,75;1,84)
Transport	14,6	10,7	1,45	(0,85;2,48)	1,44	(0,84;2,47)
Privat sektor	13,7	13,5	0,97	(0,79;1,20)	1,00	(0,79;1,25)
Offentlig sektor	14,4	11,1	1,46	(1,04;2,05)	1,15	(0,80;1,65)
Sundhed og socialvæsen	12,7	10,8	1,26	(0,97;1,64)	1,08	(0,82;1,43)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

I Tabel 4.3.5 ses forekomsten af personer med dårligt mentalt helbred inden for PensionDanmarks brancheinddeling. Sammenlignet med gennemsnittet af mandlige PensionDanmark-medlemmer er der blandt mænd i brancherne 'Handel, transport og industri' (OR=1,17) og 'Privat service' (OR=1,29) en højere forekomst af personer med dårligt mentalt helbred. Sammenlignet med gennemsnittet af kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der blandt kvinder i branchen 'Offentlig sektor' en lavere forekomst af personer med dårligt mentalt helbred (OR=0,77).

Tabel 4.3.5. Forekomst af personer med dårligt mentalt helbred blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og PensionDanmarks brancheinddeling. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd					
Byggeri	9,1	0,91	(0,80;1,04)	0,95	(0,83;1,10)
Det grønne område	7,6	0,75	(0,58;0,97)	0,76	(0,58;1,00)
Handel, transport og industri	11,1	1,21	(1,05;1,39)	1,17	(1,01;1,35)
Offentlig sektor	8,0	0,89	(0,70;1,14)	0,92	(0,72;1,17)
Privat service	13,2	1,35	(1,13;1,61)	1,29	(1,05;1,57)
Kvinder					
Byggeri	15,7	1,17	(0,85;1,60)	1,20	(0,87;1,66)
Det grønne område	12,6	0,90	(0,65;1,26)	1,04	(0,74;1,45)
Handel, transport og industri	15,3	1,15	(0,90;1,46)	1,16	(0,90;1,49)
Offentlig sektor	11,6	0,87	(0,70;1,09)	0,77	(0,61;0,98)
Privat service	13,3	0,94	(0,78;1,14)	0,89	(0,72;1,10)

¹Justeret for alder²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Forekomsten af personer med dårligt mentalt helbred blandt PensionDanmark-medlemmer, opdelt på deres anvendelse af PensionDanmarks sundhedsordning, er vist i Tabel 4.3.6. Det fremgår, at der ikke ses nogen tydelig sammenhæng.

Tabel 4.3.6. Forekomst af personer med dårligt mentalt helbred blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og sundhedsordning. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd					
Har anvendt sundhedsordningen	10,6	0,95	(0,70;1,29)	0,99	(0,72;1,36)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	9,7	0,86	(0,69;1,08)	0,83	(0,65;1,05)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	10,8	1		1	
Kvinder					
Har anvendt sundhedsordningen	13,4	0,90	(0,58;1,39)	0,63	(0,38;1,04)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	13,1	0,86	(0,63;1,18)	0,91	(0,66;1,26)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	14,7	1		1	

¹Justeret for alder²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

5 Sundhedsadfærd

Sundhedsadfærd omfatter vaner og aktiviteter, der har indflydelse på menneskets sundhed (17). Der kan være tale om målrettede og bevidste handlinger, der udføres for at bevare eller forbedre sundheden eller for at undgå sygdom. Endvidere kan der være tale om vanemæssig adfærd, som udføres uden egentlige overvejelser om de sundheds- eller helbredsmæssige konsekvenser (18). De forskellige former for sundhedsadfærd kan påvirke sundhed og helbred både positivt og negativt. Er der tale om en positiv virkning, anvendes begreber som forebyggende og sundhedsfremmende virkning (19). Er der tale om negativ påvirkning, taler man om sundhedsadfærd som risikofaktorer (20).

I dette kapitel beskrives rygning, alkoholforbrug, kost, fysisk aktivitet og svær overvægt blandt medlemmer af PensionDanmark og sammenligningsgruppen.

5.1 Rygning

Rygning er den forebyggelige enkeltfaktor, der har størst betydning for folkesundheden i Danmark (21). Således er rygning medvirkende årsag til knap 14.000 årlige dødsfald, svarende til hvert tredje dødsfald (21). Rygning øger risikoen for en lang række alvorlige sygdomme, særligt lungekræft, KOL og hjertekarsygdom (22). Gennem de seneste årtier har andelen af rygere været faldende i Danmark (23), men der er tegn på, at faldet er stagneret de seneste år (24). Uanset hvor meget man ryger, er rygning relateret til en øget risiko for sygdom. Storrygere, defineret som personer, der ryger 15 cigaretter eller flere om dagen, lever i gennemsnit 10-11 år kortere end personer, der aldrig har røget, mens rygere, der ryger færre end 15 cigaretter om dagen, lever næsten seks år kortere end personer, der aldrig har røget (21).

I de følgende præsenteres opgørelser over andelen af dagligrygere og andelen af storrygere.

Til beskrivelse af forekomsten af daglig rygning er svarpersonerne blevet stillet spørgsmålet 'Ryger du?', hvortil det var muligt at svare 'Ja, hver dag', 'Ja, mindst én gang om ugen', 'Ja, sjældnere end hver uge ugen', 'Nej, jeg er holdt op' eller 'Nej, jeg har aldrig røget'. Personer, som svarer, at de ryger dagligt, defineres i det følgende som dagligrygere.

Storrygning defineres i denne rapport som rygning af mindst 15 cigaretter om dagen. Til beskrivelse af forekomsten af storrygning indgår derfor dels det overordnede spørgsmål om rygning, som er nævnt ovenfor, dels spørgsmålet 'Hvor meget ryger du i gennemsnit om dagen?'. Personer, der i svarkategorien 'Antal cigaretter' har angivet, at de ryger 15 eller flere cigaretter om dagen, defineres i de følgende opgørelser som storrygere.

Daglig rygning

I Tabel 5.1.1 ses forekomsten af personer, der ryger dagligt, blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Blandt mænd i PensionDanmark ses der en højere forekomst af personer, der ryger dagligt, og dette gælder for begge aldersgrupper og i næsten alle brancher. Eneste undtagelse ses for branchen 'Sundhed og socialvæsen' (OR=0,70), hvor forekomsten er lavere end i sammenligningsgruppen.

Blandt kvinder i PensionDanmark i alt ses der en højere forekomst af personer, der ryger dagligt (OR=1,38), og en tilsvarende tendens ses i begge aldersgrupper og i alle brancher. I brancherne 'Handel' (OR=1,96), 'Transport' (OR=1,81) og 'Sundhed og socialvæsen' (OR=1,43) ses i udtalt grad en højere forekomst af personer, der ryger dagligt, sammenlignet med sammenligningsgruppen.

Tabel 5.1.1. Forekomst af personer, der ryger dagligt, opdelt på køn, alder og Danmarks Statistiks brancheinddeling. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	26,4	16,5	1,82	(1,72;1,93)	1,36	(1,28;1,45)
Alder						
25-44 år	26,5	15,6	1,95	(1,80;2,12)	1,45	(1,33;1,59)
45-64 år	26,4	17,3	1,71	(1,59;1,85)	1,29	(1,19;1,40)
Branche						
Industri	26,5	19,0	1,53	(1,30;1,81)	1,23	(1,04;1,47)
Bygge og anlæg	24,6	16,9	1,61	(1,35;1,91)	1,29	(1,08;1,55)
Handel	25,6	16,4	1,75	(1,45;2,12)	1,50	(1,22;1,83)
Transport	30,1	20,2	1,70	(1,44;2,00)	1,44	(1,21;1,72)
Privat sektor	29,4	20,6	1,61	(1,39;1,87)	1,35	(1,15;1,59)
Offentlig sektor	21,2	10,9	2,19	(1,76;2,72)	1,32	(1,05;1,66)
Sundhed og socialvæsen	18,6	17,7	1,06	(0,77;1,46)	0,70	(0,50;0,98)
Kvinder						
Total	24,3	14,3	1,93	(1,76;2,10)	1,38	(1,25;1,52)
Alder						
25-44 år	22,1	12,5	1,99	(1,75;2,27)	1,48	(1,27;1,71)
45-64 år	26,4	16,1	1,87	(1,66;2,11)	1,32	(1,16;1,50)
Branche						
Industri	22,4	15,5	1,58	(1,12;2,21)	1,37	(0,97;1,95)
Bygge og anlæg	24,4	18,3	1,53	(0,95;2,45)	1,35	(0,82;2,20)
Handel	29,1	14,6	2,33	(1,67;3,24)	1,96	(1,38;2,80)
Transport	32,3	16,2	2,43	(1,61;3,67)	1,81	(1,17;2,79)
Privat sektor	22,7	18,0	1,37	(1,15;1,63)	1,16	(0,96;1,41)
Offentlig sektor	18,9	10,8	1,87	(1,38;2,51)	1,03	(0,75;1,43)
Sundhed og socialvæsen	27,4	15,4	2,03	(1,67;2,46)	1,43	(1,17;1,75)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Forekomsten af personer, der ryger dagligt, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på PensionDanmarks brancheinddeling ses i Tabel 5.1.2. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer ses blandt personer i 'Det grønne område' (OR=0,76) en lavere forekomst af personer, der ryger dagligt, end blandt gennemsnittet af mandlige PensionDanmark-medlemmer (OR=1). Modsat ses blandt mænd i 'Privat sektor' (OR=1,26) en højere forekomst af personer, der ryger dagligt, end blandt gennemsnittet af mandlige PensionDanmark-medlemmer (OR=1). Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer skiller ingen af brancherne sig ud i forhold til gennemsnittet.

Tabel 5.1.2. Forekomst af personer, der ryger dagligt, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og PensionDanmarks brancheinddeling. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd					
Byggeri	25,8	1,00	(0,92;1,09)	1,04	(0,95;1,14)
Det grønne område	20,4	0,74	(0,63;0,87)	0,76	(0,64;0,90)
Handel, transport og industri	27,7	1,10	(1,00;1,21)	1,06	(0,96;1,17)
Offentlig sektor	25,5	0,99	(0,85;1,14)	0,96	(0,82;1,11)
Privat service	30,0	1,24	(1,10;1,40)	1,26	(1,10;1,45)
Kvinder					
Byggeri	23,9	0,97	(0,75;1,25)	0,95	(0,72;1,24)
Det grønne område	23,9	0,96	(0,75;1,24)	0,90	(0,68;1,18)
Handel, transport og industri	26,6	1,10	(0,91;1,33)	1,05	(0,85;1,29)
Offentlig sektor	27,2	1,09	(0,93;1,29)	1,17	(0,98;1,39)
Privat service	22,3	0,89	(0,77;1,04)	0,96	(0,81;1,14)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Tabel 5.1.3 viser forekomsten af personer, der ryger dagligt, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på deres anvendelse af PensionDanmarks sundhedsordning. Hverken blandt mandlige eller kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der forskel på forekomsten af personer, der ryger dagligt, mellem de, der henholdsvis har anvendt eller ikke har anvendt sundhedsordningen, og de, der ikke er omfattet af sundhedsordningen.

Tabel 5.1.3. Forekomst af personer, der ryger dagligt, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og sundhedsordning. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd					
Har anvendt sundhedsordningen	25,5	0,98	(0,80;1,22)	1,02	(0,82;1,28)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	26,6	1,04	(0,89;1,22)	1,03	(0,87;1,21)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	25,8	1		1	
Kvinder					
Har anvendt sundhedsordningen	22,5	0,97	(0,69;1,37)	0,98	(0,67;1,43)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	24,8	1,11	(0,86;1,43)	1,25	(0,96;1,63)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	23,1	1		1	

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Storrygning

Tabel 5.1.4 viser forekomsten af storrygere i PensionDanmark og i sammenligningsgruppen. Der er både samlet set (OR=1,58) og opdelt på aldersgrupper en højere forekomst af storrygere blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer end i sammenligningsgruppen. Opdelt på brancher er der i alle brancher en højere forekomst af storrygere blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer end i sammenligningsgruppen, undtagen i 'Sundhed og socialvæsen', hvor forekomsten ikke adskiller sig fra forekomsten i sammenligningsgruppen. Forekomsten er højest blandt mænd i branchen 'Transport' (OR=1,96).

Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der samlet set (OR=1,50) en højere forekomst af storrygere end i sammenligningsgruppen, og dette mønster gælder for begge aldersgrupper og i alle brancher. Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der i brancherne 'Handel' (OR=1,74) og i 'Sundhed og socialvæsen' (OR=1,49) en højere forekomst af storrygere end i sammenligningsgruppen.

Tabel 5.1.4. Forekomsten af personer, der er storrygere (ryger mindst 15 cigaretter dagligt), opdelt på køn, alder og Danmarks Statistiks brancheinddeling. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	18,2	9,3	2,17	(2,03;2,32)	1,58	(1,47;1,70)
Alder						
25-44 år	17,3	8,1	2,36	(2,14;2,61)	1,72	(1,54;1,91)
45-64 år	19,1	10,4	2,04	(1,86;2,23)	1,49	(1,36;1,64)
Branche						
Industri	18,7	11,9	1,72	(1,42;2,08)	1,31	(1,07;1,60)
Bygge og anlæg	18,2	11,9	1,67	(1,38;2,04)	1,31	(1,06;1,61)
Handel	14,2	9,2	1,62	(1,28;2,06)	1,40	(1,09;1,79)
Transport	22,2	11,4	2,19	(1,80;2,67)	1,92	(1,57;2,36)
Privat sektor	19,3	10,9	1,98	(1,65;2,37)	1,59	(1,31;1,93)
Offentlig sektor	12,9	5,2	2,65	(2,03;3,46)	1,48	(1,12;1,96)
Sundhed og socialvæsen	13,0	8,2	1,66	(1,14;2,42)	1,09	(0,74;1,62)
Kvinder						
Total	11,5	5,9	2,08	(1,85;2,35)	1,50	(1,32;1,71)
Alder						
25-44 år	9,4	4,9	2,02	(1,67;2,44)	1,55	(1,26;1,90)
45-64 år	13,5	6,8	2,13	(1,82;2,49)	1,47	(1,25;1,73)
Branche						
Industri	9,0	6,2	1,50	(0,92;2,46)	1,33	(0,80;2,20)
Bygge og anlæg	13,9	7,0	2,31	(1,22;4,37)	1,84	(0,95;3,55)
Handel	11,0	5,9	1,89	(1,17;3,07)	1,74	(1,05;2,86)
Transport	18,1	8,5	2,34	(1,40;3,89)	1,57	(0,90;2,72)
Privat sektor	10,7	8,3	1,37	(1,08;1,74)	1,27	(0,98;1,63)
Offentlig sektor	8,4	3,8	2,19	(1,43;3,35)	1,25	(0,79;1,96)
Sundhed og socialvæsen	12,6	6,2	2,11	(1,62;2,74)	1,49	(1,14;1,94)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Forekomsten af storrygere blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på PensionDanmarks brancheinddeling ses i Tabel 5.1.5. Blandt mænd i branchen 'Det grønne område' (OR=0,79) er der en lavere forekomst af storrygere end blandt gennemsnittet af alle mandlige PensionDanmark-medlemmer. Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der ingen brancher, der skiller sig nævneværdigt ud fra gennemsnittet af kvindelige PensionDanmark-medlemmer.

Tabel 5.1.5. Forekomst af personer, der er storrygere (ryger mindst 15 cigaretter dagligt), blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og PensionDanmarks brancheinddeling. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd					
Byggeri	18,8	1,13	(1,02;1,25)	1,11	(1,00;1,23)
Det grønne område	13,8	0,78	(0,64;0,95)	0,79	(0,65;0,97)
Handel, transport og industri	19,5	1,16	(1,05;1,30)	1,11	(0,99;1,24)
Offentlig sektor	17,1	0,97	(0,82;1,16)	0,93	(0,78;1,11)
Privat service	16,9	1,00	(0,86;1,16)	1,10	(0,94;1,30)
Kvinder					
Byggeri	13,7	1,18	(0,86;1,63)	1,10	(0,79;1,55)
Det grønne område	11,1	0,93	(0,66;1,31)	0,85	(0,59;1,23)
Handel, transport og industri	12,4	1,03	(0,80;1,34)	0,97	(0,74;1,28)
Offentlig sektor	13,6	1,08	(0,87;1,34)	1,19	(0,95;1,48)
Privat service	9,6	0,81	(0,66;1,00)	0,92	(0,74;1,16)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

I Tabel 5.1.6 ses forekomsten af storrygere blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på deres anvendelse af PensionDanmarks sundhedsordning. Hverken blandt mandlige eller kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der forskel på forekomsten af storrygere mellem medlemmer, der henholdsvis har anvendt eller ikke har anvendt sundhedsordningen, og medlemmer, der ikke er omfattet af sundhedsordningen.

Tabel 5.1.6. Forekomst af personer, der er storrygere (ryger mindst 15 cigaretter dagligt), blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og sundhedsordning. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd					
Har anvendt sundhedsordningen	15,8	0,84	(0,65;1,07)	0,91	(0,70;1,17)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	18,5	1,01	(0,85;1,21)	1,06	(0,88;1,28)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	18,4	1		1	
Kvinder					
Har anvendt sundhedsordningen	11,3	1,07	(0,67;1,70)	1,07	(0,65;1,76)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	11,7	1,12	(0,80;1,58)	1,27	(0,89;1,81)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	10,7	1		1	

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

5.2 Alkohol

Alkohol har en meget stor betydning for folkesundheden i Danmark, og hvert år er der omkring 3.000 dødsfald herhjemme, der har alkohol som enten primær eller medvirkende årsag, hvilket svarer til 6 % af alle dødsfald (21). Et stort alkoholforbrug er helt eller delvist årsag til mere end 200 sygdomme og tilstande, herunder visse kræftformer, leverlidelser, muskel- og skeletsygdomme, fosterpåvirkning og afhængighed. Derudover kan et stort alkoholforbrug have en lang række psykosociale konsekvenser for den enkelte og dennes familie og netværk (21). Alkohol øger også risikoen for ulykker, vold og selvmord (25).

I denne undersøgelse er svarpersonerne først blevet spurgt, om de har drukket alkohol inden for de seneste 12 måneder. De, der har, er endvidere blevet spurgt til deres alkoholforbrug i løbet af en typisk uge, fordelt efter antal genstande på hver af ugens dage for kategorierne 'Øl eller alkoholder', 'Vin eller hedvin' og 'Spiritus eller alkoholsodavand'.

På grund af lave forekomster, der gør opgørelserne usikre, er nogle resultater udeladt for kvinder. Dette er i tabellerne markeret med et '-'.

Indtag af alkohol inden for de seneste 12 måneder

I Tabel 5.2.1 vises forekomsten af personer, der ikke har drukket alkohol inden for de seneste 12 måneder, blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Blandt mænd i PensionDanmark er der en højere forekomst af personer, der ikke har drukket alkohol inden for de seneste 12 måneder, end i sammenligningsgruppen; dette gælder både samlet set (OR=1,33) og i aldersgrupperne 25-44 år (OR=1,22) og 45-64 år (OR=1,41). Opdelt på brancher ses i alle brancher en højere forekomst af personer, der ikke har drukket alkohol inden for de seneste 12 måneder, blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer end i sammenligningsgruppen, undtaget i branchen 'Industri', hvor der ikke ses nogen forskel mellem grupperne. Forekomsterne er højest blandt mænd i brancherne 'Privat sektor' (OR=1,80), 'Bygge og anlæg' (OR=1,70), 'Transport' (OR=1,49) og 'Offentlig sektor' (OR=1,46).

Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der samlet set (OR=1,21) en højere forekomst af personer, der ikke har drukket alkohol inden for de seneste 12 måneder, end i sammenligningsgruppen. I aldersgruppen 45-64 år (OR=1,45) og i brancherne 'Privat sektor' (OR=1,34) og 'Offentlig sektor' (OR=1,89) er der også en højere forekomst blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer end i sammenligningsgruppen.

Tabel 5.2.1. Forekomst af personer, der ikke har drukket alkohol inden for de seneste 12 måneder, opdelt på køn, alder og Danmarks Statistiks brancheinddeling. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	9,9	6,5	1,57	(1,44;1,71)	1,33	(1,20;1,47)
Alder						
25-44 år	9,9	7,0	1,46	(1,29;1,65)	1,22	(1,04;1,43)
45-64 år	9,8	6,1	1,68	(1,50;1,89)	1,41	(1,24;1,61)
Branche						
Industri	5,2	5,7	0,89	(0,64;1,24)	0,76	(0,52;1,11)
Bygge og anlæg	5,4	3,3	1,66	(1,17;2,36)	1,70	(1,14;2,54)
Handel	9,0	4,7	2,00	(1,49;2,70)	1,25	(0,86;1,82)
Transport	16,4	10,0	1,78	(1,44;2,20)	1,49	(1,16;1,91)
Privat sektor	12,3	9,0	1,42	(1,15;1,74)	1,80	(1,36;2,38)
Offentlig sektor	8,0	4,1	2,05	(1,48;2,85)	1,46	(1,02;2,11)
Sundhed og socialvæsen	11,4	9,4	1,24	(0,84;1,84)	1,12	(0,72;1,74)
Kvinder						
Total	21,0	12,0	1,95	(1,78;2,14)	1,21	(1,08;1,37)
Alder						
25-44 år	21,9	14,2	1,69	(1,48;1,93)	0,96	(0,80;1,16)
45-64 år	20,1	9,9	2,29	(2,01;2,62)	1,45	(1,24;1,70)
Branche						
Industri	12,1	9,6	1,29	(0,84;1,99)	1,05	(0,65;1,71)
Bygge og anlæg	8,5	10,3	0,76	(0,38;1,50)	0,87	(0,42;1,81)
Handel	13,5	10,3	1,42	(0,91;2,19)	0,94	(0,55;1,61)
Transport	12,3	8,9	1,47	(0,83;2,60)	1,69	(0,91;3,11)
Privat sektor	22,9	13,4	1,87	(1,56;2,24)	1,34	(1,06;1,69)
Offentlig sektor	20,4	8,0	3,11	(2,32;4,17)	1,89	(1,35;2,64)
Sundhed og socialvæsen	17,0	12,1	1,53	(1,22;1,92)	1,12	(0,86;1,45)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Forekomsten af personer, der ikke har drukket alkohol inden for de seneste 12 måneder, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på PensionDanmarks brancheinddeling ses i Tabel 5.2.2. Blandt mænd er der i brancherne 'Byggeri' (OR=0,80) og 'Det grønne område' (OR=0,71) en lavere forekomst af personer, der ikke har drukket alkohol inden for de seneste 12 måneder, end blandt gennemsnittet af alle mandlige PensionDanmark-medlemmer. I brancherne 'Handel, transport og industri' (OR=1,27) og 'Offentlig sektor' (OR=1,31) er forekomsten højere end blandt gennemsnittet af mandlige PensionDanmark-medlemmer.

Blandt kvinder i PensionDanmark er der en lavere forekomst af personer, der ikke har drukket alkohol inden for de seneste 12 måneder, i branchen 'Byggeri' (OR=0,55) sammenlignet med gennemsnittet af alle kvindelige PensionDanmark-medlemmer. I brancherne 'Offentlig sektor'

(OR=1,49) og 'Privat service' (OR=1,57) er forekomsten højere end blandt gennemsnittet af kvindelige PensionDanmark-medlemmer.

Tabel 5.2.2. Forekomst af personer, der ikke har drukket alkohol inden for de seneste 12 måneder, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og PensionDanmarks brancheinddeling. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd					
Byggeri	5,8	0,57	(0,49;0,67)	0,80	(0,67;0,96)
Det grønne område	5,2	0,51	(0,38;0,69)	0,71	(0,51;0,99)
Handel, transport og industri	13,8	1,51	(1,32;1,72)	1,27	(1,08;1,50)
Offentlig sektor	11,0	1,17	(0,95;1,45)	1,31	(1,03;1,67)
Privat service	17,0	1,92	(1,63;2,26)	1,05	(0,84;1,33)
Kvinder					
Byggeri	5,8	0,36	(0,23;0,56)	0,55	(0,34;0,89)
Det grønne område	9,9	0,64	(0,44;0,91)	0,70	(0,45;1,07)
Handel, transport og industri	18,3	1,30	(1,02;1,65)	1,11	(0,83;1,49)
Offentlig sektor	20,1	1,47	(1,19;1,81)	1,49	(1,17;1,89)
Privat service	28,7	2,31	(1,93;2,78)	1,57	(1,25;1,97)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

I Tabel 5.2.3 ses forekomsten af personer, der ikke har drukket alkohol inden for de seneste 12 måneder, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på deres anvendelse af PensionDanmarks sundhedsordning. Hverken blandt mandlige eller kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der forskel på forekomsten personer, der ikke har drukket alkohol inden for de seneste 12 måneder, mellem medlemmer, der henholdsvis har anvendt eller ikke har anvendt sundhedsordningen, og medlemmer, der ikke er omfattet af sundhedsordningen.

Tabel 5.2.3. Forekomst af personer, der ikke har drukket alkohol inden for de seneste 12 måneder, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og sundhedsordning. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd					
Har anvendt sundhedsordningen	10,3	1,15	(0,84;1,57)	0,91	(0,63;1,32)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	9,9	1,11	(0,88;1,40)	0,82	(0,62;1,08)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	9,0	1		1	
Kvinder					
Har anvendt sundhedsordningen	20,1	1,59	(1,08;2,35)	0,95	(0,60;1,51)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	22,4	1,82	(1,34;2,46)	1,12	(0,80;1,58)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	13,6	1		1	

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Overskridelse af højriskgrænsen

I Tabel 5.2.4 vises forekomsten af personer, der overskrider Sundhedsstyrelsens højriskgrænse i forbindelse med alkoholindtagelse (21 genstande om ugen for mænd og 14 genstande om ugen for kvinder), blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er der samlet set (OR=1,21) en højere forekomst af personer, der overskrider højriskgrænsen i forbindelse med alkoholindtagelse end i sammenligningsgruppen. Dette mønster ses også blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 25-44 år (OR=1,37), hvor forekomsten også er højere end i sammenligningsgruppen.

Tabel 5.2.4. Forekomst af personer, der overskrider Sundhedsstyrelsens højriskgrænse i forbindelse med alkoholindtagelse, opdelt på køn, alder og Danmarks Statistiks brancheinddeling. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	8,3	6,4	1,34	(1,22;1,46)	1,21	(1,10;1,34)
Alder						
25-44 år	7,1	5,0	1,47	(1,28;1,70)	1,37	(1,18;1,59)
45-64 år	9,4	7,6	1,26	(1,12;1,41)	1,13	(1,00;1,27)
Branche						
Industri	6,6	5,5	1,23	(0,91;1,67)	1,06	(0,78;1,46)
Bygge og anlæg	10,0	8,2	1,27	(1,00;1,62)	1,11	(0,87;1,42)
Handel	7,3	6,9	1,06	(0,77;1,47)	0,99	(0,71;1,39)
Transport	6,4	6,2	1,02	(0,76;1,37)	1,02	(0,75;1,38)
Privat sektor	8,8	7,2	1,26	(0,99;1,59)	1,13	(0,88;1,45)
Offentlig sektor	7,8	5,3	1,44	(1,03;2,01)	1,25	(0,89;1,76)
Sundhed og socialvæsen	5,8	6,5	0,87	(0,51;1,48)	0,77	(0,45;1,34)
Kvinder						
Total	2,9	3,2	0,90	(0,72;1,12)	0,99	(0,79;1,25)
Alder						
25-44 år	1,9	2,0	0,96	(0,65;1,42)	1,22	(0,82;1,82)
45-64 år	3,8	4,4	0,87	(0,66;1,14)	0,90	(0,68;1,19)
Branche						
Industri	-	-	-	-	-	-
Bygge og anlæg	-	-	-	-	-	-
Handel	-	-	-	-	-	-
Transport	-	-	-	-	-	-
Privat sektor	2,8	4,5	0,65	(0,43;0,99)	0,84	(0,55;1,29)
Offentlig sektor	3,0	3,1	0,88	(0,44;1,74)	0,91	(0,46;1,81)
Sundhed og socialvæsen	3,1	2,9	1,00	(0,60;1,66)	1,04	(0,62;1,73)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Forekomsten af personer, der overskrider højrisikogrænsen i forbindelse med alkoholindtagelse, opdelt på PensionDanmarks brancheinddeling ses i Tabel 5.2.5. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er der i brancherne 'Byggeri' (OR=1,28) og 'Privat service' (OR=1,30) en højere forekomst af personer, der overskrider højrisikogrænsen, end blandt gennemsnittet af mandlige PensionDanmark-medlemmer (OR=1). Blandt mænd i 'Det grønne område' (OR=0,65) er forekomsten derimod lavere end blandt gennemsnittet. Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der ingen brancher, der skiller sig nævneværdigt ud fra gennemsnittet blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer.

Tabel 5.2.5. Forekomst af personer, der overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og PensionDanmarks brancheinddeling. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd					
Byggeri	10,2	1,38	(1,20;1,59)	1,28	(1,11;1,48)
Det grønne område	5,1	0,65	(0,48;0,89)	0,65	(0,48;0,89)
Handel, transport og industri	6,8	0,85	(0,72;1,01)	0,85	(0,72;1,01)
Offentlig sektor	9,3	1,16	(0,93;1,47)	1,08	(0,85;1,37)
Privat service	8,2	1,11	(0,90;1,38)	1,30	(1,04;1,63)
Kvinder					
Byggeri	.	.	.	.	.
Det grønne område	.	.	.	.	.
Handel, transport og industri	3,0	1,08	(0,65;1,81)	1,01	(0,60;1,70)
Offentlig sektor	3,6	1,19	(0,78;1,81)	1,17	(0,76;1,79)
Privat service	2,8	1,09	(0,73;1,63)	1,34	(0,89;2,01)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

I Tabel 5.2.6 ses forekomsten af forekomsten personer, der overskrider højrisikogrænsen i forbindelse med alkoholindtagelse, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på deres anvendelse af PensionDanmarks sundhedsordning. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er forekomsten lavere blandt medlemmer, der har anvendt sundhedsordningen (OR=0,53), end blandt medlemmer, der ikke er omfattet af sundhedsordningen.

Tabel 5.2.6. Forekomst af personer, der overskrider Sundhedsstyrelsens højriskgrænse i forbindelse med alkoholindtagelse, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og sundhedsordning. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd					
Har anvendt sundhedsordningen	5,9	0,56	(0,39;0,80)	0,53	(0,37;0,77)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	8,4	0,81	(0,65;1,02)	0,82	(0,65;1,03)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	10,3	1		1	
Kvinder					
Har anvendt sundhedsordningen	-	-	-	-	-
Har ikke anvendt sundhedsordningen	-	-	-	-	-
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	-	-	-	-	-

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

5.3 Kost

Kosten har stor betydning for sundhedstilstanden. Sunde kostvaner og måltidsvaner kan være med til at fremme og bevare godt helbred og forebygge sygdom, mens et usundt kostmønster kan være medvirkende årsag til udvikling af folkesygdomme som hjertekarsygdom, flere former for kræft, type 2-diabetes og muskelskeletsygdomme (21, 26, 27).

Usundt kostmønster

Svarpersonernes kostvaner er vurderet på baggrund af en såkaldt kostscore, som kan ses som et samlet udtryk for kostens sundhed og kvalitet (28). I kostscoren indgår besvarelser om indtag af fire kostelementer: frugt, fisk, fedt og grønt. Scoren går fra 0 til 8, og opnås en score på 6 eller derover, kategoriseres man til at have sundt kostmønster. Personer med en score på under 3 kategoriseres til at have et usundt kostmønster, mens en score mellem 3 til 5 er kategoriseret som et kostmønster med både sunde og usunde elementer.

I Tabel 5.3.1 ses forekomsten af personer, der har et usundt kostmønster, blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er der en højere forekomst af personer, der har et usundt kostmønster, end i sammenligningsgruppen. Dette gælder både samlet set (OR=1,33) samt i begge aldersgrupper og i brancherne 'Industri' (OR=1,33), 'Handel' (OR=1,65), 'Transport' (OR=1,43) og 'Privat sektor' (OR=1,43).

Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer (OR=1,24) er der samlet set en højere forekomst af personer, der har et usundt kostmønster, end i sammenligningsgruppen. Et lignende mønster ses blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 45-64 år (OR=1,34), hvor forekomsten også er højere end i sammenligningsgruppen. I branchen 'Transport' (OR=1,73) ses der ligeledes en højere forekomst end i sammenligningsgruppen.

Tabel 5.3.1. Forekomst af personer, der har et usundt kostmønster, opdelt på køn, alder og Danmarks Statistiks brancheinddeling. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	27,5	17,3	1,81	(1,71;1,92)	1,33	(1,25;1,41)
Alder						
25-44 år	26,6	16,9	1,77	(1,63;1,93)	1,27	(1,17;1,39)
45-64 år	28,4	17,7	1,85	(1,71;1,99)	1,37	(1,27;1,49)
Branche						
Industri	32,3	22,2	1,67	(1,42;1,96)	1,33	(1,12;1,57)
Bygge og anlæg	27,4	20,3	1,48	(1,26;1,74)	1,16	(0,98;1,37)
Handel	32,8	21,4	1,79	(1,49;2,14)	1,65	(1,36;2,00)
Transport	30,3	21,0	1,63	(1,38;1,93)	1,43	(1,20;1,70)
Privat sektor	25,0	16,8	1,66	(1,41;1,95)	1,43	(1,20;1,70)
Offentlig sektor	19,4	10,9	1,95	(1,56;2,44)	1,18	(0,94;1,49)
Sundhed og socialvæsen	19,0	13,4	1,52	(1,09;2,10)	0,98	(0,70;1,38)
Kvinder						
Total	13,8	8,9	1,63	(1,46;1,82)	1,24	(1,10;1,40)
Alder						
25-44 år	12,9	9,4	1,43	(1,22;1,68)	1,14	(0,95;1,36)
45-64 år	14,6	8,4	1,85	(1,58;2,15)	1,34	(1,14;1,57)
Branche						
Industri	16,5	10,5	1,68	(1,14;2,48)	1,47	(0,99;2,19)
Bygge og anlæg	15,0	12,9	1,16	(0,65;2,06)	0,99	(0,54;1,79)
Handel	15,5	12,9	1,25	(0,83;1,90)	1,19	(0,77;1,82)
Transport	26,3	13,8	2,24	(1,45;3,48)	1,73	(1,09;2,74)
Privat sektor	12,3	9,4	1,34	(1,07;1,68)	1,26	(0,99;1,60)
Offentlig sektor	10,6	6,6	1,70	(1,16;2,50)	1,15	(0,78;1,70)
Sundhed og socialvæsen	13,1	8,5	1,65	(1,27;2,14)	1,13	(0,86;1,48)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Forekomsten af personer med et usundt kostmønster blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på PensionDanmarks brancheinddeling ses i Tabel 5.3.2. Sammenlignet med gennemsnittet blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er forekomsten af personer, der har et usundt kostmønster, højere blandt mænd i 'Handel, transport og industri' (OR=1,18) og lavere blandt mænd i 'Offentlig sektor' (OR=0,84) og 'Privat service' (OR=0,81). Når der sammenlignes med gennemsnittet blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer, ses en højere forekomst af personer med et usundt kostmønster blandt kvinder i 'Handel, transport og industri' (OR=1,37) og en lavere forekomst blandt kvinder i 'Offentlig sektor' (OR=0,79).

Tabel 5.3.2. Forekomst af personer, der har et usundt kostmønster, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og PensionDanmarks brancheinddeling. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd					
Byggeri	28,8	1,15	(1,05;1,25)	1,06	(0,96;1,16)
Det grønne område	30,2	1,22	(1,05;1,42)	1,18	(1,00;1,38)
Handel, transport og industri	29,4	1,17	(1,06;1,28)	1,18	(1,07;1,30)
Offentlig sektor	24,6	0,90	(0,77;1,05)	0,84	(0,72;0,99)
Privat service	19,2	0,68	(0,59;0,78)	0,81	(0,69;0,94)
Kvinder					
Byggeri	15,3	1,09	(0,79;1,49)	0,95	(0,68;1,31)
Det grønne område	12,4	0,85	(0,61;1,18)	0,87	(0,62;1,23)
Handel, transport og industri	19,6	1,46	(1,17;1,83)	1,37	(1,08;1,73)
Offentlig sektor	12,1	0,80	(0,64;1,00)	0,79	(0,63;0,99)
Privat service	13,0	0,92	(0,76;1,11)	1,12	(0,92;1,38)

¹Justeret for alder²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

I Tabel 5.3.3 ses forekomsten af personer, der har et usundt kostmønster, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på deres anvendelse af PensionDanmarks sundhedsordning. Hverken blandt mandlige eller kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der forskel på forekomsten af personer, der har et usundt kostmønster, mellem medlemmer, der henholdsvis har anvendt eller ikke har anvendt sundhedsordningen, og medlemmer, der ikke er omfattet af sundhedsordningen.

Tabel 5.3.3. Forekomst af personer, der har et usundt kostmønster, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og sundhedsordning. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd					
Har anvendt sundhedsordningen	27,6	0,95	(0,77;1,18)	1,00	(0,80;1,24)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	27,3	0,94	(0,81;1,10)	0,99	(0,84;1,16)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	28,7	1		1	
Kvinder					
Har anvendt sundhedsordningen	12,9	0,84	(0,55;1,29)	1,04	(0,67;1,61)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	13,6	0,90	(0,66;1,21)	1,00	(0,73;1,37)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	15,1	1		1	

¹Justeret for alder²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Frugt og grønt

De officielle kostråd anbefaler, at voksne og børn over 10 år indtager ca. 600 gram frugt og grøntsager om dagen. Undersøgelser viser, at personer, der har et højt indtag af frugt, bær og grøntsager, har lavere risiko for hjertekarsygdom og forhøjet blodtryk (29). I denne undersøgelse er svarpersonerne blevet spurgt om, hvor mange portioner frugt de plejer at spise, inklusive frugtgrød og frugtmos.

Svarpersonerne er ikke blevet spurgt direkte til deres indtag af specifikke fødevarer i en på forhånd defineret periode. Derimod er de blevet spurgt om, hvor ofte de typisk indtager udvalgte kosteleementer, herunder frugt og grøntsager. For indtag af frugt var spørgsmålet: 'Hvor mange portioner frugt plejer du at spise?' med svarmulighederne: 'Mere end 6 om dagen', '5-6 om dagen', '3-4 om dagen', '1-2 om dagen', '5-6 om ugen', '3-4 om ugen', '1-2 om ugen' og 'Ingen'. I det følgende præsenteres opgørelser over svarpersoner, der spiser frugt dagligt. For indtag af grøntsager var spørgsmålet: 'Hvor ofte spise du følgende slags grøntsager?' med svarmulighederne: 'Mere end 1 gang om dagen', '5-7 gange om ugen', '3-4 gange om ugen', '1-2 gange om ugen' og 'Sjældnere/aldrig'. De følgende opgørelser omfatter svarpersoner, der angiver, at de mere end én gang om dagen spiser grøntsager, altså flere gange dagligt.

I Tabel 5.3.4 ses forekomsten af personer, der spiser frugt dagligt, blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er der en lavere forekomst af personer, der spiser frugt dagligt, både samlet set ($OR=0,88$) og i begge aldersgrupper (henholdsvis $OR=0,85$ og $OR=0,91$ i aldersgrupperne 25-44 år og 45-64 år) end i sammenligningsgruppen. I brancherne 'Transport' ($OR=0,73$), 'Privat sektor' ($OR=0,84$) og 'Offentlig sektor' ($OR=0,69$) ses også en lavere forekomst end i sammenligningsgruppen. Der ses ingen forskelle i forekomsten af personer, der spiser frugt dagligt, mellem kvindelige PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen.

Tabel 5.3.4. Forekomst af personer, der spiser frugt dagligt, opdelt på køn, alder og Danmarks Statistiks brancheinddeling. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	39,2	46,7	0,74	(0,70;0,77)	0,88	(0,84;0,93)
Alder						
25-44 år	38,0	46,6	0,70	(0,65;0,76)	0,85	(0,79;0,93)
45-64 år	40,2	46,8	0,76	(0,71;0,82)	0,91	(0,85;0,97)
Branche						
Industri	40,2	46,8	0,76	(0,66;0,89)	0,89	(0,76;1,04)
Bygge og anlæg	40,3	42,3	0,92	(0,80;1,06)	1,07	(0,93;1,23)
Handel	38,8	42,2	0,87	(0,73;1,03)	0,95	(0,79;1,14)
Transport	37,5	45,0	0,73	(0,63;0,85)	0,73	(0,63;0,86)
Privat sektor	37,4	44,7	0,74	(0,65;0,85)	0,84	(0,72;0,97)
Offentlig sektor	36,8	52,5	0,52	(0,44;0,63)	0,69	(0,57;0,83)
Sundhed og socialvæsen	38,5	50,3	0,62	(0,48;0,80)	0,81	(0,62;1,06)
Kvinder						
Total	56,6	60,5	0,85	(0,79;0,92)	0,99	(0,91;1,07)
Alder						
25-44 år	53,4	58,0	0,83	(0,74;0,92)	0,93	(0,83;1,06)
45-64 år	59,7	63,0	0,87	(0,78;0,97)	1,04	(0,93;1,16)
Branche						
Industri	58,1	61,7	0,86	(0,65;1,15)	0,89	(0,67;1,19)
Bygge og anlæg	46,8	52,9	0,81	(0,55;1,21)	0,92	(0,61;1,38)
Handel	53,5	53,5	0,98	(0,72;1,32)	1,01	(0,74;1,38)
Transport	50,7	56,0	0,80	(0,55;1,15)	0,95	(0,65;1,39)
Privat sektor	54,7	58,5	0,87	(0,76;1,01)	0,93	(0,79;1,09)
Offentlig sektor	62,6	64,7	0,89	(0,70;1,13)	1,15	(0,89;1,48)
Sundhed og socialvæsen	59,8	60,9	0,94	(0,79;1,12)	1,12	(0,93;1,34)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Forekomsten af personer, der spiser frugt dagligt, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på PensionDanmarks brancheinddeling ses i Tabel 5.3.5. Blandt mænd i 'Privat service' (OR=0,82) er der en lavere forekomst af personer, der spiser frugt dagligt, end blandt gennemsnittet af alle mandlige PensionDanmark-medlemmer. Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der ingen af brancherne, der adskiller sig nævneværdigt fra gennemsnittet blandt alle kvindelige PensionDanmark-medlemmer, hvad angår forekomsten af personer, der spiser frugt dagligt.

Tabel 5.3.5. Forekomst af personer, der spiser frugt dagligt, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og PensionDanmarks brancheinddeling. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd					
Byggeri	39,7	1,01	(0,94;1,10)	1,09	(1,00;1,18)
Det grønne område	41,8	1,11	(0,96;1,27)	1,09	(0,94;1,26)
Handel, transport og industri	37,2	0,90	(0,83;0,98)	0,91	(0,83;1,00)
Offentlig sektor	40,2	1,02	(0,89;1,16)	1,13	(0,98;1,29)
Privat service	38,5	0,97	(0,87;1,09)	0,82	(0,72;0,94)
Kvinder					
Byggeri	53,9	0,90	(0,72;1,13)	0,95	(0,75;1,20)
Det grønne område	62,2	1,27	(1,01;1,58)	1,24	(0,98;1,58)
Handel, transport og industri	52,5	0,84	(0,71;1,00)	0,88	(0,74;1,06)
Offentlig sektor	60,2	1,11	(0,96;1,29)	1,11	(0,95;1,30)
Privat service	54,5	0,94	(0,82;1,07)	0,87	(0,75;1,00)

¹Justeret for alder²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

I Tabel 5.3.6 ses forekomsten af personer, der spiser frugt dagligt, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på deres anvendelse af PensionDanmarks sundhedsordning. Hverken blandt mandlige eller kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der forskel på forekomsten af personer, der spiser frugt dagligt, mellem medlemmer, der henholdsvis har anvendt eller ikke har anvendt sundhedsordning, og medlemmer, der ikke er omfattet af sundhedsordningen.

Tabel 5.3.6. Forekomst af personer, der spiser frugt dagligt, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og sundhedsordning. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd					
Har anvendt sundhedsordningen	41,8	1,05	(0,87;1,27)	1,10	(0,90;1,34)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	38,6	0,91	(0,80;1,05)	0,92	(0,79;1,06)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	40,9	1		1	
Kvinder					
Har anvendt sundhedsordningen	51,6	0,86	(0,64;1,15)	0,83	(0,61;1,14)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	57,5	1,09	(0,88;1,36)	1,07	(0,85;1,34)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	55,7	1		1	

¹Justeret for alder²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

I Tabel 5.3.7 ses forekomsten af personer, der spiser grøntsager flere gange dagligt, blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Blandt mænd ses der ingen forskel i forekomsten mellem PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer ses der i aldersgruppen 45-64 år (OR=1,19) en højere forekomst af personer, der spiser grøntsager dagligt, i forhold til sammenligningsgruppen. Opdelt på brancher ses ingen tydelig forskel blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen.

Tabel 5.3.7. Forekomst af personer, der spiser grøntsager flere gange dagligt, opdelt på køn, alder og Danmarks Statistiks brancheinddeling. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	8,9	9,2	0,96	(0,88;1,05)	1,06	(0,96;1,17)
Alder						
25-44 år	10,3	10,6	0,97	(0,87;1,09)	1,09	(0,95;1,25)
45-64 år	7,6	8,0	0,95	(0,84;1,08)	1,03	(0,90;1,18)
Branche						
Industri	7,2	8,3	0,84	(0,64;1,12)	0,89	(0,66;1,22)
Bygge og anlæg	6,6	5,8	1,12	(0,84;1,49)	1,28	(0,96;1,72)
Handel	8,8	7,7	1,16	(0,87;1,56)	1,19	(0,86;1,64)
Transport	10,0	8,9	1,16	(0,91;1,49)	1,18	(0,91;1,54)
Privat sektor	11,1	11,2	0,98	(0,80;1,20)	1,05	(0,83;1,34)
Offentlig sektor	6,1	9,6	0,63	(0,44;0,90)	0,79	(0,54;1,14)
Sundhed og socialvæsen	10,7	10,3	1,06	(0,71;1,58)	1,18	(0,77;1,82)
Kvinder						
Total	20,0	19,5	1,03	(0,94;1,14)	1,10	(0,99;1,23)
Alder						
25-44 år	21,3	21,2	1,01	(0,89;1,15)	1,01	(0,87;1,19)
45-64 år	18,7	17,8	1,06	(0,93;1,21)	1,19	(1,03;1,37)
Branche						
Industri	15,0	17,8	0,81	(0,55;1,21)	0,86	(0,57;1,28)
Bygge og anlæg	17,0	15,4	1,08	(0,63;1,85)	1,14	(0,66;1,95)
Handel	19,1	15,3	1,34	(0,92;1,96)	1,39	(0,93;2,06)
Transport	15,0	14,4	1,07	(0,64;1,79)	1,22	(0,71;2,08)
Privat sektor	22,6	18,8	1,23	(1,04;1,47)	1,21	(0,99;1,47)
Offentlig sektor	21,6	20,2	1,12	(0,85;1,49)	1,11	(0,82;1,51)
Sundhed og socialvæsen	18,4	19,4	0,96	(0,77;1,19)	1,11	(0,88;1,39)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Forekomsten af personer, der spiser grøntsager flere gange dagligt, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på PensionDanmarks brancheinddeling ses i Tabel 5.3.8. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er der i 'Det grønne område' (OR=0,66) en lavere forekomst af personer, der spiser grøntsager dagligt, end blandt gennemsnittet af alle mandlige PensionDanmark-medlemmer. Derimod er forekomsten højere blandt mænd i 'Offentlig sektor' (OR=1,28) og 'Privat service' (OR=1,32). Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der ingen af brancherne, hvor forekomsten af personer, der spiser grøntsager dagligt, adskiller sig fra gennemsnittet blandt alle kvindelige PensionDanmark-medlemmer.

Tabel 5.3.8. Forekomst af personer, der spiser grøntsager flere gange dagligt, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og PensionDanmarks brancheinddeling. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd					
Byggeri	7,1	0,74	(0,65;0,85)	0,93	(0,79;1,09)
Det grønne område	7,2	0,75	(0,58;0,97)	0,66	(0,48;0,91)
Handel, transport og industri	8,9	0,98	(0,85;1,14)	0,96	(0,81;1,13)
Offentlig sektor	9,7	1,12	(0,90;1,40)	1,28	(1,01;1,62)
Privat service	14,8	1,63	(1,38;1,93)	1,32	(1,07;1,63)
Kvinder					
Byggeri	15,4	0,82	(0,60;1,11)	1,00	(0,73;1,37)
Det grønne område	15,9	0,85	(0,63;1,14)	0,96	(0,70;1,32)
Handel, transport og industri	19,1	1,07	(0,86;1,33)	1,00	(0,79;1,28)
Offentlig sektor	18,5	1,05	(0,87;1,27)	1,00	(0,82;1,23)
Privat service	22,4	1,28	(1,09;1,50)	1,03	(0,85;1,25)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

I Tabel 5.3.9 ses forekomsten af personer, der spiser grøntsager flere gange dagligt, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på deres anvendelse af PensionDanmarks sundhedsordning. Der er ingen forskel i forekomsten af personer, der spiser grøntsager dagligt, blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer, der henholdsvis har anvendt eller ikke har anvendt sundhedsordningen sammenlignet med medlemmer, der ikke er omfattet af sundhedsordningen. Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der en lavere forekomst af personer, der spiser grøntsager dagligt, blandt medlemmer, der ikke har anvendt sundhedsordningen (OR=0,68), end blandt medlemmer, der ikke er omfattet af sundhedsordningen.

Tabel 5.3.9. Forekomst af personer, der spiser grøntsager flere gange dagligt, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og sundhedsordning. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd					
Har anvendt sundhedsordningen	7,9	1,14	(0,80;1,63)	0,99	(0,68;1,44)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	9,3	1,38	(1,06;1,80)	1,07	(0,81;1,40)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	6,8	1		1	
Kvinder					
Har anvendt sundhedsordningen	22,7	1,04	(0,73;1,47)	0,75	(0,51;1,11)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	19,2	0,84	(0,64;1,09)	0,68	(0,52;0,90)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	22,0	1		1	

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

5.4 Fysisk aktivitet

Det er veldokumenteret, at fysisk aktivitet reducerer risikoen for mange sygdomme, såsom hjertekarsygdom, nogle former for kræft samt tidlig død (21, 30). Fysisk aktivitet omfatter enhver form for bevægelse, der øger energiomsætningen og omfatter således både spontan og ustruktureret bevægelse, bevægelse i forbindelse med arbejde eller planlagt fysisk aktivitet som eksempelvis motion.

I denne rapport belyses fysisk aktivitet i hovedbeskæftigelsen, hvor svarpersonerne er blevet spurgt om, hvordan de vil beskrive den fysiske belastning i deres hovedbeskæftigelse ud fra spørgsmålet: 'Hvordan vil du beskrive den fysiske belastning i din hovedbeskæftigelse?'. Det var muligt at svare:

- Mest stillesiddende arbejde, som ikke kræver fysisk anstrengelse
- Mest stående eller gående arbejde, som ellers ikke kræver fysisk anstrengelse
- Stående eller gående arbejde med en del løfte- eller bærearbejde
- Tungt eller hurtigt arbejde, som er fysisk anstrengende

I det følgende præsenteres samlede opgørelser for svarkategorierne 'Stående eller gående arbejde med en del løfte- eller bærearbejde' og 'Tungt eller hurtigt arbejde, som er fysisk anstrengende' (herefter benævnt 'Fysisk anstrengende arbejde i hovedbeskæftigelsen'). Desuden præsenteres opgørelser for svarkategorien 'Mest stillesiddende arbejde, som ikke kræver fysisk anstrengelse' (herefter benævnt 'Stillesiddende arbejde i hovedbeskæftigelsen').

Fysisk aktivitet i hovedbeskæftigelsen er opgjort på baggrund af data fra Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen, og der præsenteres derfor kun opgørelser opdelt på køn og alder.

Fysisk anstrengende arbejde i hovedbeskæftigelsen

I Tabel 5.4.1 ses forekomsten af personer med fysisk anstrengende arbejde i hovedbeskæftigelsen blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Samlet set ($OR=2,65$), blandt 25-44-årige ($OR=2,81$) og blandt 45-64-årige ($OR=2,54$) er der blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer en højere forekomst af personer med fysisk anstrengende arbejde i hovedbeskæftigelsen end i sammenligningsgruppen. Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der samlet set ($OR=1,57$) og i aldersgruppen 45-64 år ($OR=1,63$) en højere forekomst af personer med fysisk anstrengende arbejde i hovedbeskæftigelsen end i sammenligningsgruppen.

Tabel 5.4.1. Forekomst af personer med fysisk anstrengende arbejde i hovedbeskæftigelsen opdelt på køn og alder. 25-64 år. Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd	PensionDanmark-medlemmer	Sammenligningsgruppen				
Total	60,3	26,8	4,16	(3,41;5,06)	2,65	(2,15;3,27)
Alder						
25-44 år	63,9	26,3	4,96	(3,67;6,71)	2,81	(2,03;3,88)
45-64 år	57,5	27,2	3,63	(2,79;4,71)	2,54	(1,94;3,35)
Kvinder						
Total	47,5	22,8	3,07	(2,25;4,18)	1,57	(1,12;2,22)
Alder						
25-44 år	48,7	22,0	3,36	(2,15;5,24)	1,51	(0,90;2,52)
45-64 år	46,4	23,4	2,83	(1,84;4,34)	1,63	(1,03;2,57)

¹Justeret for alder²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold**Stillesiddende arbejde i hovedbeskæftigelsen**

I Tabel 5.4.2 ses forekomsten af personer med stillesiddende arbejde i hovedbeskæftigelsen blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er der en lavere forekomst af personer med stillesiddende arbejde i hovedbeskæftigelsen, både samlet set (OR=0,36) og i aldersgruppen 25-44 år (OR=0,25) og 45-64 år (OR=0,45) end i sammenligningsgruppen. Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er forekomsten både samlet set (OR=0,54) og i aldersgruppen 45-64 år (OR=0,48) lavere end i sammenligningsgruppen.

Tabel 5.4.2. Forekomst af personer med stillesiddende arbejde i hovedbeskæftigelsen opdelt på køn og alder. 25-64 år. Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd	PensionDanmark-medlemmer	Sammenligningsgruppen				
Total	19,0	49,7	0,24	(0,19;0,30)	0,36	(0,28;0,46)
Alder						
25-44 år	13,2	50,7	0,15	(0,10;0,22)	0,25	(0,16;0,38)
45-64 år	23,4	48,8	0,32	(0,24;0,43)	0,45	(0,33;0,60)
Kvinder						
Total	25,7	47,6	0,38	(0,27;0,54)	0,54	(0,37;0,77)
Alder						
25-44 år	27,6	47,5	0,42	(0,26;0,69)	0,61	(0,36;1,02)
45-64 år	23,9	47,6	0,35	(0,21;0,56)	0,48	(0,29;0,79)

¹Justeret for alder²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

5.5 Svær overvægt

Overvægt, herunder særligt svær overvægt, er et alvorligt folkesundhedsproblem. Overvægt er resultatet af, at man gennem længere tid har indtaget mere energi, end man har forbrændt, men årsagerne til udvikling af overvægt er komplekse og omfatter både samfundsmæssige og individuelle faktorer. Betydningen af de enkelte faktorer er imidlertid endnu ikke fuldt klarlagt (31, 32). De helbredsmæssige konsekvenser af overvægt stiger med øget grad af overvægt (33), og svær overvægt øger risikoen for en række sygdomme, herunder type 2-diabetes, hjertekarsygdomme, flere kræftformer samt tidlig død (34).

Det mest anvendte mål til at klassificere overvægt er på baggrund af Body Mass Index (BMI), der beregner et forholdsmål mellem højde og vægt ved at dividere kropsvægten i kilogram med kvadratet på højden i meter. BMI er således alene et udtryk for forholdet mellem højde og vægt, skelner desuden ikke mellem køn og kan ikke skelne mellem muskelmasse og fedt. BMI kan dog benyttes som mål for over- og undervægt på populationsbasis (31). I denne undersøgelse vurderes svær overvægt ud fra svarpersonernes selvrapporterede oplysninger om højde og vægt. WHO definerer følgende vægtgrupper på baggrund af BMI:

Undervægtig:	BMI under 18,5
Normalvægtig:	BMI mellem 18,5 og 25
Moderat overvægtig:	BMI mellem 25 og 30
Svært overvægtig:	BMI over 30

I Tabel 5.5.1 ses forekomsten af svært overvægtige personer blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er der samlet set (OR=1,23) og i begge aldersgrupper (OR=1,21 i aldersgruppen 25-44 år og OR=1,24 i aldersgruppen 45-65 år) en højere forekomst af personer med svær overvægt end i sammenligningsgruppen. I branchen 'Transport' (OR=1,62) er der en højere forekomst af personer med svær overvægt end i sammenligningsgruppen. Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der både samlet set (OR=1,17) og i aldersgruppen 25-44 år (OR=1,21) en højere forekomst af personer, der er svært overvægtige, end i sammenligningsgruppen. I branchen 'Bygge og anlæg' (OR=1,98) er der en højere forekomst af svært overvægtige personer end i sammenligningsgruppen.

Tabel 5.5.1. Forekomst af personer, der er svært overvægtige, opdelt på køn, alder og Danmarks Statistiks brancheinddeling. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	23,2	16,7	1,50	(1,42;1,60)	1,23	(1,15;1,31)
Alder						
25-44 år	20,5	14,5	1,52	(1,39;1,66)	1,21	(1,10;1,33)
45-64 år	25,6	18,7	1,49	(1,38;1,62)	1,24	(1,14;1,35)
Branche						
Industri	20,2	17,8	1,17	(0,97;1,42)	1,03	(0,85;1,25)
Bygge og anlæg	21,4	19,0	1,18	(1,00;1,40)	1,02	(0,86;1,22)
Handel	19,5	18,6	1,06	(0,85;1,30)	1,01	(0,81;1,26)
Transport	32,9	21,3	1,78	(1,51;2,10)	1,62	(1,37;1,92)
Privat sektor	21,3	16,8	1,36	(1,15;1,60)	1,15	(0,96;1,37)
Offentlig sektor	19,0	12,8	1,56	(1,25;1,95)	1,11	(0,88;1,40)
Sundhed og socialvæsen	20,3	14,7	1,47	(1,07;2,01)	1,17	(0,85;1,61)
Kvinder						
Total	20,1	16,9	1,24	(1,13;1,36)	1,17	(1,06;1,29)
Alder						
25-44 år	18,0	15,3	1,21	(1,05;1,40)	1,21	(1,04;1,41)
45-64 år	22,0	18,3	1,26	(1,11;1,43)	1,14	(1,00;1,30)
Branche						
Industri	19,0	16,9	1,16	(0,80;1,66)	1,06	(0,74;1,53)
Bygge og anlæg	27,9	15,4	2,21	(1,36;3,60)	1,98	(1,21;3,24)
Handel	20,2	16,7	1,23	(0,85;1,80)	1,19	(0,81;1,76)
Transport	26,0	20,3	1,36	(0,89;2,09)	1,42	(0,92;2,20)
Privat sektor	16,7	16,0	1,07	(0,88;1,31)	1,14	(0,93;1,40)
Offentlig sektor	19,5	14,5	1,39	(1,03;1,88)	1,20	(0,88;1,62)
Sundhed og socialvæsen	22,4	18,8	1,22	(0,99;1,51)	1,05	(0,85;1,29)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Forekomsten af personer, der er svært overvægtige, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på PensionDanmarks brancheinddeling ses i Tabel 5.5.2. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er forekomsten højere i brancherne 'Handel, transport og industri' (OR=1,38) og 'Offentlig sektor' (OR=1,31) end gennemsnittet for alle mandlige PensionDanmark-medlemmer. Derimod er forekomsten af svært overvægtige personer lavere i brancherne 'Byggeri' (OR=0,87), 'Det grønne område' (OR=0,80) og 'Privat service' (OR=0,80). Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der i branchen 'Offentlig sektor' (OR=1,24) en højere forekomst af personer, der er svært overvægtige, end blandt gennemsnittet for alle kvindelige PensionDanmark-medlemmer, mens der ses en lavere forekomst i branchen 'Privat service' (OR=0,79).

Tabel 5.5.2. Forekomst af personer, der er svært overvægtige, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og PensionDanmarks brancheinddeling. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd					
Byggeri	20,6	0,90	(0,82;0,99)	0,87	(0,79;0,97)
Det grønne område	20,2	0,87	(0,74;1,03)	0,80	(0,67;0,95)
Handel, transport og industri	28,2	1,32	(1,20;1,46)	1,38	(1,24;1,52)
Offentlig sektor	28,4	1,30	(1,12;1,51)	1,31	(1,13;1,52)
Privat service	17,3	0,74	(0,64;0,85)	0,80	(0,68;0,94)
Kvinder					
Byggeri	23,8	1,17	(0,90;1,54)	0,98	(0,74;1,29)
Det grønne område	19,2	0,89	(0,68;1,17)	0,92	(0,69;1,21)
Handel, transport og industri	23,9	1,17	(0,96;1,44)	1,14	(0,93;1,41)
Offentlig sektor	24,9	1,21	(1,02;1,44)	1,24	(1,04;1,48)
Privat service	15,0	0,67	(0,57;0,79)	0,79	(0,66;0,94)

¹Justeret for alder²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

I Tabel 5.5.3 ses forekomsten af personer, der er svært overvægtige, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på deres anvendelse af PensionDanmarks sundhedsordning. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er forekomsten højere både blandt de, der har anvendt sundhedsordningen (OR=1,27), og de, der ikke har anvendt sundhedsordningen (OR=1,27), end blandt mænd, der ikke er omfattet af PensionDanmarks sundhedsordning. Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der en højere forekomst af personer med svær overvægt blandt de, der ikke har anvendt sundhedsordningen (OR=1,52), end blandt kvinder, der ikke er omfattet af sundhedsordningen.

Tabel 5.5.3. Forekomst af personer, der er svært overvægtige, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og sundhedsordning. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd					
Har anvendt sundhedsordningen	23,8	1,27	(1,01;1,59)	1,27	(1,01;1,60)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	23,6	1,25	(1,06;1,48)	1,27	(1,06;1,51)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	20,1	1		1	
Kvinder					
Har anvendt sundhedsordningen	19,2	1,14	(0,78;1,67)	1,47	(1,00;2,18)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	20,7	1,26	(0,95;1,67)	1,52	(1,14;2,03)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	17,3	1		1	

¹Justeret for alder²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

6 Sygelighed og sygefravær

Kroniske sygdomme kan medføre tab af livskvalitet, men kan også afstedkomme store samfundsmæssige omkostninger (22). Samtidig er der mange mennesker med kronisk eller langvarig sygdom, der har en udmærket livskvalitet og funktionsevne i hverdagen. Undersøgelsen af PensionDanmarks medlemmers sygelighed skal derfor ses i sammenhæng med de andre mål for helbred og trivsel, der præsenteres i denne rapport.

I dette kapitel beskrives først forekomsten af langvarig sygdom, som her dækker over langvarig sygdom, langvarig eftervirkning af skade, handicap eller anden langvarig lidelse af mindst 6 måneders varighed. Endvidere beskrives forekomsten af udvalgte specifikke sygdomme og helbredsproblemer og slutteligt forekomsten af sygefravær.

6.1 Langvarig sygdom

Forekomsten af langvarig sygdom er belyst ved følgende spørgsmål: 'Har du nogen langvarig sygdom, langvarig eftervirkning af skade, handicap eller anden langvarig lidelse? Med langvarig menes mindst 6 måneder', hvortil det var muligt at svare enten 'Ja' eller 'Nej'. De følgende opgørelser omfatter personer, der har svaret 'Ja' til spørgsmålet.

I Tabel 6.1.1 ses forekomsten af personer med langvarig sygdom blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Blandt mænd er der en højere forekomst af langvarig sygdom blandt PensionDanmark-medlemmer end i sammenligningsgruppen, både samlet set (OR=1,09) og i aldersgruppen 45-64 år (OR=1,10). I brancherne 'Industri' (OR=1,19) og 'Bygge og anlæg' (OR=1,22) er der en højere forekomst af personer med langvarig sygdom blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer end i sammenligningsgruppen. Blandt kvinder ses der ingen nævneværdig forskel i forekomsten af personer med langvarig sygdom mellem PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen.

Tabel 6.1.1. Forekomst af personer med langvarig sygdom opdelt på køn, alder og Danmarks Statistiks brancheinddeling. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	29,9	27,3	1,14	(1,08;1,20)	1,09	(1,03;1,16)
Alder						
25-44 år	24,6	22,6	1,12	(1,04;1,22)	1,09	(1,00;1,19)
45-64 år	34,7	31,6	1,15	(1,07;1,24)	1,10	(1,02;1,18)
Branche						
Industri	30,5	26,0	1,27	(1,08;1,49)	1,19	(1,01;1,40)
Bygge og anlæg	27,9	23,6	1,29	(1,10;1,50)	1,22	(1,04;1,43)
Handel	27,0	24,6	1,13	(0,94;1,36)	1,15	(0,95;1,39)
Transport	31,6	28,5	1,13	(0,97;1,32)	1,07	(0,91;1,26)
Privat sektor	30,3	27,9	1,14	(0,99;1,31)	1,11	(0,95;1,29)
Offentlig sektor	31,5	27,3	1,17	(0,97;1,41)	1,03	(0,85;1,25)
Sundhed og socialvæsen	30,9	30,2	1,03	(0,78;1,34)	0,99	(0,75;1,31)
Kvinder						
Total	29,8	29,8	1,00	(0,92;1,08)	0,99	(0,91;1,08)
Alder						
25-44 år	23,8	24,9	0,94	(0,83;1,07)	0,96	(0,84;1,10)
45-64 år	35,5	34,6	1,04	(0,93;1,16)	1,01	(0,90;1,13)
Branche						
Industri	27,7	26,5	1,07	(0,78;1,46)	1,07	(0,78;1,47)
Bygge og anlæg	28,1	22,1	1,52	(0,97;2,37)	1,46	(0,93;2,30)
Handel	33,6	28,5	1,20	(0,87;1,65)	1,13	(0,82;1,58)
Transport	31,3	26,4	1,25	(0,84;1,86)	1,10	(0,73;1,66)
Privat sektor	24,7	28,9	0,84	(0,71;0,99)	0,84	(0,70;1,00)
Offentlig sektor	38,7	29,3	1,43	(1,12;1,81)	1,27	(0,99;1,63)
Sundhed og socialvæsen	35,2	30,2	1,20	(1,00;1,44)	1,20	(1,00;1,45)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Forekomsten af personer med langvarig sygdom blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på PensionDanmarks brancheinddeling ses i Tabel 6.1.2. Blandt mænd i branchen 'Byggeri' (OR=0,86) er forekomsten lavere end blandt gennemsnittet af alle mandlige PensionDanmark-medlemmer, mens forekomsten er højere i branchen 'Offentlig sektor' (OR=1,30). Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der en lavere forekomst af personer med langvarig sygdom i branchen 'Privat service' (OR=0,76) end blandt gennemsnittet af alle kvindelige PensionDanmark-medlemmer og en højere forekomst blandt kvinder i branchen 'Offentlig sektor' (OR=1,26).

Tabel 6.1.2. Forekomst af personer med langvarig sygdom blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og PensionDanmarks brancheinddeling. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd					
Byggeri	28,2	0,93	(0,85;1,01)	0,86	(0,79;0,94)
Det grønne område	30,4	1,03	(0,89;1,19)	0,97	(0,83;1,13)
Handel, transport og industri	32,0	1,06	(0,97;1,15)	1,03	(0,93;1,12)
Offentlig sektor	38,1	1,32	(1,16;1,51)	1,30	(1,14;1,49)
Privat service	23,6	0,75	(0,66;0,85)	0,90	(0,78;1,03)
Kvinder					
Byggeri	30,7	1,07	(0,84;1,35)	1,02	(0,80;1,31)
Det grønne område	29,1	0,99	(0,78;1,25)	1,00	(0,78;1,29)
Handel, transport og industri	30,6	1,04	(0,86;1,25)	1,02	(0,84;1,24)
Offentlig sektor	35,7	1,22	(1,05;1,42)	1,26	(1,08;1,48)
Privat service	23,3	0,75	(0,65;0,86)	0,76	(0,64;0,89)

¹Justeret for alder²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

I Tabel 6.1.3 ses forekomsten af personer med langvarig sygdom blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på deres anvendelse af PensionDanmarks sundhedsordning. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer ses en højere forekomst blandt de, der har anvendt sundhedsordningen (OR=1,24), end blandt medlemmer, der ikke er omfattet af sundhedsordningen. Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der ingen forskel på forekomsten, når der foretages sammenligninger mellem medlemmer, der henholdsvis har anvendt eller ikke har anvendt sundhedsordningen, og medlemmer, der ikke er omfattet af sundhedsordningen.

Tabel 6.1.3. Forekomsten af personer med langvarig sygdom blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og sundhedsordning. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd					
Har anvendt sundhedsordningen	33,7	1,22	(1,00;1,49)	1,24	(1,01;1,52)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	29,4	0,99	(0,86;1,15)	1,02	(0,87;1,18)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	30,3	1		1	
Kvinder					
Har anvendt sundhedsordningen	31,2	0,87	(0,64;1,19)	0,93	(0,67;1,29)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	28,8	0,79	(0,63;1,00)	0,86	(0,68;1,09)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	34,2	1		1	

¹Justeret for alder²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

6.2 Specifikke sygdomme og helbredsproblemer

Forekomsten af specifikke sygdomme og helbredsproblemer er i denne rapport belyst ved spørgsmålet: 'For hver af de følgende sygdomme og helbredsproblemer bedes du angive, om du har den nu eller har haft den tidligere. Hvis du har haft den tidligere, bedes du også angive, om du

har eftervirkninger'. Svarpersonerne er så blevet præsenteret for en liste med i alt 18 specifikke sygdomme og helbredsproblemer. I de følgende opgørelser indgår både personer, der aktuelt har den pågældende sygdom eller tidligere har haft den og stadig har eftervirkninger. Der skelnes i kommenteringen ikke mellem aktuel og tidligere sygdom, og forekomsten af de specifikke sygdomme og lidelser vil derimod blive omtalt som, at personerne 'har' den givne sygdom eller lidelse.

I dette afsnit præsenteres forekomsten af personer med diabetes, slidgigt samt diskusprolaps eller andre rygsygdomme. På grund af lave forekomster, der gør opgørelserne usikre, er nogle resultater udeladt for kvinder. Dette er i tabellerne markeret med et '-'.

Diabetes

I Tabel 6.2.1 ses forekomsten af personer med diabetes blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er der en højere forekomst af personer med diabetes end i sammenligningsgruppen, både samlet set (OR=1,22) og i de to aldersgrupper (OR=1,44 i aldersgruppen 25-44 år og OR=1,17 i aldersgruppen 45-64 år). Blandt mænd i branchen 'Privat sektor' (OR=1,70) er forekomsten også højere end i sammenligningsgruppen. Samlet set og opdelt på alder ses der blandt kvinder ingen forskel i forekomsten af personer med diabetes mellem PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Opdelt på brancher er forekomsten af personer med diabetes højere blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer i branchen 'Privat sektor' (OR=1,58) end i sammenligningsgruppen.

Tabel 6.2.1. Forekomst af personer med diabetes opdelt på køn, alder og Danmarks Statistiks brancheinddeling. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	4,7	3,3	1,43	(1,27;1,61)	1,22	(1,07;1,38)
Alder						
25-44 år	2,1	1,2	1,69	(1,30;2,19)	1,44	(1,09;1,92)
45-64 år	7,0	5,3	1,37	(1,20;1,56)	1,17	(1,02;1,35)
Branche						
Industri	4,6	3,2	1,50	(1,05;2,15)	1,33	(0,92;1,93)
Bygge og anlæg	3,2	2,4	1,45	(0,95;2,21)	1,28	(0,84;1,97)
Handel	3,2	3,2	0,98	(0,62;1,57)	0,93	(0,58;1,49)
Transport	7,0	5,8	1,15	(0,86;1,55)	0,98	(0,72;1,33)
Privat sektor	5,4	2,8	2,12	(1,52;2,95)	1,70	(1,19;2,43)
Offentlig sektor	5,2	2,6	1,82	(1,22;2,73)	1,52	(1,00;2,29)
Sundhed og socialvæsen	3,8	3,4	1,13	(0,59;2,18)	0,89	(0,45;1,77)
Kvinder						
Total	2,9	2,3	1,28	(1,02;1,60)	1,01	(0,80;1,29)
Alder						
25-44 år	1,3	1,1	1,16	(0,72;1,86)	1,03	(0,62;1,72)
45-64 år	4,5	3,5	1,32	(1,02;1,70)	1,01	(0,77;1,32)
Branche						
Industri	-	-	-	-	-	-
Bygge og anlæg	-	-	-	-	-	-
Handel	-	-	-	-	-	-
Transport	-	-	-	-	-	-
Privat sektor	3,4	2,2	1,69	(1,11;2,59)	1,58	(1,01;2,46)
Offentlig sektor						
Sundhed og socialvæsen	2,9	2,6	1,00	(0,59;1,67)	0,81	(0,48;1,37)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Forekomsten af personer med diabetes blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på PensionDanmarks brancheinddeling ses i Tabel 6.2.2. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er forekomsten lavere i branchen 'Byggeri' (OR=0,71) end blandt gennemsnittet af alle mandlige PensionDanmark-medlemmer og højere i branchen 'Handel, transport og industri' (OR=1,23). Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der ingen af brancherne, hvor forekomsten af personer med diabetes adskiller sig nævneværdigt fra gennemsnittet blandt alle kvindelige PensionDanmark-medlemmer.

Tabel 6.2.2. Forekomst af personer med diabetes blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og PensionDanmarks brancheinddeling. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd					
Byggeri	3,2	0,69	(0,57;0,85)	0,71	(0,58;0,88)
Det grønne område	3,6	0,79	(0,55;1,13)	0,80	(0,56;1,16)
Handel, transport og industri	6,3	1,28	(1,07;1,54)	1,23	(1,02;1,49)
Offentlig sektor	6,9	1,27	(0,97;1,66)	1,30	(0,99;1,71)
Privat service	4,6	1,12	(0,86;1,47)	1,10	(0,81;1,48)
Kvinder					
Byggeri	-	-	-	-	-
Det grønne område	-	-	-	-	-
Handel, transport og industri	3,0	1,39	(0,80;2,41)	1,48	(0,85;2,59)
Offentlig sektor	2,1	0,80	(0,47;1,35)	0,77	(0,45;1,32)
Privat service	3,7	1,97	(1,28;3,03)	1,54	(0,97;2,46)

¹Justeret for alder²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

I Tabel 6.2.3 ses forekomsten af personer med diabetes blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer opdelt på deres anvendelse af PensionDanmarks sundhedsordning. Der ses ingen forskel i forekomsten af diabetes mellem medlemmer, der henholdsvis har anvendt eller ikke har anvendt sundhedsordningen, og medlemmer, der ikke er omfattet af sundhedsordningen.

Tabel 6.2.3. Forekomst af personer med diabetes blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og sundhedsordning. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd					
Har anvendt sundhedsordningen	4,2	1,03	(0,65;1,64)	1,02	(0,64;1,63)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	4,8	1,16	(0,83;1,61)	1,06	(0,76;1,49)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	4,5	1		1	
Kvinder					
Har anvendt sundhedsordningen	-	-	-	-	-
Har ikke anvendt sundhedsordningen	-	-	-	-	-
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	-	-	-	-	-

¹Justeret for alder²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Slidgigt

I Tabel 6.2.4 ses forekomsten af personer med slidgigt blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer ses en højere forekomst af slidgigt end i sammenligningsgruppen, både samlet set (OR=1,33) og i begge aldersgrupper (OR=1,25 i aldersgruppen 25-44 år og OR=1,35 i aldersgruppen 45-64 år). Endvidere ses der blandt mænd i brancherne 'Bygge og anlæg' (OR=1,54), 'Handel' (OR=1,40) og 'Transport' (OR=1,32) en højere forekomst af personer med af slidgigt end i sammenligningsgruppen. Forekomsten af personer med slidgigt adskiller sig ikke nævneværdigt mellem kvindelige

PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen, hverken samlet set eller opdelt på aldersgrupper. Når der opdeles på brancher, ses imidlertid en højere forekomst af personer med slidgigt blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer i branchen 'Offentlig sektor' (OR=1,36) end i sammenligningsgruppen.

Tabel 6.2.4. Forekomst af personer med slidgigt opdelt på køn, alder og Danmarks Statistiks brancheinddeling. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	16,6	11,7	1,53	(1,43;1,64)	1,33	(1,24;1,43)
Alder						
25-44 år	6,3	4,6	1,40	(1,21;1,62)	1,25	(1,08;1,46)
45-64 år	25,9	18,3	1,57	(1,45;1,69)	1,35	(1,25;1,47)
Branche						
Industri	16,0	13,4	1,30	(1,06;1,60)	1,21	(0,98;1,50)
Bygge og anlæg	17,9	12,9	1,66	(1,36;2,03)	1,54	(1,26;1,88)
Handel	15,0	10,3	1,53	(1,20;1,94)	1,40	(1,09;1,80)
Transport	19,0	12,9	1,50	(1,23;1,83)	1,32	(1,08;1,62)
Privat sektor	13,2	12,3	1,14	(0,94;1,39)	1,07	(0,87;1,32)
Offentlig sektor	15,0	9,7	1,47	(1,14;1,90)	1,15	(0,88;1,49)
Sundhed og socialvæsen	17,5	11,4	1,65	(1,16;2,33)	1,30	(0,91;1,85)
Kvinder						
Total	17,8	15,6	1,19	(1,07;1,32)	1,03	(0,92;1,15)
Alder						
25-44 år	6,0	5,3	1,14	(0,91;1,42)	1,06	(0,83;1,35)
45-64 år	29,3	25,7	1,20	(1,07;1,35)	1,03	(0,91;1,16)
Branche						
Industri	20,0	15,2	1,45	(1,00;2,11)	1,38	(0,95;2,01)
Bygge og anlæg	9,0	13,5	0,84	(0,43;1,64)	0,69	(0,35;1,37)
Handel	14,2	13,8	0,86	(0,55;1,34)	0,86	(0,55;1,33)
Transport	21,2	16,3	1,36	(0,84;2,21)	1,25	(0,76;2,03)
Privat sektor	15,1	15,6	1,13	(0,92;1,39)	1,05	(0,84;1,31)
Offentlig sektor	24,1	14,0	1,66	(1,24;2,21)	1,36	(1,01;1,83)
Sundhed og socialvæsen	20,3	17,7	1,03	(0,82;1,29)	0,86	(0,68;1,08)

¹ Justeret for alder

² Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Forekomsten af personer med slidgigt blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på PensionDanmarks brancheinddeling ses i Tabel 6.2.5. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer ses der en lavere forekomst af personer med slidgigt i branchen 'Handel, transport og industri' (OR=0,87) end blandt gennemsnittet af alle mandlige PensionDanmark-medlemmer. Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er forekomsten højere i branchen 'Offentlig sektor' (OR=1,24) end blandt gennemsnittet af alle kvindelige PensionDanmark-medlemmer.

Tabel 6.2.5. Forekomst af personer med slidgigt blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og PensionDanmarks brancheinddeling. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd					
Byggeri	17,1	1,16	(1,05;1,29)	1,11	(1,00;1,24)
Det grønne område	16,0	1,05	(0,87;1,27)	1,04	(0,86;1,27)
Handel, transport og industri	16,2	0,91	(0,81;1,02)	0,87	(0,77;0,97)
Offentlig sektor	22,6	1,22	(1,04;1,44)	1,15	(0,97;1,36)
Privat service	10,7	0,74	(0,61;0,88)	0,87	(0,72;1,04)
Kvinder					
Byggeri	12,3	0,74	(0,53;1,05)	0,72	(0,51;1,03)
Det grønne område	15,3	0,98	(0,72;1,34)	1,06	(0,77;1,46)
Handel, transport og industri	18,0	1,13	(0,90;1,44)	1,18	(0,93;1,51)
Offentlig sektor	24,1	1,28	(1,06;1,54)	1,24	(1,02;1,50)
Privat service	13,6	0,95	(0,79;1,15)	0,89	(0,72;1,10)

¹ Justeret for alder² Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

I Tabel 6.2.6 ses forekomsten af personer med slidgigt blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på deres anvendelse af PensionDanmarks sundhedsordning. Hverken blandt mænd eller kvinder ses der en forskel på forekomsten mellem medlemmer, der henholdsvis har anvendt eller ikke har anvendt sundhedsordningen, og medlemmer, der ikke er omfattet af sundhedsordningen.

Tabel 6.2.6. Forekomst af personer med slidgigt blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og sundhedsordning. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd					
Har anvendt sundhedsordningen	18,9	1,11	(0,87;1,42)	1,09	(0,85;1,40)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	16,0	0,88	(0,74;1,06)	0,88	(0,73;1,05)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	19,0	1		1	
Kvinder					
Har anvendt sundhedsordningen	22,6	1,34	(0,91;1,96)	1,26	(0,85;1,87)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	17,0	0,95	(0,71;1,27)	0,94	(0,70;1,26)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	18,6	1		1	

¹ Justeret for alder² Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Diskusprolaps eller andre rygssygdomme

I Tabel 6.2.7 ses forekomsten af personer med diskusprolaps eller andre rygssygdomme blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er der en højere forekomst af personer med diskusprolaps eller andre rygssygdomme, både samlet set (OR=1,29) og i begge aldersgrupper (OR=1,34 i aldersgruppen 25-44 år og OR=1,25 aldersgruppen 45-64 år). Opdelt på brancher ses blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer en højere forekomst af personer med diskusprolaps eller andre rygssygdomme i brancherne 'Bygge og anlæg' (OR=1,38), 'Transport' (OR=1,66), 'Privat sektor' (OR=1,27) og 'Offentlig sektor' (OR=1,53) end i sammenligningsgruppen. Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er forekomsten højere i brancherne 'Transport' (OR=1,91) og 'Offentlig sektor' (OR=1,81) end i sammenligningsgruppen og lavere i branchen 'Handel' (OR=0,47), men ikke samlet set.

Tabel 6.2.7. Forekomst af personer med diskusprolaps eller andre rygssygdomme opdelt på køn, alder og Danmarks Statistiks brancheinddeling. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	16,5	12,0	1,45	(1,36;1,56)	1,29	(1,20;1,38)
Alder						
25-44 år	12,9	9,0	1,50	(1,35;1,67)	1,34	(1,20;1,51)
45-64 år	19,7	14,7	1,42	(1,31;1,55)	1,25	(1,15;1,37)
Branche						
Industri	14,3	13,1	1,13	(0,92;1,40)	1,07	(0,86;1,33)
Bygge og anlæg	15,9	12,1	1,42	(1,16;1,74)	1,38	(1,13;1,70)
Handel	13,4	12,5	1,08	(0,84;1,37)	1,07	(0,84;1,38)
Transport	20,3	12,1	1,81	(1,48;2,20)	1,66	(1,35;2,03)
Privat sektor	15,3	11,6	1,40	(1,15;1,69)	1,27	(1,04;1,56)
Offentlig sektor	18,7	10,1	1,94	(1,55;2,45)	1,53	(1,21;1,94)
Sundhed og socialvæsen	13,3	12,9	1,04	(0,72;1,50)	0,89	(0,61;1,29)
Kvinder						
Total	13,3	11,5	1,19	(1,06;1,32)	1,05	(0,93;1,19)
Alder						
25-44 år	11,1	9,1	1,25	(1,06;1,49)	1,07	(0,88;1,31)
45-64 år	15,4	13,8	1,14	(0,98;1,32)	1,04	(0,89;1,21)
Branche						
Industri	7,1	10,0	0,69	(0,40;1,19)	0,69	(0,40;1,20)
Bygge og anlæg	12,7	9,2	1,57	(0,84;2,93)	1,43	(0,77;2,68)
Handel	6,9	10,7	0,59	(0,33;1,06)	0,47	(0,25;0,91)
Transport	18,7	9,3	2,22	(1,34;3,67)	1,91	(1,13;3,22)
Privat sektor	11,6	11,5	1,06	(0,84;1,32)	1,01	(0,79;1,29)
Offentlig sektor	19,7	10,0	2,07	(1,54;2,80)	1,81	(1,33;2,47)
Sundhed og socialvæsen	14,0	12,5	1,10	(0,85;1,41)	1,00	(0,77;1,29)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Forekomsten af personer med diskusprolaps eller andre rygsygdomme blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på PensionDanmarks brancheinddeling ses i Tabel 6.2.8. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er der ingen af brancherne, der skiller sig ud fra den gennemsnitlige forekomst blandt alle mandlige PensionDanmark-medlemmer. Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der i branchen 'Det grønne område' (OR=0,57) en lavere forekomst af personer med diskusprolaps eller andre rygsygdomme end blandt gennemsnittet af kvindelige PensionDanmark-medlemmer. Derimod er forekomsten højere i branchen 'Offentlig sektor' (OR=1,29).

Tabel 6.2.8. Forekomst af personer med diskusprolaps eller andre rygsygdomme blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og PensionDanmarks brancheinddeling. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd					
Byggeri	15,4	0,97	(0,87;1,07)	0,93	(0,84;1,04)
Det grønne område	15,6	0,98	(0,81;1,18)	0,98	(0,81;1,19)
Handel, transport og industri	17,6	1,08	(0,96;1,20)	1,00	(0,89;1,12)
Offentlig sektor	19,2	1,14	(0,96;1,35)	1,11	(0,93;1,32)
Privat service	13,6	0,86	(0,73;1,02)	0,98	(0,83;1,17)
Kvinder					
Byggeri	12,8	1,13	(0,80;1,58)	1,17	(0,82;1,65)
Det grønne område	7,6	0,63	(0,42;0,94)	0,57	(0,37;0,89)
Handel, transport og industri	11,4	0,98	(0,75;1,28)	1,03	(0,78;1,38)
Offentlig sektor	14,9	1,26	(1,02;1,57)	1,29	(1,03;1,63)
Privat service	12,7	1,14	(0,93;1,40)	1,12	(0,89;1,41)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

I Tabel 6.2.9 ses forekomsten af personer med diskusprolaps eller andre rygsygdomme blandt PensionDanmark-medlemmer opgjort på deres anvendelse af PensionDanmarks sundhedsordning. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er forekomsten højere blandt de, der har anvendt sundhedsordningen (OR=1,37), end blandt de, der ikke er omfattet af sundhedsordningen. Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der en lavere forekomst blandt de, der ikke har anvendt sundhedsordningen (OR=0,64), end blandt de, der ikke er omfattet af sundhedsordningen.

Tabel 6.2.9. Forekomst af personer med diskusprolaps eller andre rygsygdomme blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og sundhedsordning. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd					
Har anvendt sundhedsordningen	22,9	1,37	(1,08;1,72)	1,37	(1,08;1,74)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	15,4	0,83	(0,69;0,99)	0,83	(0,69;1,00)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	18,5	1		1	
Kvinder					
Har anvendt sundhedsordningen	19,7	1,21	(0,83;1,76)	1,38	(0,93;2,04)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	11,7	0,66	(0,49;0,88)	0,64	(0,47;0,87)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	17,0	1		1	

¹Justeret for alder²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

6.3 Sygefravær

En af de mest direkte konsekvenser ved sygdom blandt erhvervsaktive er fravær fra arbejdet. Sygefravær udgør, som belyst i analyserne af de sundhedsøkonomiske konsekvenser i den tidligere rapport, en stor del af de økonomiske udgifter forbundet med sygdom.

Sygefravær er i denne rapport belyst ud fra to indikatorer og begge på baggrund af spørgsmålet: 'Hvor mange dage har du måttet blive hjemme fra arbejde på grund af sygdomme, skader eller gener inden for de seneste 14 dage og inden for det seneste år?' Det er specificeret i spørgsmålsformuleringen, at sygefravær på grund af børns sygdom ikke skal medregnes, og at det kun er sygdom på arbejdsdage, der regnes for fraværsdage. Opgørelserne omfatter dels sygefravær inden for de seneste 14 dage, dels langvarigt sygefravær, som defineres som mere end 25 sygedage inden for det seneste år.

Begge indikatorer for sygefravær er opgjort på baggrund af data fra Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen, og der præsenteres derfor kun opgørelser opdelt på køn og alder. På grund af lave forekomster, der gør opgørelserne usikre, er nogle resultater udeladt for kvinder. Dette er i tabellerne markeret med et '-'.

Sygefravær inden for de seneste 14 dage

I Tabel 6.3.1 ses forekomsten af personer med sygefravær inden for de seneste 14 dage blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Hverken blandt mænd eller kvinder ses der nogen forskel i forekomsten mellem PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen.

Tabel 6.3.1. Forekomst af personer med sygefravær inden for de seneste 14 dage opdelt på køn og alder. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	14,6	13,3	1,13	(0,85;1,50)	0,99	(0,72;1,36)
Alder						
25-44 år	16,0	15,0	1,08	(0,71;1,64)	0,89	(0,56;1,41)
45-64 år	13,6	11,8	1,17	(0,79;1,74)	1,09	(0,72;1,65)
Kvinder						
Total	18,5	18,8	0,97	(0,63;1,49)	0,84	(0,53;1,34)
Alder						
25-44 år	-	-	-	-	-	-
45-64 år	24,6	17,1	1,59	(0,91;2,76)	1,31	(0,73;2,36)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Langvarigt sygefravær inden for det seneste år

I Tabel 6.3.2 ses forekomsten af personer med langvarigt sygefravær inden for det seneste år blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er der en højere forekomst af personer med langvarigt sygefravær end i sammenligningsgruppen, både samlet set (OR=1,75) og i begge aldersgrupper (OR=1,99 i aldersgruppen 25-44 år og OR=1,58 i aldersgruppen 45-64 år). Forekomsten blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer adskiller sig ikke nævneværdigt fra forekomsten i sammenligningsgruppen.

Tabel 6.3.2. Forekomst af personer med langvarigt sygefravær inden for det seneste år (mere end 25 dage) opdelt på køn og alder. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	15,6	8,0	2,12	(1,58;2,86)	1,75	(1,27;2,40)
Alder						
25-44 år	16,7	7,6	2,44	(1,56;3,80)	1,99	(1,25;3,18)
45-64 år	14,8	8,4	1,91	(1,28;2,85)	1,58	(1,05;2,40)
Kvinder						
Total	16,4	12,3	1,40	(0,87;2,24)	1,22	(0,72;2,07)
Alder						
25-44 år	-	-	-	-	-	-
45-64 år	19,8	12,1	1,80	(0,96;3,37)	1,74	(0,91;3,32)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

7 Arbejdsforhold

Arbejdsmiljøet er én af mange faktorer, der har betydning for folkesundheden. Ifølge arbejdstilsynet blev der anmeldt 42.344 arbejdsulykker i 2017 og 19.943 erhvervssygdomme i 2016 (35, 36).

Der anmeldes samlet set flere arbejdsulykker blandt mænd end blandt kvinder (36), mens der stort set ikke er nogen forskel mellem kønnene i antallet af anmeldte erhvervssygdomme (35). I 2017 var de hyppigst anmeldte skader forårsaget af arbejdsulykker ledscred og forstuvninger (42 %), sårskade (12 %) og knoglebrud (11 %), dog med betydelig variation mellem mænd og kvinder (36). Hvad angår anmeldte erhvervssygdomme i 2016, var godt tre ud af ti (34 %) muskelskeletsygdomme (35). Omkring hver femte (22 %) anmeldte erhvervssygdom var psykiske lidelser, som dermed udgør den næst hyppigste erhvervssygdom i Danmark (35).

Nogle af de hyppigst forekommende arbejdsbetingede sygdomme og lidelser kan henføres til det fysiske arbejdsmiljø. Det drejer sig eksempelvis om muskel- og skeletsygdomme og høreskader (37). Det psykosociale arbejdsmiljø spiller en betydelig rolle for helbred og trivsel. Det er eksempelvis velkendt, at et psykisk belastende arbejdsmiljø øger risikoen for blandt andet hjertekarsygdomme, sygefravær og arbejdsulykker (21).

I dette kapitel beskrives en række forhold i arbejdsmiljøet, der har betydning for helbredet, opdelt på indikatorer for henholdsvis det psykiske og det fysiske arbejdsmiljø.

Opgørelserne er lavet på baggrund af data fra Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen, og der præsenteres derfor kun opgørelser opdelt på køn og alder. På grund af lave forekomster, der gør opgørelserne usikre, er nogle resultater udeladt for kvinder. Dette er i tabellerne markeret med et '-'.

7.1 Psykisk arbejdsmiljø

Det psykiske arbejdsmiljø er belyst ud fra tre indikatorer: ikke at nå alle arbejdsopgaver, at have ringe indflydelse på sine arbejdsopgaver og at opleve manglende hjælp og støtte fra nærmeste overordnede. De tre spørgsmål var: 'Hvor ofte sker det, at du ikke når alle dine arbejdsopgaver?', 'Hvor ofte sker det, at du har indflydelse på, hvad du laver på dit arbejde?' og 'Hvor ofte får du hjælp og støtte fra din nærmeste overordnede?'. Til hvert spørgsmål var det muligt at svare 'Altid', 'Ofte', 'Sommetider', 'Sjældent' og 'Aldrig, næsten aldrig'. De følgende opgørelser omfatter personer, der altid ikke eller ofte ikke når alle arbejdsopgaver; personer, der sommetider, sjældent eller aldrig/næsten aldrig har indflydelse på, hvad de laver på deres arbejde; og personer, der sommetider, sjældent eller aldrig/næsten aldrig får hjælp og støtte fra nærmeste overordnede.

Når ikke arbejdsopgaver

I Tabel 7.1.1 ses forekomsten af personer, der altid ikke eller ofte ikke når alle deres arbejdsopgaver, herefter benævnt 'når ikke arbejdsopgaver', blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er der en lavere forekomst af personer, der ikke når deres arbejdsopgaver, end i sammenligningsgruppen, både samlet set (OR=0,43) og i begge aldersgrupper (OR=0,37 i aldersgruppen 25-44 år og OR=0,47 i aldersgruppen 45-64 år). Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der samlet set (OR=0,53) en lavere forekomst af personer, der ikke når deres arbejdsopgaver, end i sammenligningsgruppen.

Tabel 7.1.1. Forekomst af personer, der altid ikke eller ofte ikke når alle deres arbejdsopgaver, opdelt på køn og alder. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	8,5	20,5	0,36	(0,26;0,50)	0,43	(0,30;0,60)
Alder						
25-44 år	9,0	22,4	0,34	(0,21;0,55)	0,37	(0,22;0,63)
45-64 år	8,1	18,8	0,38	(0,25;0,59)	0,47	(0,30;0,74)
Kvinder						
Total	12,4	22,1	0,50	(0,31;0,79)	0,53	(0,32;0,89)
Alder						
25-44 år	-	-	-	-	-	-
45-64 år	11,7	20,9	0,50	(0,26;0,97)	0,64	(0,33;1,25)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Ringe indflydelse på arbejdsopgaver

I Tabel 7.1.2 ses forekomsten af personer, der sommetider, sjældent eller aldrig har indflydelse på, hvad de laver på deres arbejde, herefter benævnt 'ringe indflydelse på arbejdsopgaver', blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er der en højere forekomst end i sammenligningsgruppen, både samlet set (OR=1,62) og i aldersgruppen 45-64 år (OR=1,98). Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er forekomsten af personer, der har ringe indflydelse på arbejdsopgaver, højere end i sammenligningsgruppen, både samlet set (OR=1,70) og i aldersgruppen 25-44 år (OR=2,19).

Tabel 7.1.2. Forekomst af personer, der sommetider, sjældent eller aldrig/næsten aldrig har indflydelse på deres arbejdsopgaver, opdelt på køn og alder. 25-64 år. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	34,5	23,1	1,81	(1,47;2,22)	1,62	(1,29;2,02)
Alder						
25-44 år	37,2	29,1	1,44	(1,07;1,94)	1,29	(0,93;1,77)
45-64 år	32,5	17,7	2,23	(1,68;2,96)	1,98	(1,47;2,66)
Kvinder						
Total	35,7	24,9	1,68	(1,21;2,32)	1,70	(1,20;2,40)
Alder						
25-44 år	41,6	25,5	2,08	(1,33;3,26)	2,19	(1,34;3,57)
45-64 år	30,1	24,3	1,34	(0,83;2,14)	1,33	(0,82;2,17)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Manglende støtte fra nærmeste overordnede

I Tabel 7.1.3 ses forekomsten af personer, der sommetider, sjældent eller aldrig/næsten aldrig får hjælp og støtte fra nærmeste overordnede, herefter benævnt 'manglende støtte fra nærmeste overordnede', blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Hverken blandt mandlige eller kvindelige PensionDanmark-medlemmer adskiller forekomsten af personer med manglende støtte fra nærmeste overordnede sig fra forekomsten i sammenligningsgruppen.

Tabel 7.1.3. Forekomst af personer, der sommetider, sjældent eller aldrig/næsten aldrig får hjælp og støtte fra nærmeste overordnede, opdelt på køn og alder. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	59,5	57,0	1,10	(0,89;1,34)	1,08	(0,86;1,34)
Alder						
25-44 år	61,2	53,0	1,40	(1,04;1,89)	1,26	(0,92;1,74)
45-64 år	58,1	61,0	0,88	(0,67;1,17)	0,94	(0,70;1,26)
Kvinder						
Total	48,3	52,5	0,84	(0,61;1,16)	0,86	(0,61;1,22)
Alder						
25-44 år	45,4	47,0	0,94	(0,59;1,50)	1,01	(0,61;1,66)
45-64 år	50,9	57,6	0,76	(0,49;1,19)	0,76	(0,47;1,20)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

7.2 Fysisk arbejdsmiljø

Det fysiske arbejdsmiljø er belyst ud fra fire indikatorer: ofte bøjedede eller forvredne arbejdsstillinger, ofte gentagne og ensidige bevægelser i arbejdet, ofte løft af tunge byrder i arbejdet og ofte støj i arbejdet. Samme overordnede spørgsmål blev benyttet til belysning af de fire indikatorer: 'Er du i dit arbejde ofte udsat for nogle af følgende forhold? (Med ofte menes mere end to dage om ugen)'. Herefter blev svarpersonerne bedt om at svare 'Ja' eller 'Nej' til følgende forhold: 'Arbejde i bøjedede eller forvredne stillinger', 'Mange gentagne og ensidige bevægelser', 'Tunge byrder (mindst 10 kg), som skal bæres eller løftes' og 'Støj, så man må hæve stemmen, når man skal tale med andre'.

Ofte bøjedede eller forvredne arbejdsstillinger

I Tabel 7.2.1 ses forekomsten af personer, der har bøjedede eller forvredne arbejdsstillinger mere end to dage om ugen, herefter benævnt 'ofte bøjedede eller forvredne arbejdsstillinger', blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er der en højere forekomst personer, der ofte har bøjedede eller forvredne arbejdsstillinger, end i sammenligningsgruppen, både samlet set (OR=3,14) og i begge aldersgrupper (OR=5,29 i aldersgruppen 25-44 år og OR=2,32 i aldersgruppen 45-64 år). Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er forekomsten højere både samlet set (OR=1,69) og i aldersgruppen 25-44 år (OR=1,99) sammenlignet med sammenligningsgruppen.

Tabel 7.2.1. Forekomsten af personer, der mere end to dage om ugen har bøjedede eller forvredne arbejdsstillinger, opdelt på køn og alder. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd	PensionDanmark-medlemmer	Sammenligningsgruppen				
Total	72,0	35,5	4,69	(3,79;5,80)	3,14	(2,49;3,95)
Alder						
25-44 år	80,7	34,3	8,04	(5,61;11,5)	5,29	(3,55;7,87)
45-64 år	65,6	36,6	3,30	(2,52;4,32)	2,32	(1,75;3,08)
Kvinder						
Total	61,1	39,1	2,44	(1,77;3,36)	1,69	(1,19;2,39)
Alder						
25-44 år	63,7	41,1	2,52	(1,57;4,04)	1,99	(1,18;3,36)
45-64 år	58,7	37,4	2,37	(1,53;3,68)	1,48	(0,93;2,34)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Ofte gentagne og ensidige bevægelser i arbejdet

I Tabel 7.2.2 ses forekomsten af personer, der har gentagne og ensidige bevægelser mere end to dage om ugen, herefter benævnt 'ofte gentagne eller ensidige bevægelser i arbejdet', blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er forekomsten højere end i sammenligningsgruppen, både samlet set (OR=2,68) og i begge aldersgrupper (OR=4,22 i aldersgruppen 25-44 år og OR=1,99 i aldersgruppen 45-64 år). Der er ingen forskel i forekomsten af personer, der ofte har gentagne og ensidige bevægelser i arbejdet, mellem kvindelige PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen.

Tabel 7.2.2. Forekomst af personer, der mere end to dage om ugen har gentagne og ensidige bevægelser i arbejdet, opdelt på køn og alder. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	64,5	31,9	3,92	(3,20;4,80)	2,68	(2,16;3,33)
Alder						
25-44 år	76,2	31,9	6,86	(4,91;9,60)	4,22	(2,97;6,00)
45-64 år	55,5	31,9	2,66	(2,04;3,46)	1,99	(1,51;2,62)
Kvinder						
Total	58,4	39,7	2,13	(1,55;2,92)	1,41	(1,00;2,00)
Alder						
25-44 år	56,7	41,1	1,87	(1,19;2,95)	1,40	(0,84;2,34)
45-64 år	59,9	38,5	2,39	(1,54;3,72)	1,42	(0,89;2,27)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Ofte løft af tunge byrder i arbejdet

I Tabel 7.2.3 ses forekomsten af personer, der løfter tunge byrder mere end to dage om ugen, herefter benævnt 'ofte løft af tunge byrder i arbejdet', blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er der en højere forekomst af personer, der ofte løfter tunge byrder i arbejdet, end i sammenligningsgruppen, både samlet set (OR=2,66) og i begge aldersgrupper (OR=3,78 i aldersgruppen 25-44 år og OR=2,11 i aldersgruppen 45-64 år). Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer forekomsten højere i aldersgruppen 45-64 år (OR=1,69) sammenlignet med sammenligningsgruppen.

Tabel 7.2.3. Forekomst af personer, der mere end to dage om ugen løfter tunge byrder i arbejdet, opdelt på køn og alder. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	68,4	33,0	4,40	(3,57;5,42)	2,66	(2,12;3,32)
Alder						
25-44 år	75,3	31,3	6,68	(4,79;9,33)	3,78	(2,63;5,44)
45-64 år	63,1	34,4	3,26	(2,49;4,26)	2,11	(1,59;2,80)
Kvinder						
Total	36,6	20,4	2,24	(1,62;3,11)	1,41	(0,99;2,03)
Alder						
25-44 år	35,0	22,2	1,88	(1,17;3,02)	1,14	(0,66;1,95)
45-64 år	38,1	18,9	2,65	(1,68;4,17)	1,69	(1,05;2,73)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Ofte støj i arbejdet

I Tabel 7.2.4 ses forekomsten personer, der er udsat for støj i arbejdet mere end to dage om ugen, herefter benævnt 'ofte støj i arbejdet', blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er forekomst højere end i sammenligningsgruppen, både samlet set (OR=2,15) og i begge aldersgrupper (OR=2,34 i aldersgruppen 25-44 år og OR=2,02 i aldersgruppen 45-64 år). Forekomsten blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer adskiller sig ikke nævneværdigt fra forekomsten i sammenligningsgruppen.

Tabel 7.2.4. Forekomst af personer, der mere end to dagen om ugen er udsat for støj i arbejdet, opdelt på køn og alder. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	57,4	31,8	2,94	(2,42;3,59)	2,15	(1,74;2,66)
Alder						
25-44 år	64,4	34,1	3,51	(2,59;4,76)	2,34	(1,69;3,23)
45-64 år	52,2	29,7	2,58	(1,99;3,35)	2,02	(1,54;2,66)
Kvinder						
Total	35,7	29,3	1,34	(0,96;1,85)	1,39	(0,98;1,97)
Alder						
25-44 år	39,0	32,7	1,32	(0,83;2,08)	1,50	(0,92;2,44)
45-64 år	32,6	26,3	1,36	(0,85;2,16)	1,30	(0,80;2,11)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

8 Sociale relationer

Der er sammenhæng mellem en persons helbredstilstand og sociale relationer (38), og personer med stærke sociale relationer har mindre risiko for at dø tidligt end personer med svage sociale relationer (21, 38). Endvidere er det vist, at personer, der føler sig ensomme, hvilket typisk defineres som en personligt oplevet uoverensstemmelse mellem ønskede sociale relationer og faktiske sociale relationer (39), har en øget risiko for blandt andet forhøjet blodtryk (40), hjertekarsygdom (41) og metabolisk syndrom (42).

I Danmark er ensomhed årligt relateret til 770 ekstra dødsfald, når der tages højde for betydningen af rygning, alkoholindtagelse, fysisk inaktivitet og BMI (20). Det betyder, at personer, der er ensomme, i gennemsnit lever seks måneder kortere end personer, der ikke er ensomme (21). I denne rapport er sociale relationer belyst ud fra to indikatorer: ofte at være uønsket alene og sjældent at have nogle at tale med ved problemer eller brug for hjælp eller støtte.

På grund af lave forekomster, der gør opgørelserne usikre, er nogle resultater udeladt for kvinder. Dette er i tabellerne markeret med et '-'.

Ofte uønsket alene

Forekomsten af personer, der ofte er uønsket alene, er belyst ved spørgsmålet: 'Sker det nogensinde, at du er alene, selvom du mest har lyst til at være sammen med andre?', hvortil det var muligt at svare 'Ja, ofte', 'Ja, en gang imellem', 'Ja, men sjældent' eller 'Nej, aldrig eller næsten aldrig'. I de følgende opgørelser indgår personer, som har svaret 'Ja, ofte' (benævnes herefter 'ofte uønsket alene').

I Tabel 8.2.1 ses forekomsten af personer, der ofte er uønsket alene, blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er forekomsten højere end i sammenligningsgruppen, både samlet set (OR=1,25) og i aldersgruppen 45-64 år (OR=1,36). Opdelt på brancher ses blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer en højere forekomst af personer, der ofte er uønsket alene, i branchen 'Handel' (OR=1,76), end i sammenligningsgruppen. Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er forekomsten højere i aldersgruppen 25-44 år (OR=1,33) end i sammenligningsgruppen. Blandt kvinder i branchen 'Privat sektor' (OR=1,50) er der ligeledes en højere forekomst af personer, der ofte er uønsket alene, end i sammenligningsgruppen.

Tabel 8.2.1. Forekomst af personer, der ofte er uønsket alene, opdelt på køn, alder og Danmarks Statistiks brancheinddeling. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	OR ²	95 % sikkerheds- grænser
Mænd	PensionDanmark- medlemmer	Sammenlignings- gruppen				
Total	5,8	4,0	1,47	(1,32;1,64)	1,25	(1,10;1,41)
Alder						
25-44 år	6,6	4,9	1,39	(1,20;1,61)	1,15	(0,97;1,36)
45-64 år	5,0	3,2	1,59	(1,35;1,87)	1,36	(1,14;1,62)
Branche						
Industri	5,6	3,9	1,44	(1,04;2,01)	1,28	(0,90;1,82)
Bygge og anlæg	3,7	2,2	1,68	(1,09;2,60)	1,53	(0,95;2,48)
Handel	7,4	2,9	2,67	(1,89;3,76)	1,76	(1,18;2,61)
Transport	7,1	5,4	1,39	(1,03;1,87)	1,35	(0,97;1,88)
Privat sektor	6,9	4,7	1,47	(1,11;1,93)	1,31	(0,94;1,81)
Offentlig sektor	4,8	3,1	1,62	(1,07;2,44)	1,21	(0,77;1,90)
Sundhed og socialvæsen	3,9	4,6	0,85	(0,44;1,61)	0,64	(0,31;1,31)
Kvinder						
Total	6,4	4,0	1,65	(1,41;1,93)	1,11	(0,92;1,34)
Alder						
25-44 år	8,5	4,7	1,87	(1,53;2,28)	1,33	(1,05;1,70)
45-64 år	4,4	3,3	1,36	(1,05;1,76)	0,89	(0,67;1,18)
Branche						
Industri	-	-	-	-	-	-
Bygge og anlæg	-	-	-	-	-	-
Handel	-	-	-	-	-	-
Transport	7,5	4,2	1,91	(0,92;3,99)	2,15	(1,00;4,62)
Privat sektor	8,3	4,1	2,04	(1,53;2,73)	1,50	(1,06;2,14)
Offentlig sektor	3,8	2,9	1,41	(0,76;2,61)	1,02	(0,53;1,96)
Sundhed og socialvæsen	4,0	3,5	1,21	(0,78;1,87)	0,97	(0,62;1,52)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Forekomsten af personer, der ofte er uønsket alene, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på PensionDanmarks brancheinddeling ses i Tabel 8.2.2. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er der i branchen 'Byggeri' (OR=0,72) en lavere forekomst af personer, der ofte er uønsket alene, end blandt gennemsnittet af alle mandlige PensionDanmark-medlemmer. Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer adskiller forekomsten af personer, der ofte er uønsket alene, sig ikke nævneværdigt fra gennemsnittet af forekomsten blandt gennemsnittet af alle kvindelige PensionDanmark-medlemmer.

Tabel 8.2.2. Forekomst af personer, der ofte er uønsket alene, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og PensionDanmarks brancheinddeling. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd					
Byggeri	4,4	0,70	(0,59;0,83)	0,72	(0,59;0,87)
Det grønne område	6,2	1,01	(0,76;1,34)	1,17	(0,86;1,59)
Handel, transport og industri	6,7	1,14	(0,96;1,35)	1,14	(0,94;1,37)
Offentlig sektor	5,2	0,90	(0,67;1,20)	0,97	(0,72;1,30)
Privat service	8,5	1,39	(1,13;1,72)	1,09	(0,84;1,42)
Kvinder					
Byggeri	4,1	0,67	(0,38;1,17)	0,76	(0,41;1,40)
Det grønne område	6,7	1,13	(0,72;1,76)	1,17	(0,70;1,97)
Handel, transport og industri	7,2	1,25	(0,88;1,76)	1,34	(0,91;1,96)
Offentlig sektor	4,2	0,77	(0,55;1,10)	0,68	(0,46;1,01)
Privat service	8,2	1,37	(1,05;1,78)	1,23	(0,90;1,70)

¹Justeret for alder²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

I Tabel 8.2.3 ses forekomsten af personer, der ofte er uønsket alene, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på deres anvendelse af PensionDanmarks sundhedsordning. Hverken blandt mandlige eller kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der forskel på forekomsten af personer, der ofte er uønsket alene, mellem medlemmer, der henholdsvis har anvendt eller ikke har anvendt sundhedsordningen, og medlemmer, der ikke er omfattet af sundhedsordningen.

Tabel 8.2.3. Forekomst af personer, der ofte er uønsket alene, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og sundhedsordning. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd					
Har anvendt sundhedsordningen	6,8	1,19	(0,81;1,75)	1,29	(0,84;1,99)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	5,7	0,98	(0,73;1,32)	1,07	(0,77;1,50)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	5,6	1		1	
Kvinder					
Har anvendt sundhedsordningen	7,4	1,26	(0,70;2,27)	1,05	(0,55;2,02)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	6,3	1,04	(0,66;1,64)	0,81	(0,49;1,32)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	5,9	1		1	

¹Justeret for alder²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Sjældent nogle at tale med

Forekomsten af personer, der sjældent har nogle at tale med ved problemer eller brug for støtte er belyst ved spørgsmålet: 'Har du nogen at tale med, hvis du har problemer eller brug for støtte?', hvortil det var muligt at svare 'Ja, altid', 'Ja, for det meste', 'Ja, nogen gange' eller 'Nej, aldrig eller næsten aldrig'. I de følgende opgørelser indgår personer, som har svaret 'Nej, aldrig eller næsten aldrig' (benævnes herefter 'sjældent nogle at tale med').

I Tabel 8.2.4 ses forekomsten af personer, der sjældent har nogle at tale med, hvis de har problemer eller brug for støtte, blandt PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er der i branchen 'Handel' (OR=0,61) en lavere forekomst af personer, der sjældent har nogle at tale med, end i sammenligningsgruppen (OR=1). Forekomsten blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer adskiller sig ikke nævneværdigt fra forekomsten i sammenligningsgruppen.

Tabel 8.2.4. Forekomst af personer, der aldrig eller næsten aldrig har nogle at tale med ved problemer eller brug for støtte, opdelt på køn, alder og Danmarks Statistiks brancheinddeling. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd	PensionDanmark-medlemmer	Sammenligningsgruppen				
Total	6,4	5,1	1,27	(1,15;1,41)	1,01	(0,90;1,14)
Alder						
25-44 år	6,3	4,7	1,36	(1,17;1,57)	1,05	(0,88;1,26)
45-64 år	6,4	5,4	1,20	(1,05;1,38)	0,99	(0,86;1,15)
Branche						
Industri	8,1	5,5	1,49	(1,13;1,98)	1,35	(1,00;1,81)
Bygge og anlæg	4,3	4,1	1,05	(0,75;1,48)	0,99	(0,70;1,40)
Handel	3,6	5,1	0,69	(0,45;1,07)	0,61	(0,38;0,98)
Transport	8,5	6,3	1,37	(1,04;1,81)	1,28	(0,95;1,72)
Privat sektor	8,1	4,3	1,97	(1,50;2,58)	1,37	(0,98;1,91)
Offentlig sektor	4,5	3,9	1,16	(0,77;1,77)	0,84	(0,53;1,32)
Sundhed og socialvæsen	6,2	4,5	1,41	(0,83;2,38)	1,19	(0,68;2,08)
Kvinder						
Total	4,5	2,6	1,78	(1,47;2,14)	1,12	(0,89;1,39)
Alder						
25-44 år	4,5	2,6	1,79	(1,37;2,33)	0,97	(0,68;1,39)
45-64 år	4,5	2,6	1,76	(1,36;2,29)	1,22	(0,92;1,61)
Branche						
Industri	-	-	-	-	-	-
Bygge og anlæg	-	-	-	-	-	-
Handel	5,2	2,8	1,91	(0,96;3,79)	1,86	(0,93;3,71)
Transport	5,4	4,1	1,34	(0,58;3,07)	1,11	(0,46;2,67)
Privat sektor	5,0	3,1	1,62	(1,14;2,31)	1,11	(0,72;1,73)
Offentlig sektor	3,6	1,8	2,07	(1,10;3,90)	1,50	(0,79;2,86)
Sundhed og socialvæsen	1,7	2,3	0,75	(0,39;1,43)	0,59	(0,31;1,15)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Forekomsten af personer, der sjældent har nogle at tale med, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på PensionDanmarks brancheinddeling ses i Tabel 8.2.5. Blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer er forekomsten højere i branchen 'Handel, transport og industri' (OR=1,30) end blandt gennemsnittet af alle mandlige PensionDanmark-medlemmer. Blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer er forekomsten af personer, der sjældent har nogle at tale med, ligeledes højere i branchen 'Handel, transport og industri' (OR=1,77) end blandt

gennemsnittet af alle kvindelige PensionDanmark-medlemmer. Derimod ses en lavere forekomst blandt kvinder i branchen 'Offentlig sektor' (OR=0,52).

Tabel 8.2.5. Forekomst af personer, der aldrig eller næsten aldrig har nogle at tale med ved problemer eller brug for støtte, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og PensionDanmarks brancheinddeling. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd					
Byggeri	5,3	0,86	(0,73;1,02)	1,08	(0,89;1,30)
Det grønne område	4,3	0,70	(0,50;0,98)	0,82	(0,57;1,17)
Handel, transport og industri	7,5	1,25	(1,06;1,48)	1,30	(1,08;1,57)
Offentlig sektor	5,1	0,82	(0,61;1,10)	0,83	(0,61;1,14)
Privat service	9,5	1,62	(1,32;1,99)	1,05	(0,80;1,38)
Kvinder					
Byggeri	-	-	-	-	-
Det grønne område	5,2	1,46	(0,87;2,45)	1,54	(0,85;2,80)
Handel, transport og industri	6,2	1,76	(1,18;2,62)	1,77	(1,13;2,77)
Offentlig sektor	1,8	0,47	(0,28;0,77)	0,52	(0,31;0,88)
Privat service	5,6	1,60	(1,15;2,24)	1,31	(0,87;1,97)

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

I Tabel 8.2.6 ses forekomsten af personer, der sjældent har nogle at tale med, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på deres anvendelse af PensionDanmarks sundhedsordning. Hverken blandt mandlige eller kvindelige PensionDanmark-medlemmer er der forskel på forekomsten af personer, der sjældent har nogle at tale med, mellem medlemmer, der henholdsvis har anvendt eller ikke har anvendt sundhedsordningen, og medlemmer, der ikke er omfattet af sundhedsordningen.

Tabel 8.2.6. Forekomsten af personer, der aldrig eller næsten aldrig har nogle at tale med ved problemer eller brug for støtte, blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på køn og sundhedsordning. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent	OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd					
Har anvendt sundhedsordningen	5,9	1,02	(0,68;1,51)	1,14	(0,75;1,74)
Har ikke anvendt sundhedsordning	6,5	1,12	(0,84;1,49)	1,06	(0,77;1,46)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	5,9	1		1	
Kvinder					
Har anvendt sundhedsordningen	6,2	1,53	(0,79;2,99)	1,11	(0,52;2,38)
Har ikke anvendt sundhedsordningen	4,3	1,03	(0,60;1,77)	0,85	(0,48;1,51)
Er ikke omfattet af sundhedsordningen	4,2	1		1	

¹Justeret for alder

²Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

9 Sundhedstilstanden blandt PensionDanmark-medlemmer opdelt på bidragstype

Dette kapitel omfatter opgørelser af udvalgte helbredsindikatorer blandt erhvervsaktive PensionDanmark-medlemmer i alderen 25-64 år opdelt på medlemmernes bidragstype. Bidragstype inddeles i, om medlemmerne er bidragsaktive eller bidragsfrit dækkede medlemmer. Bidragsfrit dækkede medlemmer omfatter medlemmer, for hvem der ikke længere sker indbetalinger af pensionsbidrag, men hvor medlemmets pensionsopsparing kan betale for forsikringerne, PensionDanmarks sundhedsordning og øvrige omkostninger. Formålet med opgørelserne i dette kapitel er belyse mulige helbredsrelaterede indikationer på årsager til, at nogle medlemmer stopper deres indbetalinger.

Opgørelserne præsenteres særskilt for mænd og kvinder. I præsentationen foretages en sammenligning af medlemmer, der er bidragsfrit dækkede, med medlemmer, der er bidragsaktive. Sidstnævnte udgør dermed sammenligningsgruppen i dette kapitel.

Det ses af Tabel 9.1, at der blandt bidragsfrit dækkede mandlige PensionDanmark-medlemmer ($OR=0,42$) er en lavere forekomst af personer med godt selv vurderet helbred end blandt bidragsaktive mandlige medlemmer. Samtidig ses blandt de bidragsfrit dækkede medlemmer en højere forekomst af personer, der henholdsvis har dårligt fysisk helbred ($OR=2,25$), har dårligt mentalt helbred ($OR=2,12$), er storrygere ($OR=1,22$), overskrider højrisikogrænsen i forbindelse med alkoholindtagelse ($OR=1,36$), har langvarig sygdom ($OR=1,55$) og har slidgigt ($OR=1,29$).

Tabel 9.1. Forekomst af udvalgte indikatorer blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer opdelt på bidragstype. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Mænd	Bidragfrit dækkede medlemmer	Bidragsaktive medlemmer				
Godt selv vurderet helbred	77,5	88,3	0,43	(0,36;0,52)	0,42	(0,35;0,51)
Dårligt fysisk helbred	12,3	6,6	2,14	(1,69;2,71)	2,25	(1,76;2,63)
Dårligt mentalt helbred	17,8	9,1	2,09	(1,71;2,56)	2,12	(1,71;2,63)
Stor rygning	20,9	18,0	1,22	(1,02;1,47)	1,22	(1,01;1,49)
Overskridelse af højrisikogrænsen (alkohol)	10,5	8,1	1,36	(1,06;1,75)	1,36	(1,05;1,76)
Svær overvægt	22,2	23,3	0,96	(0,80;1,15)	0,99	(0,82;1,20)
Langvarig sygdom	37,5	29,1	1,54	(1,32;1,80)	1,55	(1,31;1,82)
Slidgigt	16,8	16,5	1,18	(0,96;1,45)	1,29	(1,05;1,59)
Ofte uønsket alene	6,3	5,7	1,09	(0,80;1,48)	1,00	(0,70;1,41)

¹ Justeret for alder² Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Blandt de kvindelige PensionDanmark-medlemmer ses nogenlunde samme mønster som blandt de mandlige medlemmer i forhold til bidragstype (Tabel 9.2). Således ses blandt de bidragfrit dækkede kvindelige PensionDanmark-medlemmer (OR=0,61) en lavere forekomst af personer med godt selv vurderet helbred end blandt bidragsaktive kvindelige medlemmer. Forekomsten blandt de bidragfrit dækkede kvindelige medlemmer er samtidig højere, hvad angår dårligt fysisk helbred (OR=2,13), dårligt mentalt helbred (OR=1,47), overskridelse af højrisikogrænsen i forbindelse med alkoholindtagelse (OR=1,86), langvarig sygdom (OR=1,55) og slidgigt (OR=1,51).

Tabel 9.2. Forekomst af udvalgte indikatorer blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer opdelt på bidragstype. 25-64 år. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR ¹	95 % sikkerhedsgrænser	OR ²	95 % sikkerhedsgrænser
Kvinder	Bidragfrit dækkede medlemmer	Bidragsaktive medlemmer				
Godt selv vurderet helbred	79,3	85,5	0,62	(0,48;0,79)	0,61	(0,47;0,80)
Dårligt fysisk helbred	13,2	8,3	1,78	(1,29;2,44)	2,13	(1,53;2,97)
Dårligt mentalt helbred	17,6	12,6	1,46	(1,10;1,92)	1,47	(1,10;1,97)
Stor rygning	11,1	11,6	0,98	(0,71;1,35)	0,98	(0,70;1,38)
Overskridelse af højrisikogrænsen (alkohol)	4,7	2,6	1,94	(1,16;3,25)	1,86	(1,10;3,14)
Svær overvægt	21,7	19,8	1,15	(0,89;1,48)	1,23	(0,95;1,60)
Langvarig sygdom	36,0	28,7	1,46	(1,18;1,81)	1,55	(1,23;1,95)
Slidgigt	19,9	17,4	1,37	(1,05;1,81)	1,51	(1,13;2,00)
Ofte uønsket alene	6,3	6,4	0,94	(0,61;1,43)	1,01	(0,63;1,64)

¹ Justeret for alder² Justeret for alder, civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

10 Sundhedstilstanden blandt PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 65-74 år

I dette kapitel præsenteres særskilte opgørelser for udvalgte helbredsindikatorer blandt PensionDanmark-medlemmer i aldersgruppen 65-74 år, der har deltaget i Den Nationale Sundhedsprofil 2017. I præsentationen foretages en sammenligning af denne gruppe af PensionDanmark-medlemmer med de øvrige deltagere i Den Nationale Sundhedsprofil i samme aldersgruppe og opdelt på køn. For en nærmere beskrivelse af de enkelte indikatorer, herunder spørgsmålsformuleringer og svarkategorier, henvises til de relevante kapitler tidligere i rapporten.

10.1 Helbred og trivsel

Tabel 10.1.1 viser forekomsten af personer med fremragende, vældig godt eller godt selv vurderet helbred, herefter kaldet godt selv vurderet helbred, blandt 65-74-årige PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen. Der er en højere forekomst af kvinder med godt selv vurderet helbred blandt PensionDanmark-medlemmer (OR=1,52) end i sammenligningsgruppen.

Tabel 10.1.1. Forekomst af personer med fremragende, vældig godt eller godt selv vurderet helbred blandt 65-74-årige opdelt på køn. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR*	95 % sikkerhedsgrænser
	PensionDanmark-medlemmer	Sammenligningsgruppen		
Mænd	80,7	82,8	0,98	(0,85;1,13)
Kvinder	83,6	80,5	1,52	(1,16;1,99)

*Justeret for civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Tabel 10.2.1 viser forekomsten af personer med højt stressniveau (for definition, se Afsnit 4.2) blandt 65-74-årige PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen, og der ses ingen nævneværdig forskel mellem grupperne, hverken blandt mænd eller blandt kvinder.

Tabel 10.1.2. Forekomst af personer med højt stressniveau blandt 65-74-årige opdelt på køn. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR*	95 % sikkerhedsgrænser
	PensionDanmark-medlemmer	Sammenligningsgruppen		
Mænd	16,3	14,4	1,03	(0,88;1,21)
Kvinder	19,1	19,3	0,82	(0,63;1,07)

*Justeret for civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Tabel 10.1.3 viser forekomsten af personer med dårligt fysisk helbred (for definition, se Afsnit 4.3) blandt 65-74-årige PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Forekomst er lavere blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer (OR=0,69) end i sammenligningsgruppen.

Tabel 10.1.3. Forekomst af personer med dårligt fysisk helbred blandt 65-74-årige opdelt på køn. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR*	95 % sikkerhedsgrænser
	PensionDanmark-medlemmer	Sammenligningsgruppen		
Mænd	16,5	13,9	1,05	(0,89;1,24)
Kvinder	15,5	13,5	0,69	(0,51;0,93)

*Justeret for civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Tabel 10.1.4 viser forekomsten af personer med dårligt mentalt helbred (for definition, se Afsnit 4.3) blandt 65-74-årige PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Forekomsten er lavere blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer (OR=0,49) end i sammenligningsgruppen.

Tabel 10.1.4. Forekomst af personer med dårligt mentalt helbred blandt 65-74-årige opdelt på køn. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR*	95 % sikkerhedsgrænser
	PensionDanmark-medlemmer	Sammenligningsgruppen		
Mænd	6,3	5,8	0,95	(0,74;1,23)
Kvinder	4,6	7,9	0,49	(0,30;0,81)

*Justeret for civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

10.2 Sundhedsadfærd

Rygning

Tabel 10.2.1 viser forekomsten af personer, der ryger dagligt, blandt 65-74-årige PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Der ses ingen forskel på forekomsten mellem de to grupper, hverken blandt mænd eller blandt kvinder.

Tabel 10.2.1. Forekomst af personer, der ryger dagligt, blandt 65-74-årige opdelt på køn. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR*	95 % sikkerhedsgrænser
	PensionDanmark-medlemmer	Sammenligningsgruppen		
Mænd	20,7	16,4	1,16	(1,00;1,34)
Kvinder	17,0	13,5	1,11	(0,85;1,46)

**Justeret for civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold*

Tabel 10.2.2 viser forekomsten af storrygere blandt 65-74-årige PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Der ses ingen forskel på forekomsten mellem de to grupper, hverken blandt mænd eller blandt kvinder.

Tabel 10.2.2. Forekomst af personer, der er storrygere (ryger mindst 15 cigaretter dagligt), blandt 65-74-årige opdelt på køn. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR*	95 % sikkerhedsgrænser
	PensionDanmark-medlemmer	Sammenligningsgruppen		
Mænd	9,7	7,0	1,21	(0,99;1,48)
Kvinder	5,9	5,1	0,97	(0,64;1,49)

**Justeret for civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold*

Alkohol

Tabel 10.2.3 viser forekomsten af personer, der ikke har drukket alkohol inden for de seneste 12 måneder, blandt 65-74-årige PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Forekomsten er lavere blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer (OR=0,76) end i sammenligningsgruppen.

Tabel 10.2.3. Forekomst af personer, der ikke har drukket alkohol inden for de seneste 12 måneder, blandt 65-74-årige opdelt på køn. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR*	95 % sikkerhedsgrænser
	PensionDanmark-medlemmer	Sammenligningsgruppen		
Mænd	7,9	9,2	0,76	(0,62;0,95)
Kvinder	21,9	15,3	1,16	(0,91;1,49)

**Justeret for civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold*

Tabel 10.2.4 viser forekomsten af personer, der overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse, blandt 65-74-årige PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Der ses ingen forskel på forekomsten i de to grupper, hverken blandt mænd eller blandt kvinder.

Tabel 10.2.4. Forekomst af personer, der overskrider højrisikogrænsen i forbindelse med alkoholindtagelse, blandt 65-74-årige opdelt på køn. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR*	95 % sikkerhedsgrænser
	PensionDanmark-medlemmer	Sammenlignings-gruppe		
Mænd	10,2	12,1	0,90	(0,74;1,09)
Kvinder	4,6	7,0	0,83	(0,52;1,35)

**Justeret for civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold*

Kost

Tabel 10.2.5 viser forekomsten af personer, der har et usundt kostmønster, blandt 65-74-årige PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Forekomsten er højere blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer (OR=1,16) end i sammenligningsgruppen.

Tabel 10.2.5. Forekomst af personer, der har et usundt kostmønster, blandt 65-74-årige opdelt på køn. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR*	95 % sikkerhedsgrænser
	PensionDanmark-medlemmer	Sammenlignings-gruppen		
Mænd	24,9	18,9	1,16	(1,01;1,34)
Kvinder	13,1	10,3	0,94	(0,68;1,28)

**Justeret for civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold*

Tabel 10.2.6 viser forekomsten af personer, der spiser frugt dagligt, blandt 65-74-årige PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Der ses en lavere forekomst blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer (OR=0,87) end i sammenligningsgruppen.

Tabel 10.2.6. Forekomst af personer, der spiser frugt dagligt, blandt 65-74-årige opdelt på køn. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR*	95 % sikkerhedsgrænser
	PensionDanmark-medlemmer	Sammenlignings-gruppen		
Mænd	41,6	46,9	0,87	(0,78;0,98)
Kvinder	64,5	66,4	1,07	(0,87;1,33)

**Justeret for civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold*

Tabel 10.2.7 viser forekomsten af personer, der spiser grøntsager dagligt, blandt 65-74-årige PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Der ses ingen forskel på forekomsten mellem de to grupper, hverken blandt mænd eller blandt kvinder.

Tabel 10.2.7. Forekomst af personer, der spiser grøntsager dagligt, blandt 65-74-årige opdelt på køn. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR*	95 % sikkerhedsgrænser
	PensionDanmark-medlemmer	Sammenligningsgruppen		
Mænd	11,0	9,6	1,16	(0,97;1,40)
Kvinder	17,6	15,7	1,14	(0,88;1,49)

*Justeret for civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Svær overvægt

Tabel 10.2.8 viser forekomsten af personer, der er svært overvægtige, blandt 65-74-årige PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Forekomsten er højere både blandt mandlige (OR=1,18) og blandt kvindelige (OR=1,29) PensionDanmark-medlemmer end i de respektive sammenligningsgrupper.

Tabel 10.2.8. Forekomst af personer, der er svært overvægtige, blandt 65-74-årige opdelt på køn. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR*	95 % sikkerhedsgrænser
	PensionDanmark-medlemmer	Sammenligningsgruppen		
Mænd	27,7	21,2	1,18	(1,04;1,35)
Kvinder	25,0	17,7	1,29	(1,02;1,64)

*Justeret for civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

10.3 Sygelighed

Langvarig sygdom

Tabel 10.3.1 viser forekomsten af personer med langvarig sygdom blandt 65-74-årige PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Blandt kvinder er der en lavere forekomst blandt PensionDanmark-medlemmer (OR=0,79) end i sammenligningsgruppen.

Tabel 10.3.1. Forekomst af personer, der har langvarig sygdom blandt 65-74-årige, opdelt på køn. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR*	95 % sikkerhedsgrænser
	PensionDanmark-medlemmer	Sammenligningsgruppen		
Mænd	44,2	45,8	0,92	(0,82;1,03)
Kvinder	39,7	44,9	0,79	(0,64;0,97)

*Justeret for civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Diabetes

Tabel 10.3.2 viser forekomsten af personer med diabetes blandt 65-74-årige PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Der ses ingen forskel i forekomsten mellem de to grupper, hverken blandt mænd eller blandt kvinder.

Tabel 10.3.2. Forekomst af personer med diabetes blandt 65-74-årige opdelt på køn. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR*	95 % sikkerhedsgrænser
	PensionDanmark-medlemmer	Sammenligningsgruppen		
Mænd	14,1	14,3	0,88	(0,74;1,04)
Kvinder	10,3	9,5	0,92	(0,65;1,31)

*Justeret for civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Slidgigt

Tabel 10.3.3 viser forekomsten af personer med slidgigt blandt 65-74-årige PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Forekomsten er lavere blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer (OR=0,80) end i sammenligningsgruppen.

Tabel 10.3.3. Forekomst af personer med slidgigt blandt 65-74-årige opdelt på køn. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR*	95 % sikkerhedsgrænser
	PensionDanmark-medlemmer	Sammenligningsgruppen		
Mænd	35,9	33,1	1,02	(0,90;1,16)
Kvinder	43,4	48,4	0,80	(0,64;0,99)

*Justeret for civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Diskusprolaps eller andre rygsygdomme

Tabel 10.3.4 viser forekomsten af personer med diskusprolaps eller andre rygsygdomme blandt 65-74-årige PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Der ses ingen forskel i forekomsten mellem de to grupper, hverken blandt mænd eller blandt kvinder.

Tabel 10.3.4. Forekomst af personer med diskusprolaps og andre rygsygdomme blandt 65-74-årige opdelt på køn. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR*	95 % sikkerhedsgrænser
	PensionDanmark-medlemmer	Sammenligningsgruppen		
Mænd	18,3	16,8	1,06	(0,91;1,23)
Kvinder	14,0	17,4	0,75	(0,55;1,01)

*Justeret for civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

10.4 Sociale relationer

Ofte uønsket alene

Tabel 10.4.1 viser forekomsten af personer, der ofte er uønsket alene, blandt 65-74-årige PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Der ses ingen forskel i forekomsten mellem de to grupper, hverken blandt mænd eller blandt kvinder.

Tabel 10.4.1. Forekomst af personer, der ofte er uønsket alene, blandt 65-74-årige opdelt på køn. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR*	95 % sikkerhedsgrænser
	PensionDanmark-medlemmer	Sammenligningsgruppen		
Mænd	4,5	4,0	1,04	(0,78;1,38)
Kvinder	3,6	4,4	0,69	(0,41;1,19)

*Justeret for civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Sjældent nogle at tale med

Tabel 10.4.2 viser forekomsten af personer, der aldrig eller næsten aldrig har nogle at tale med ved problemer eller brug for støtte, blandt 65-74-årige PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Der ses ingen forskel i forekomsten mellem de to grupper, hverken blandt mænd eller blandt kvinder.

Tabel 10.4.2. Forekomst af personer, der aldrig eller næsten aldrig har nogle at tale med ved problemer eller brug for støtte, blandt 65-74-årige opdelt på køn. PensionDanmark-medlemmer og sammenligningsgruppen. Den Nationale Sundhedsprofil 2017. Procent, OR.

	Procent		OR*	95 % sikkerhedsgrænser
	PensionDanmark-medlemmer	Sammenligningsgruppen		
Mænd	8,3	6,3	1,21	(0,98;1,51)
Kvinder	3,4	3,3	0,86	(0,49;1,50)

*Justeret for civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold

Betydningen af alder

De OR, der er præsenteret i dette kapitel, er justeret for betydningen af civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold, men ikke for betydningen af alder. Dette skyldes, at den benyttede aldersgruppe (65-74 år) ikke er særlig bred, og en yderligere justering for alder derfor næppe ville være meningsfuld. Som nævnt i Afsnit 3.2 er aldersfordelingen blandt de 65-74-årige PensionDanmark-medlemmer og i sammenligningsgruppen ikke helt identisk: Blandt PensionDanmark-medlemmer er 61,1 % 65-69 år, mens den tilsvarende andel i sammenligningsgruppen er 49,4 %. Dette vurderes imidlertid at have en begrænset betydning for resultaterne i dette kapitel. Ses der eksempelvis på indikatoren 'Fremragende, vældig godt eller godt selv vurderet helbred' i Tabel 10.1.1, er OR=0,98 blandt mandlige PensionDanmark-medlemmer, når der justeres for betydningen af civilstand, højest fuldførte uddannelsesniveau og etnisk tilhørsforhold. Hvis det var blevet kontrolleret yderligere for den beskrevne aldersforskel,

ville det resultere i $OR=0,96$ (data ikke vist). Tilsvarende er $OR=1,52$ blandt kvindelige PensionDanmark-medlemmer i Tabel 10.1.1, mens der efter yderligere justering for alder fås $OR=1,49$ (data ikke vist).

Referencer

1. Deen L, Schramm S, Johannesen CK, Davidsen M, Christensen AI. Sundhedstilstanden blandt PensionDanmarks medlemmer. Analyser baseret på Den Nationale Sundhedsprofil 2010 og udvalgte registre. København: Statens Institut for Folkesundhed, SDU, 2019.
2. Jensen HARJ, Davidsen M, Ekholm O, Christensen AI, Statens Institut for Folkesundhed, SDU. Danskernes sundhed - Den Nationale Sundhedsprofil 2017. København: Sundhedsstyrelsen, 2018.
3. Jensen HAR, Ekholm O, Davidsen M, Christensen AI. The Danish Health and Morbidity Surveys: study design and participant characteristics. BMC Med Res Methodol. 2019;19:91.
4. Pedersen CB. The Danish Civil Registration System. Scand J Public Health. 2011;39:22-5.
5. Jensen VM, Rasmussen AW. Danish Education Registers. Scand J Public Health. 2011;39:91-4.
6. Christensen AI, Davidsen M, Ekholm O, Juel K. Befolkningsundersøgelser om sundhed og sygelighed baseret på henholdsvis personligt interview og selvadministreret spørgeskema. En sammenligning af forekomst af udvalgte indikatorer. København: Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet; 2012.
7. Davidsen M, Kjoller M, Helweg-Larsen K. The Danish National Cohort Study (DANCOS). Scand J Public Health. 2011;39:131-5.
8. Idler EL, Benyamini Y. Self-rated health and mortality: a review of twenty-seven community studies. 1997;38:21-37.
9. DeSalvo KB, Bloser N, Reynolds K, He J, Muntner P. Mortality prediction with a single general self-rated health question. J Gen Intern Med. 2006;21:367-75.
10. Sundhedsstyrelsen. Stress i Danmark - hvad ved vi? København: Sundhedsstyrelsen, 2007.
11. Nielsen L, Curtis T, Kristensen TS, Nielsen NR. What characterizes persons with high levels of perceived stress in Denmark? A national representative study. Scand J Public Health 2008;36:369-79.
12. Nabi H, Kivimaki M, Batty GD, Shipley MJ, Britton A, Brunner EJ. Increased risk of coronary health disease among individuals reporting adverse impact of stress on their health: the Whitehall II prospective cohort study. Eur Heart J. 2013;34:2697-705.
13. Rugulies R, Bültmann U, Aust B, Burr HJA Joe. Psychosocial work environment and incidence of severe depressive symptoms: prospective findings from a 5-year follow-up of the Danish work

environment cohort study. *Am J Epidemiol.* 2006;163:877-87.

14. Cohen S, Kamarck T, Mermelstein R. A global measure of perceived stress. *J Health Soc Behav.* 1983;24:385-96.

15. Ware JE, Kosinski M, Keller SD. A 12-Item short-form health survey - construction of scales and preliminary tests of reliability and validity. *Med Care.* 1996;34:220-33.

16. Christensen AI, Davidsen M, Kjølner M, Juel K, Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet. Mental sundhed blandt voksne danskere. København: Sundhedsstyrelsen, 2010.

17. Kamper-Jørgensen F, Almind G, Jensen BB, red. Forebyggende sundhedsarbejde: baggrund, analyse og teori, arbejdsmetoder. 5. udgave. København: Munksgaard Danmark, 2009.

18. Christensen U, Albertsen K. Teorier om dannelse og forandring af livsstil. I: Iversen L, red. Medicinsk sociologi - samfund, sundhed og sygdom. København: Munksgaard, 2002.

19. Iversen L. Medicinsk sociologi: samfund, sundhed og sygdom. København: Munksgaard, 2002.

20. Grønbæk M. Forebyggelse og epidemiologiske analyser. I: Kamper-Jørgensen F, Almind G, Jensen BB, red. Forebyggende sundhedsarbejde: baggrund, analyse og teori, arbejdsmetoder. 5. udgave. København: Munksgaard, 2009.

21. Eriksen L, Davidsen M, Jensen HAR, Ryd JT, Strøbæk L, White ED, Sørensen J, Juel K. Sygdomsbyrden i Danmark - Risikofaktorer. København: Statens Institut for Folkesundhed, SDU, for Sundhedsstyrelsen, 2016.

22. Flachs EM, Eriksen L, Koch MB, Ryd JT, Dibba E, Skov-Ettrup L, Juel K. Sygdomsbyrden i Danmark - Sygdomme. København: Statens Institut for Folkesundhed, SDU, for Sundhedsstyrelsen, 2015.

23. Christensen AI, Ekholm O, Davidsen M, Juel K. Sundhed og sygelighed i Danmark 2010 & udviklingen siden 1987. Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, 2012.

24. Schramm S, Hoffmann SH, Jarlstrup NS, Christensen AI. Danskernes rygevaner - Udviklingen fra 1994 til 2017. København: Statens Institut for Folkesundhed, SDU, for Sundhedsstyrelsen, 2018.

25. Møller H, Damm M, Laursen B. Ulykker i Danmark 1990-2009. København: Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, 2012.

26. World Health Organization. Diet, nutrition, and the prevention of chronic diseases: report of a joint WHO/FAO expert consultation. Genève: World Health Organization, 2003.

27. Tetens I, Andersen L, Astrup A, Gondolf U, Hermansen K, Jakobsen M, Knudsen VK, Mejbom H, Schwarz P, Tjønnelund A, Trolle E. Evidensgrundlaget for danske råd om kost og fysisk aktivitet. Søborg: DTU Fødevareinstituttet, 2013.

28. Toft U, Kristoffersen LH, Lau C, Borch-Johnsen K, Jørgensen T. The Dietary Quality Score: validation and association with cardiovascular risk factors: the Inter99 study. *Eur J Clin Nutr.* 2007; 61:270-8.

29. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. De officielle kostråd. Glostrup: Fødevarestyrelsen, 2013.

30. Pedersen BK, Københavns Universitet, Andersen LB, Syddansk Universitet, for Sundhedsstyrelsen. Fysisk aktivitet - håndbog om forebyggelse og behandling. København: Sundhedsstyrelsen, 2011.
31. World Health Organization. Obesity: preventing and managing the global epidemic. Report of a WHO consultation. Genève: World Health Organization, 2000.
32. Jensen HAR, Davidsen M, Ekholm O, Christensen AI, Statens Institut for Folkesundhed, SDU, i samarbejde med Kristensen PL, Gårn A, Nygaard M, Region Syddanmark. Hvordan har du det? - trivsel, sundhed og sygdom blandt voksne i region Syddanmark 2017. Vejle: Region Syddanmark, 2018.
33. Sundhedsstyrelsen. Oplæg til national handlingsplan mod svær overvægt - Forslag til løsninger og perspektiver. København: Sundhedsstyrelsen, 2003.
34. Calle EE, Kaaks R. Overweight, obesity and cancer: epidemiological evidence and proposed mechanisms. Nat Rev Cancer. 2004;4:579-91.
35. Arbejdstilsynet. Arbejdstilsynets årsopgørelse 2017. Anmeldte arbejdsulykker 2012-2017. 2017.
36. Arbejdstilsynet. Arbejdstilsynets årsopgørelse 2016. Anmeldte erhvervssygdomme 2011-2016.
37. Kjølner M, Juel K, Kamper-Jørgensen F, red. Folkesundhedsrapporten Danmark 2007. København: Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, 2007.
38. Holt-Lunstad J, Smith TB, Baker M, Harris T, Stephenson D. Loneliness and social isolation as risk factors for mortality: a meta-analytic review. Perspect Psychol Sci. 2015;10:227-37.
39. Peplau LA, Perlman D, red. Loneliness: a sourcebook of current theory, research, and therapy. New York: Wiley, 1982.
40. Hawkley LC, Thisted RA, Masi CM, Cacioppo JT. Loneliness predicts increased blood pressure: 5-year cross-lagged analyses in middle-aged and older adults. Psychol Aging. 2010;25:132-41.
41. Valtorta NK, Kanaan M, Gilbody S, Ronzi S, Hanratty BJH. Loneliness and social isolation as risk factors for coronary heart disease and stroke: systematic review and meta-analysis of longitudinal observational studies. Heart. 2016;102:1009-16.
42. Whisman MA. Loneliness and the metabolic syndrome in a population-based sample of middle-aged and older adults. Health Psychol. 2010;29:550-4.